POLIROM
Lucian Dan Teodorovici
Circul nostru vă prezintă:

Lucian Dan Teodorovici

Circul nostru vă prezintă:

Roman

Ediţia a II-a revăzută

Editura Polirom

2007

© 2002, 2007, 2011 by Editura POLIROM

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728
ISBN print: 978-973-46-0821-8
ISBN ePub: 978-973-46-2422-5
ISBN PDF: 978-973-46-2423-2

Coperta: Radu Răileanu

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepseşte penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Lucian Dan Teodorovici (n. la 17 iunie 1975, în Rădăuţi – Suceava) este coordonator al colecţiei „Ego. Proză“ a Editurii Polirom şi senior-editor al săptămînalului *Suplimentul de cultură*, Iaşi. Între 2002 şi 2006, a fost redactor-şef al Editurii Polirom. A colaborat cu proză, teatru, articole la diverse publicaţii din ţară şi străinătate: *Suplimentul de cultură*, *Ziarul de Duminică*, *Timpul*, *Dilema veche*, *Observator cultural*, *Familia*, *ArtPanorama*, *Orizont*, *Evenimentul zilei*, *Wienzeile* (Viena), *Au Sud de l'Est* (Paris) etc. Este coscenarist al serialului TV *Animat Planet Show*, difuzat de Antena 1, scenarist al lungmetrajului cinematografic *Circul nostru vă prezintă:*, adaptare după romanul cu acelaşi titlu, şi al scurtmetrajelor *Bomboane de ciocolată* şi *O zi bună*, premiate şi finanţate de Centrul Naţional al Cinematografiei din România. Volume publicate: *Cu puţin timp înaintea coborîrii extratereştrilor printre noi*, roman, Editura OuTopos, Iaşi, 1999 (ediţia a II-a revăzută şi adăugită, Editura Polirom, Iaşi, 2005); *Lumea văzută printr-o gaură de mărimea unei ţigări marijuana*, povestiri, Editura Fundaţiei „Constantin Brâncuşi", Tîrgu-Jiu, 2000; *96.00. Povestiri*, proză scurtă, Editura LiterNet, online, 2002; *Circul nostru vă prezintă:*, roman, Editura Polirom, Iaşi, 2002; *Audienţă 0*, proză scurtă, Editura LiterNet, online, 2003; *Atunci i-am ars două palme*, povestiri, Editura Polirom, Iaşi, 2004. Coautor, împreună cu Florin Lăzărescu şi Dan Lungu, al volumului de povestiri *Pas question de Dracula*, Editions Non Lieu, Paris, 2007.

mamei mele, Lucica,
bunicului meu, Florea,
care nu se mai află printre spectatorii
circului

Capitolul 1

Asta e poziţia cu care încep şi ziua de azi: gura deschisă, obrajii umflaţi sub presiunea vîntului – ca în tren, cînd îţi scoţi capul pe fereastră şi, rînjind împotriva curentului de aer, îţi transformi cavitatea bucală în balon –, bărbia făcînd unghi de o sută douăzeci de grade cu gîtul, braţele larg desfăcute, picioarele tremurînd, dezgolite, tălpile lipite de pervazul rece al unei ferestre de la etajul cinci.

Ca întotdeauna, şi astăzi vreau să mă sinucid. E dimineaţă, norii acoperă deocamdată răsăritul, trecători nu sînt, aşa că-mi permit încă să vreau să mă sinucid. Oricum, toată tărăşenia asta, pe care o repet de atîta vreme, nici nu mai ţin minte de cînd, va mai dura, probabil, cinci sau zece minute. După care fie voi intra în casă, fie voi… Fie, pe naiba! Am petrecut prea multe dimineţi în aşteptarea impulsului sinucigaş, îngheţînd ca prostul pe pervazul ăsta, ca să mai cred în venirea lui. Altceva se va întîmpla. În curînd, cineva – trecător pe sub fereastra mea – mă va observa. După care, din prea multă grijă pentru mine, va urla: „Băi boule, vrei să crăpi, dracului!?“. Sau îmi va bate obrazul: „Domnule, nu e bine să te omori!“. Iar eu, după cum îmi e obiceiul, voi intra în casă, încercat de un oarecare sentiment de ruşine, voi înşirui cîteva blesteme la adresa lipsei mele de curaj şi, mai ales, la adresa impulsului aceluia care nu mai vrea să vină. Apoi voi…

— Ce faci acolo, omule!? Vrei să te omori!?

De data asta, în mod ciudat, glasul vine de undeva de deasupra. Ridic privirea şi, pe la etajul şapte, poate opt, nu-mi dau prea bine seama, văd un ochelarist cu barbă (vecin de-al meu, mutat de curînd probabil, ori amant al vreunei vecine) agitînd prin aer, spre mine, o ţigară aprinsă.

— Ce naiba ai de gînd să faci!?

— Nimic, îi răspund, încercînd un zîmbet nevinovat.

— Mă iei de tîmpit? Vrei să-mi spui că stai aşa, cocoţat pe pervaz, şi n-ai de gînd să faci nimic?

Omul ţipă la mine de la etajul şapte, m-am lămurit. Cu două ferestre mai sus…

— Da’ ce-aţi vrea să fac?

Ăla, se vede treaba, e încurcat de întrebare. Ezită cîteva secunde, înainte de a continua dialogul.

— Păi… nu ştiu, îl aud într-un sfîrşit. De unde naiba vrei să ştiu eu!?

— Atunci, dacă nu ştiţi, de ce vă aşteptaţi să fac ceva?

— Pentru că stai acolo, pe geam, ca şi cum ai vrea…

Se enervează:

— Ce mă iei, băi, cu prostii de-astea!? Sînt sigur că voiai să te sinucizi, dă-o dracu’! Nu-mi spune că nu asta era intenţia ta!...

— Nici vorbă! dau eu din cap cu hotărîre. Ce, vi se pare că-s nebun!? Am ieşit să iau o gură de aer.

Deşi distanţa dintre noi e destul de mare, îi văd ochii holbaţi, apoi observ cum îşi face cruce cu mîna în care ţine ţigara:

— Pe fereastră!? În chiloţi!?

— Tocmai, zic. Credeaţi că m-aş sinucide aşa? Ce om normal s-ar sinucide îmbrăcat doar în chiloţi?

— Las’ c-am mai văzut eu ţicniţi ca tine! Ce, dacă eşti în chiloţi, nu poţi să…?

Se întrerupe din ţipat şi gesticulat, de parcă tocmai ar fi avut o revelaţie. Apoi – ca rezultat al acelei revelaţii, probabil – scuipă spre mine, pe neaşteptate. Nemulţumit că nu şi-a atins ţinta, omul nu se opreşte aici. În clipa următoare, la fel de neaşteptat, îşi aruncă, teribil de nervos, ţigara înspre pervazul pe care mă aflu. Reuşesc să mă feresc în ultima clipă. Şi, dezechilibrat, abia apuc să mă prind de rama ferestrei, salvîndu-mă astfel de la o cădere nedorită, întrucît ea nu s-ar fi datorat impulsului atît de aşteptat de mine. Înainte de a apuca să-l înjur, o face el:

— Du-te-n mă-ta! Uite cu cine port eu conversaţii! Omoară-te, ţicnitule! Doar nu mi te-a dat nimeni în grijă! Un prost mai puţin pe lume…

— Duceţi-vă dumneavoastră-n… adică du-te tu-n mă-ta, bă! ţip la rîndul meu, dîndu-mi seama la timp că am început totuşi un pic cam prea politicos pentru o înjurătură de efect.

Cel de sus dă din mînă a: „Doar n-o să-mi fac sînge rău pentru un idiot care are de gînd să se sinucidă tocmai cînd mi-am găsit să ies la fereastră!“, mai mormăie ceva, după care dispare înăuntru. Pentru că nu mai are nici un rost să stau aici şi, mai ales, pentru că am început să simt frigul, intru la rîndul meu în casă.

De astă dată, dialogul purtat cu omul care a intervenit întru salvarea mea a fost ceva mai lung decît de obicei. În plus, pentru a găsi răspunsuri potrivite la chestionările sale iritate, a trebuit să-mi pun un pic la încercare spontaneitatea.

Mă aşez în fotoliu şi rîd. Altceva n-am a face, atîta vreme cît sînt pe deplin conştient de ridicolul încercărilor mele de a părăsi lumea asta. De

fapt, cred că sînt singurul conştient de ridicol. Cei care mă văd cu braţele larg întinse, pe pervazul ferestrei mele, de cele mai multe ori iau foarte în serios situaţia. Unii, trecători pe sub blocul meu, încep chiar să-mi vorbească de-acolo, de jos, despre felurite motive de bucurie, despre viaţa care, în ciuda numeroaselor inconveniente, merită trăită:

— Da, acceptă unii cu multă înţelegere, da, viaţa e ca un blat prost de tort. Se fărîmiţează cînd nu te-aştepţi, se rupe-n două, se duc pe apa sîmbetei bucăţi din el. Dar crema? Dar siropul? Dacă ştii să însiropezi bine blatul, dacă ştii să pui crema potrivită, pînă la urmă iese un tort gustos. Cu un blat prost, dar în final gustos...

Alţii, din dorinţa de a fi cît mai convingători, nu ezită să-mi dea exemplele lor:

— Domnule dragă, spune respectivul şi se uită, îngrijorat, în stînga şi-n dreapta pentru a se asigura că n-are alţi ascultători în afară de mine, nevastă-mea mă înşală ori de cîte ori are ocazia! Sînt trimis în altă localitate în interes de serviciu… Ea ce face? Mă înşală! Sînt internat în spital… ea mă înşală, că doar n-o să aştepte să mă-nsănătoşesc! Sînt la un chef cu prietenii, ea, bineînţeles, mă înşală. Şi ce, asta înseamnă că trebuie să sufăr atît de mult încît să mă omor? Mai bine îi trag ei cîteva bătăi, mă răcoresc şi… Asta-i toată filosofia!

De fiecare dată după ce unul îmi vorbeşte, intru în casă salutîndu-l cu un gest larg, plin de recunoştinţă, oferindu-i astfel satisfacţia de a considera că m-a salvat. De după perdea îl urmăresc cum îşi continuă drumul. Mi-l imaginez apoi, la serviciu, povestind colegilor actul său brav. Şi sînt mulţumit. „Uite, gîndesc cu bucurie de multe ori, dacă impulsul meu sinucigaş tot n-are de gînd să vină, rămîn măcar cu mulţumirea că i-am putut oferi unui om şansa unică de a salva pe cineva de la moarte.“ Da, trebuie să recunosc, aceasta este una dintre puţinele bucurii curate ale vieţii mele…

Dar azi nici măcar această bucurie nu mi-am putut-o oferi. Azi n-am reuşit decît să-l enervez pe cel care a intervenit întru salvarea mea. Aşa că n-am cum să mi-l închipui povestind cuiva isprava sa bravă… Din cauza asta, nu-mi rămîne decît să mă plictisesc.

Nu ştiu de ce, cînd eram mic – se întîmpla cu multă, multă vreme în urmă –, tatăl meu a găsit de cuviinţă să-mi spună o poveste, o snoavă, un banc – da, cred că el mi-a spus-o sub formă de banc – despre un circ. Cică, într-un oraş (nu-mi mai amintesc care), a venit un circ, al cărui afiş de prezentare arăta cam aşa:

MARE ATRACŢIE!
CIRCUL NOSTRU VĂ PREZINTĂ UN CAZ UNIC:
OMUL-PASĂRE!
O ZI ZBOARĂ, O ZI NU ZBOARĂ.
AZI NU ZBOARĂ!

Habar n-am cum a crezut taică-meu că eu voi prinde tîlcul acelui banc. Cert e că, la vremea aceea, numai el a rîs de poantă. Eu l-am privit ca pe un comediant fără vînă, am trîntit pe chipul meu de copil un zîmbet de complezenţă – cel puţin aşa cred că am făcut – şi mi-am continuat joaca. Numai că, din momentul ăla, taică-meu, de fiecare dată cînd ceva se potrivea, după părerea lui, acelei minunate parabole, mi-o reamintea. Dacă nu voiam să-mi fac temele, spunînd un „mai tîrziu“ care ascundea în el cheful de joacă, tatăl meu, zîmbitor, mă ameninţa cu degetul în aer:

— Omul-pasăre, ha? Azi nu zboară!

Dacă întîrziam să duc gunoiul, vedeam acelaşi deget ridicat şi auzeam:

— Nu zboară azi, aşa-i?

Sensul acestei glume, snoave sau ce-o fi fost ea l-am prins abia cînd aveam vreo şaisprezece sau şaptesprezece ani. Momentul respectiv pot spune că a fost cel al primei revelaţii majore din viaţa mea. Eram prieten de vreo doi ani cu o fată. Tatălui meu, un om cu un comportament absolut lipsit de complexe, din cîte îmi amintesc, i-a venit într-o zi ideea să-mi vorbească despre sex. Cum sexul era la ora aceea un mister pentru mine, l-am ascultat vreo jumătate de oră cu o pasiune pe care am avut bunul-simţ să o maschez sub o expresie de jenă. Iar la sfîrşitul acelei discuţii bărbăteşti, tata mi-a pus o întrebare cît se poate de indiscretă pentru vîrsta mea:

— Ia zi, l-am auzit, cu prietena ta faci sex?

Eu, controlat în ascunzişurile dorinţelor mele carnale, roşu la faţă, fîstîcit, am reuşit totuşi să dau un răspuns timid, după cîteva secunde bune de ezitări:

— Încă nu.

Apoi, sesizînd că bărbăţia mea putea fi pusă la îndoială de omul matur din faţă, am completat, încercînd să par cît mai sigur pe mine:

— Dar nu-i timpul pierdut. Mi-a dat cuvîntul de onoare că în curînd vom face!

Îmi vine să rîd la amintirea asta. Aşa cum tatălui meu i-a venit să rîdă cînd m-a auzit. Şi, printre hohote, mi-a spus:

— Omul-pasăre, ai? Azi nu zboară!

Trebuie să recunosc că, în sfîrşit înţelegînd bancul, snoava sau parabola respectivă, am fost atît de puternic afectat de sens, încît, chiar în acea zi, profitînd de faptul că era singură acasă, i-am cerut impetuos prietenei mele să se dezbrace, pentru a face sex. Ea, la fel de impetuos, mi-a cîrpit două palme şi m-a dat afară.

Dar nu spre ea, spre acea prietenă, se îndrepta amintirea mea de-acum. Ci spre acel moment al revelaţiei. Care, pentru mine, a fost începutul raportării oricărei neputinţe la gluma spusă cîndva de tatăl meu.

Aşa şi acum. Acum, în clipa în care stau în fotoliu, uitîndu-mă spre pervazul pe care l-am simţit de atîtea ori sub tălpile goale, îmi repet, printre hohote stupide de rîs, că, aproape firesc, Omul-pasăre nu zboară nici azi.

* * *

Iată continuarea zilei mele începute pe pervaz, în aşteptarea impulsului: stau tolănit în fotoliu. Cu telecomanda în mînă. Cu televizorul la doi metri de mine. Cu plictiseala discursurilor sforăitoare ale politicienilor. Cu alternativa Duffy Duck. Sau Elmer Fudd. Cu pizda mă-sii la fiecare cinci, zece, cincisprezece minute. Cum îmi vine.

Înnebunesc de plictiseală.

Azi îmi doresc să sune telefonul, deşi e greu de crezut că aşa ceva se va întîmpla. Prea puţini sînt cei care-mi cunosc numărul. Şi asta nu pentru că n-aş fi vrut să-l fac cunoscut cît mai multor oameni. Din punctul meu de vedere, dacă aş şti că are vreun sens, mi-aş afişa numărul pe toate gardurile. Însă nu sînt în jurul meu prea mulţi oameni pe care acest număr să-i intereseze. Din cauza asta sînt acum obligat să ascult la televizor cîteva îndemnuri la idealuri ale unui psiholog buhăit: „Idealurile sînt motorul omenirii. Bineînţeles, ele nu pot fi atinse de marea majoritate a oamenilor, dar idealiştii, stimaţi telespectatori, sînt, în urma unor studii efectuate de specialişti, principalii candidaţi la reuşita în viaţă. Asta pentru că un idealist, deşi este aproape sigur că nu va ajunge niciodată în stadiul în care toate dorinţele îi vor fi îndeplinite, urmîndu-şi visul va realiza, în mod cert, măcar o parte din ceea ce-şi propune“. Şi aşa mai departe. Superb. Dătător de speranţe…

Idealul meu este de a inventa o maşinărie, un fel de magnet, care să atragă cumva toţi banii pierduţi de oamenii mapamondului. Să-i atragă în casa mea. Nu vreau să fur. Rezultă că idealul meu e nobil. Mă mulţumesc doar să recuperez, la mine în casă, toţi banii pe care oamenii îi pierd – să zicem – într-o lună de zile. Oricum, odată ce acei bani sînt pierduţi, nu le mai sînt de folos celor cărora le-au aparţinut. De ce nu mi-ar folosi mie? Iată un ideal demn de un idealist onorabil, cum mă consider eu. Conform

spuselor buhăitului de pe ecran, nu-mi voi atinge niciodată visul. Trist. Dar, conform spuselor aceluiaşi buhăit, am toate şansele… ba nu, am certitudinea că, în parte, visul mi se va împlini. Ceea ce ar însemna cumva, conform viziunii psihologului, că în curînd mă voi îmbogăţi. Da, accept, nu voi culege toţi banii pierduţi de toţi oamenii din lume. Va trebui să fiu satisfăcut doar cu cei pierduţi într-o lună de americani, nemţi şi francezi.

Oare plictiseala duce la nebunie?

Din revista pornografică pe care o ţin pe măsuţă, cîteva cocote de lux îşi rînjesc spre mine dinţii albi, lustruiţi, îndemnîndu-mă să intrăm, împreună, în baie. Nimic nu m-ar opri să-mi petrec alături de ele cîteva minute. Dar pînă şi ocupaţia asta a devenit plictisitoare. Pentru că, în fond, orice lucru, oricît de satisfăcător se dovedeşte el într-o primă fază, sfîrşeşte prin a deveni anost, dacă este prea des repetat. Şi-apoi, ar mai fi ceva care mă opreşte să cedez ispitirilor cocotelor din revistă: de cînd m-a prins vecina mea, am o oarecare jenă.

Vecina mea – care din bunătate s-a oferit să-mi facă ordine în casă, ori de cîte ori simţeam nevoia – s-a folosit de cheia pe care i-o oferisem, intrînd în apartament într-o zi cînd mă credea plecat. De obicei, cînd mă ştia înăuntru, bătea la uşă. Atunci însă, nu mai ştiu ce îmi programasem să fac, dar ei i-am dat de înţeles că voi lipsi vreo două zile. Avusesem intenţia să plec, apoi mă răzgîndisem, nu-mi amintesc cu exactitate din ce motiv. Cert este însă că am uitat să-mi anunţ vecina de schimbarea survenită în programul meu. Aşa se face că ea, binevoitoare ca întotdeauna, s-a folosit de cheie, a intrat cu o mătură-ntr-o mînă, cu un făraş în cealaltă, iar eu…

Cît de uşor de acceptat pot să devină nişte fapte, stupide şi degradante în momentul producerii lor, după ce se transformă în amintiri!

Iarăşi rîd. De astă dată, cu oarecare jenă totuşi. Eu, gol, lungit în fotoliul ăsta în care stau şi-acum, cu o revistă pornografică în mînă… Ea, vecina, înmărmurită. Eu, înmărmurit, la rîndul meu, dar înmărmurit în postura aceea pe care cu un efort de demnitate aş numi-o doar indecentă. Ea, scăpînd mătura din mînă; scăpînd făraşul, cu zgomot, pe parchet. Eu, acoperindu-mi, brusc, cu ambele mîini, sexul.

— Bună ziua, a găsit potrivit să mă salute, în cele din urmă. Credeam că sînteţi plecat.

Toate aceste cuvinte le-a rostit privindu-mi fix mîinile ce încercau să acopere, încă zadarnic, locul acela.

— Trebuia să fiu, am bîiguit. Dar… cum să vă spun… tocmai mă pregăteam să intru în baie…

— Daa… Mă rog… Cred că ar fi fost mai indicat să faceţi în baie ceea ce… În general, în baie se fac astfel de… Dar nu-i nici o problemă,

înţeleg…

Fraze care ascundeau alte gînduri. Bîlbîieli. La mine, născute din neputinţa de a mă justifica. La ea, rod al străduinţelor de a accepta situaţia, fără nici un fel de justificare din partea mea.

Şi totuşi, trebuia să mă explic într-un fel.

— Nu, doamnă! am replicat ferm. Apoi: Cred că… aţi înţeles oarecum greşit. Eu m-am dezbrăcat pentru că voiam să fac o baie. Să mă spăl, adică. Să intru în cadă, ca să pricepeţi mai bine.

— Şi revista aceea?

Uitasem de revistă, iar la întrebarea ei am simţit nevoia să o arunc cît colo. Şi am aruncat-o.

— Păi… aia… mi-a picat în mînă… nu ştiu cum.

Răspuns sclipitor. O fi picat din tavan, de undeva. Ea a dat din cap, serioasă, înţelegătoare, binevoitoare. Iar eu, în poziţia caraghioasă în care eram, în loc să-mi vîr capul între perne, precum struţul în nisip, m-am trezit observînd brusc că, de cînd ne cunoşteam, nu o văzusem niciodată rîzînd.

— Staţi liniştit, mi-a spus atunci, de parcă situaţia n-ar fi avut nimic neobişnuit în ea. Nu trebuie să-mi explicaţi. N-aveţi de ce să vă jenaţi.

Cuvintele astea, rostite atît de serios, nu erau departe de a părea o invitaţie la a-mi continua treaba în prezenţa ei.

— Soţul meu, Dumnezeu să-l ierte, obişnuia şi el, din cînd în cînd, să facă…, a adăugat ea, arătînd cu degetul spre acea zonă pe care o ascundeam. Asta, cît timp am fost eu gravidă. Înţelegeţi, nu puteam să facem dragoste, din moment ce eu eram gravidă. Aşa că el era nevoit să…

— Ba puteaţi, am gîndit că e cazul s-o lămuresc. Puteaţi. Numai în ultima lună nu e indicat.

Vecina m-a privit cu mirare.

— Ei, na!? Puteam să fac dragoste cu el? De unde ştiţi?

„Din revista pe care tocmai o aruncasem cît colo şi din altele de gen“, ar fi trebuit să-i spun. Psihologi se găsesc peste tot, nu numai la televizor. Psihologii de la televizor fie rezolvă probleme familiale grave, fie ne învaţă cum să fim optimişti. Cei din revistele pornografice le ajută pe fete să reacţioneze bine la prima menstruaţie, le liniştesc pe cititoarele care au o problemă cu lungimea penisului partenerilor lor, ba chiar şi pe parteneri îi informează că nu lungimea face treaba, ci, după caz, unghiul de penetraţie, ştiinţa de a atinge punctul G sau, fireşte, grosimea. Lucruri folositoare, bineînţeles, numai că uneori mă gîndesc că eu sînt unicul cititor al acestor lucruri folositoare – plictiseala mă face, la un moment dat, să nu mai fiu aţîţat de pozele lucioase, să citesc toate articolele, toate tîmpeniile prinse între copertele revistelor de acest gen. Şi aceeaşi plictiseală îmi dă

suficient timp să gîndesc că eu sînt singurul sau, oricum, printre foarte puţinii cititori ai celor scrise. Cine mai cumpără o revistă pornografică pentru a o citi?

— Din agenda medicală, i-am răspuns femeii.

— Ei, na! a repetat vecina, cu vizibil regret. Şi cînd mă gîndesc că el, săracul…

Discuţia devenise una normală, eu deja mă obişnuisem cu situaţia atît de mult încît încă nu-mi trecuse prin cap să pun pe mine un halat. Şi ea se obişnuise destul de bine, pare-se, din moment ce s-a aplecat, a cules de pe jos mătura şi făraşul, apoi mi s-a adresat, oftînd:

— Acum degeaba aflu asta. Soţul mi-a murit, după cum ştiţi.

— Poate ar trebui să vă recăsătoriţi.

— Pe naiba! Cine să mă ia pe mine aşa cum arăt? Am aproape cincizeci de ani. Şi-apoi, a murmurat, sînt deja în… aia… cum îi zice? Cînd nu mai poţi să faci copii!

— Menopauză?

— Îhî.

Şi discuţia a continuat minute bune, poate chiar o oră, pe acelaşi făgaş. Iar urmarea ei… Situaţia aceea ne-a apropiat pe mine şi pe vecina mea, probabil ne-a apropiat mai mult decît era cazul. Cu alte cuvinte, din acel moment n-a mai venit la mine în casă doar pentru a face ordine.

Între timp însă, vecina mea s-a mutat din oraş. A primit o moştenire, o bucată de pămînt, undeva la vreo sută de kilometri depărtare. Şi, chiar dacă a plîns amarnic la despărţire, în cele din urmă a plecat. Iar eu am rămas de la ea doar cu cîteva amintiri, cu imaginea unei femei care nu rîde aproape niciodată, indiferent de situaţie, şi cu jena asta de a mai face ceea ce ea m-a surprins făcînd. Dar gata cu amintirile pe ziua de azi!

Şi gata cu revistele pornografice! E clar că nu-mi fac nici un bine; în fond, sînt încă tînăr, am doar treizeci şi doi de ani. Nu voi găsi un mod de a-mi petrece, onorabil, ziua? Trebuie doar să ies naibii din casă…

Capitolul 2

Aşa că nu-mi rămîne altceva de făcut decît să ies naibii din casă, să simt aerul curat de-afară, să mă pierd printre locuitorii oraşului şi să sper că voi întîlni vreun prieten, vreo cunoştinţă sau voi asista la un eveniment, ceva. Ceva!

În staţia de tramvai, nerăbdarea îmi joacă feste. Mi se pare că recunosc o prietenă veche, mă apropii, o ating uşor cu mîna pe umăr, apoi mă fac una cu picioarele ei, astfel încît în momentul în care va întoarce capul să nu vadă pe nimeni, să nu ştie cine a atins-o. Fata, fireşte, scoate un ţipăt de surpriză cînd mă vede chircit la picioare. Eu privesc de jos spre ea, fluturînd vesel o mînă prin aer, cu gura rînjită a: „Vezi la ce farsă inteligentă te-am supus?“.

Şi, înainte de a apuca să-mi şterg binevoitorul zîmbet de pe chip, aud:

— Ce ai, mă? Eşti imbecil?

Poate că sînt imbecil. Dar, dacă ăsta ar fi adevărul în ce mă priveşte, cu siguranţă că nu l-aş recunoaşte în faţa unei persoane care mi-e complet străină. Aşa că nu-mi rămîne decît să mă ridic repede şi să mă scuz, jenat.

— V-am confundat, iertaţi-mă.

Ea se strîmbă, vădit plictisită de asemenea tertipuri masculine de duzină. Se strîmbă cît se poate de expresiv, a profundă lehamite şi a dezarmant dispreţ.

— Toţi idioţii, o aud murmurînd în timp ce se îndepărtează, se dau la mine, de parcă eu m-aş uita la asemenea…

— Te-am confundat, să ştii! ţip, iritat de bănuiala pe care a pogorît-o asupra mea.

Îmi doresc eu relaţii cu femei, e drept. Ba chiar mi le doresc cu disperare. Dar o disperare calmă, una care se desfăşoară în limitele bunei-cuviinţe. Disperarea mea nu ajunge pînă-ntr-acolo încît să mă facă să încerc asemenea procedee caraghioase de acostare. Dispun totuşi de un oarecare orgoliu!

„S-o ia naiba“, îmi şoptesc, înainte de a urca în tramvai. Apoi, odată urcat, rotesc privirea în jur, zîmbind în prealabil, pregătit să întîmpin o eventuală cunoştinţă. Cum toate chipurile pe care le studiez îmi sînt

complet străine, după vreun minut mă aşez dezamăgit pe un scaun.

În staţia următoare, în vreme ce eu îmi ţintuiesc privirea pe fereastră, încercînd să ghicesc în mulţimea din staţie o persoană familiară sau să fiu martorul unei întîmplări cu aură de eveniment, cîţiva ţigani urcă, oprindu-se chiar în dreptul scaunului meu.

Deşi ar trebui, probabil, să nu mă las influenţat de această apariţie, mintea mi se încăpăţînează a porni un joc de gînduri, în care, inspirată de vecinii mei de tramvai, începe să contureze feţele unor femei cu fuste înflorate care spală rufe pe malul unui rîu, cîntînd nişte cîntece de-ale lor. Apoi imaginaţia mea o porneşte pe malul rîului, pînă într-o şatră împrejmuită rotund de-un chervan al căruţelor cu coviltir, în mijlocul căruia se află cîteva corturi înnegrite de smoală. Aici îmi apar înaintea ochilor cîţiva bărbaţi cu pălării, care seamănă pînă la identificare cu cei de lîngă mine. Şi unii dintre bărbaţii aceştia lucrează la cazane, alţii bat în aur. Dar deja nu mai e bine. „Mintea mea colindă căi greşite în jocul ăsta, îmi spun, ea amestecă două tipuri de ţigani, care nu prea au cum să facă parte din acelaşi peisaj: căldărarii şi aurarii.“

— Bă, uite!

Unul dintre ţiganii din tramvai pune punct visării mele cu tendinţă romantică, trăgîndu-mi o palmă peste cap. După care arată cu degetul spre o foaie de hîrtie. În ciuda momentului delicat, îmi vine să rîd, pentru că soarta se ţine de ironii: am ieşit din casă pentru a scăpa de revistele mele pornografice, iar ceea ce-mi arată ţiganul e tocmai o pagină dintr-o asemenea revistă. Pagină împărţită în patru cadrane, cu femei care-şi arată toate cele.

Avînd în vedere faptul că mă aflu într-un loc public, o jenă provenită dintr-un amestec de decenţă şi uşoară stîrnire a simţurilor mă ameninţă, aşa că întorc brusc capul în partea opusă.

Tipul izbucneşte în rîs. Rîd, odată cu el, şi ceilalţi. Apoi, cel care ţine pagina de revistă pornografică în mînă are o idee, fără doar şi poate genială. Şi doi dintre ei rîd aplecaţi, la auzul ideii, ţinîndu-se cu mîinile de burtă, alţi doi pornesc să bată cu picioarele în podeaua tramvaiului, al cincilea scapă cîteva cuvinte în limba lor şi bate din palme, iar al şaselea, cel cu ideea, apucă foaia de hîrtie colorată, începe să o scuipe la cele patru colţuri, apoi o lipeşte pe unul dintre geamurile tramvaiului, adică pe geamul lîngă care stau eu. O lipeşte cu imaginile indecente înspre afară. Foaia nu rămîne acolo din prima, aşa că omul înjură din tot sufletul, după care adună mai multă salivă şi o întinde cu degetul pe toată suprafaţa dreptunghiulară a paginii. Apoi o lipeşte din nou. De data asta, spre uşoara mea liniştire, pagina rămîne prinsă de geam. Iar ţiganii, nu ştiu de ce, mă privesc pe mine,

de parcă alţi oameni n-ar fi în tramvaiul ăsta.

— Ce zici? mă-ntreabă unul, încîntat de imagine, dîndu-mi şi el o palmă prietenească peste ceafă, la fel ca primul.

Ce, mama mă-sii, să zic?

— Mişto, zic.

Şi dau să mă uit pe fereastră, întrucît tramvaiul a oprit în altă staţie. Cu alte cuvinte, se iveşte o nouă posibilitate de a zări un chip cunoscut sau de a fi martor al unui eveniment. Numai că privirea – nu ştiu de ce – îmi rămîne aţintită pe foaia de revistă pornografică, foaie ce a început să alunece pe sticlă, lăsînd urme de salivă pe geam. Înghit în sec a scîrbă şi:

— Mişto, zic din nou.

Din fericire, ţiganii coboară, hohotind, în staţia asta. De jos, îşi admiră realizarea şi bat din palme.

Eu, imediat ce tramvaiul porneşte, mă văd nevoit să mă ridic, pentru că mi se face rău. Şi mă îndrept spre partea din spate a tramvaiului.

În staţia următoare cobor, la rîndul meu.

* * *

„Poate cineva fură o geantă unei cucoane, poate cineva se aruncă sub un tramvai sau poate cineva are ideea nebună de a muşca un cîine“, îmi trece prin minte. Apoi îmi dau seama, fără nici o plăcere, că mai stupid e să sper eu în aşa ceva, decît ca acest lucru să se întîmple.

Umblu fără ţintă, pînă ajung în faţa unei biserici. Nici un chip cunoscut pînă aici. Aşa că nu-mi rămîne decît să pun în practică ideea ce mă încearcă, de a intra în biserică. În definitiv, chiar şi asta s-ar putea transforma în ceva interesant. Mai ales ţinînd cont de faptul că n-am mai făcut acest lucru de foarte mult timp. În concluzie, într-o zi începută pe pervaz, aşteptînd un impuls sinucigaş, să intru într-o biserică mi se pare ironic, nepotrivit, dar, în cele din urmă, atractiv.

Îmi fixez solemnitatea într-o grimasă construită prin cîteva exerciţii, îmi fac cruce cînd intru, sărut apoi, cuprins de melancolie, cîteva icoane şi, în cele din urmă, cu un fel de satisfacţie, mă apuc să studiez feţele drept-credincioşilor. Aceeaşi morgă tristă pe fiecare dintre chipurile din jur. Dezamăgit, îmi regret imediat ideea. Nu-mi dau seama ce mi-am putut închipui că se va întîmpla aici, într-o mulţime de oameni care n-au alt plan de moment decît acela de a se căi cu cît mai multă veridicitate. Gîndesc totuşi că ar mai trebui să stau cîteva minute, măcar aşa, de formă.

Aşa că stau ţeapăn şi casc în timpul „osanalelor“ şi „aleluilor“ corului, dar rezist cu stoicism. Din cînd în cînd, văzîndu-i pe ceilalţi făcîndu-şi cruce, îmi fac şi eu. Din cînd în cînd, văzîndu-i pe ceilalţi

îngenunchind, îngenunchez şi eu. Abia la a treia îngenunchere colectivă, după ce murmurăm la unison un „Tatăl nostru“ uşor diferit de cel pe care mi-l amintesc din copilărie – „…şi mă fereşte de cel rău“, zic ei, „…şi mă fereşte de cel viclean“, ziceam eu odinioară –, îmi spun că Dumnezeu şi cei din jur ar cam trebui să mă aprecieze pentru minutele de mucenicie acordate. Drept urmare, mă îndrept, mergînd cu spatele, făcîndu-mi o nouă serie de cruci, spre ieşire. Numai că, tocmai în momentul ăsta, cînd sînt pe punctul de a părăsi biserica, se aude un urlet destul de înfricoşător în rîndul credincioşilor. Şi, imediat, se creează o îmbulzeală care-mi stîrneşte curiozitatea.

Îmi fac loc cu coatele, renunţînd la gîndul de a ieşi, ajung în mijlocul adunăturii de creştini şi… În sfîrşit, un eveniment! Un val de satisfacţie se pogoară asupra mea. O privesc cu reală delectare pe femeia care se zbate la pămînt. Nu pare să aibă mai mult de treizeci de ani. Gura i se mişcă mut, a peşte pe uscat, fusta i s-a ridicat, chiloţii strîmţi nu oferă o impresie prea plăcută în locul sfînt în care au ieşit la iveală, mulţimea freamătă. În cele din urmă, din moment ce slujba nu mai poate fi continuată, apare lîngă femeie preotul bisericii. Ăsta, după ce-i aşază fusta într-un mod cuviincios, ne face semn nouă, celorlalţi, să ne îndepărtăm. Bănuiesc că vrea să-i asigure mai mult aer celei căzute, aşa că mă îndepărtez, odată cu ceilalţi credincioşi.

— Se vede, îl aud pe slujitorul bisericii, că a dat boala cea rea în sărmana aceasta. Diavolul cu coarne pătrunde peste tot, murmură el, chiar şi în sfînta biserică.

În timp ce preotul constată puterea necuratului, femeia începe să se zvîrcolească mai tare, în aceeaşi muţenie.

— Nu-i nici un necurat aici, se aude, de undeva din spate, o voce. Părinte, femeia face o criză de epilepsie. Asta e o boală, nu o lucrătură satanică. Ar fi bine s-o ajutaţi, în loc să ne vorbiţi de puterea necuratului!

Preotul îl fixează cu o privire iritată pe necredinciosul care a vorbit.

— Adică, ripostează el, matale spui că Iisus, fie-I numele binecuvîntat, n-a alungat diavolii din omul acela din ţinutul Gadarenilor, care-şi avea locuinţa în morminte?

Ce legătură are Iisus cu femeia asta şi cu omul din nu ştiu ce ţinut? Oricum, remarca asta e tare hazlie şi mă face să-mi înăbuş cu greutate un hohot de rîs.

— Ce diavoli, părinte!? îl aud pe celălalt, în spatele meu. Aia-i aşa, doar o pildă.

O femeie apare cu o sticlă de apă în mînă, stropind-o pe cea aflată la pămînt. Preotul o trage de mînă.

— Las-o în pace! ţipă el. Ce, ai darul vindecării? Numai cei asupra cărora s-a pogorît Duhul Sfînt au puterea să vindece.

— Dar n-aveam de gînd s-o vindec. Eu doar… E apă sfinţită, părinte.

Preotul n-o ascultă însă. Se întoarce din nou spre cel care îndrăznise să aibă păreri laice şi-i spune:

— Matale cunoşti Biblia?

— Îhî.

— Ia să vedem!

Dă să plece, dar pare a-şi aminti ceva, aşa că spune, suveran, spre mulţime, aţintind degetul arătător spre bolnavă:

— Nimeni să n-o atingă! Cel care o atinge poate chema diavolul în el!

Preotul pleacă spre altar, mulţimea murmură, nimeni nu mai îndrăzneşte să se apropie de femeia în care locuieşte, după spusele slujitorului Bisericii, diavolul. Doar cel care a avut curajul să-l contrazică pe părinte îşi permite să spargă liniştea, spunîndu-i soţiei, iubitei sau amantei sale, mă rog, femeii de lîngă el, să sune la salvare. Apoi, pentru că altceva nu putem face, stăm toţi şi-o privim pe cea de jos. După vreo cinci minute, bărbatul a cărui nevastă, iubită, amantă, mă rog, femeie a dat deja telefon schimbă cîteva vorbe cu ea, trînteşte un hotărît: „Ei, la naiba!“ şi vine lîngă bolnavă, apucîndu-se s-o tragă de deget. Aia începe din nou să se zbată, iar bărbatul n-o poate ţine de unul singur. În spatele lui, credincioşii scot tot felul de ţipete. Fusta femeii se ridică iarăşi. Nu ştiu de ce, mai ales că nimeni nu m-a invitat, mă apropii, îi aşez fusta la loc şi încerc s-o imobilizez pe cea căzută. Bărbatul care se străduieşte s-o tragă de deget îmi zîmbeşte aprobator. Asta, pînă cînd reapare preotul.

— Ce faceţi!? urlă la noi.

Apoi ne împinge de lîngă bolnavă. Cînd, în sfîrşit, i se pare că sîntem la o distanţă mulţumitoare de femeia întinsă la pămînt, preotul ne arată Biblia pe care a adus-o, o deschide şi, pe un ton molcom, cîntat, citeşte:

— Marcu, cinci cu doi: „Iar după ce a ieşit Iisus din corabie, îndată l-a întîmpinat, din morminte, un om necurat“. Aşa… Vedeţi? Om necurat! Marcu, cinci cu trei… mmm… şi chiar cu patru: „Care îşi avea locuinţa în morminte şi nimeni nu putea nici măcar să-l lege în lanţuri, pentru că, de multe ori fiind legat în obezi şi în lanţuri, el rupea lanţurile şi obezile le sfărîma şi nimeni nu putea să-l oprească“. Ei, ce zici? i se adresează el bărbatului pe care tocmai l-am ajutat. Spuneai matale că ai citit Biblia? Atunci, lămureşte-mă, că nu sînt în stare să pricep: cum ar putea un bolnav

de epilepsie să rupă lanţuri şi obezi?

— Ce-s alea, obezi? întreabă cineva din mulţime.

Preotul se gîndeşte cîteva clipe, dă din umeri a: „Habar n-am! Ce, eu trebuie să le ştiu pe toate? Mai puneţi şi voi mîna pe o carte, mai învăţaţi, nu aşteptaţi să vă vină totul pe tavă!“. După care începe să vorbească în şoaptă cu un tinerel, probabil unul dintre ajutoarele sale, trimis aici de la Seminarul Teologic. Nici ăla nu pare să fie prea sigur, dar de spus, spune ceva.

— Aha, dă părintele din cap.

Apoi, spre toţi cei interesaţi, cu o voce binevoitoare:

— Obezile, dragii mei credincioşi, sînt un fel de greutăţi din piatră.

Femeia căzută la pămînt deschide gura mare, părînd că se îneacă. Bărbatul căruia preotul vrea să-i demonstreze realitatea pătrunderii blestematului de diavol în oameni nu mai suportă şi, împingîndu-l pe slujitorul Bisericii, se apleacă asupra bolnavei, îi prinde limba cu degetele şi i-o scoate afară. Apoi nu găseşte altceva mai bun de făcut decît să mă cheme pe mine în ajutor. Îmi arată mîna femeii şi-mi spune:

— Îndoaie-i degetele spre dosul palmei.

— De ce? mă mir.

— Şi dumneata vorbeşti, în loc să faci ceva? Aşa se face. Ca s-o doară!

În timp ce o chinuim pe biata femeie, preotul urlă ca din gură de şarpe, străduindu-se să convingă mulţimea că nu avem nimic din Duhul Sfînt în noi. „Cel puţin în privinţa mea, s-ar putea să aibă dreptate“, gîndesc. Dar, în ciuda faptului că asta ar părea o remarcă gravă, nu găsesc motive să fiu prea afectat de ea.

Credincioşii din jur sînt însă plini de Duh Sfînt, se pare, din moment ce, la comanda păstorului lor, ne apucă de unde nimeresc şi ne fac vînt pe cimentul bisericii. Se creează o vînzoleală de nedescris, o vînzoleală din mijlocul căreia, după puţin timp, răsună – minune dumnezeiască, fireşte – glasul femeii suferinde:

— Ce s-a întîmplat?

Exact în clipa asta, pe uşa bisericii apar doi medici, cărora mulţimea, devenită brusc încrezătoare în forţe pămîntene, le face loc. Femeia purtătoare de diavol, pe deplin conştientă deja, îi urmează pe aceştia spre maşina salvării. Şi, în urma lor, ies, la rîndul meu, din biserică.

* * *

Cu ceva vreme în urmă, un amic, absolvent al unui seminar teologic care l-a marcat oarecum, a vrut să-şi aranjeze sinuciderea aşa: culcîndu-se

cu cît mai multe prostituate, în speranţa contractării unei boli fatale.

— Ce poate fi mai frumos, prietene, mă întreba el pe-atunci, entuziasmat de idee şi, mai ales, de punerea ei în practică, decît să te omori făcînd sex?

Pentru un fost promiţător slujitor al Domnului, această idee ar putea să pară cel puţin stranie. Dar numai celor care nu l-au cunoscut. Întrucît amicul meu privea sinuciderea ca pe un act artistic, şi orice act artistic era, în cele din urmă, dedicat divinităţii. Iar eu nu puteam decît să-l aprob şi să-l invidiez în acelaşi timp. Îl invidiam şi pentru că îşi permitea să se omoare în felul ăsta. Lucra la o firmă privată (urmase, după renunţarea la visul apropierii de Dumnezeu pe cale oficială, nişte studii economice), avea un salariu destul de bun, aşa că nu trecea o lună fără să se culce cu măcar zece femei. Din gară, bineînţeles, femei din gară, care aveau un preţ mai scăzut, pentru că nu toţi ceferiştii şi nu toţi călătorii îşi permiteau să arunce sume mari pentru o oră de plăceri. Dar nu atît preţul îl atrăgea în gară pe acel amic al meu, cît faptul că, acolo, şansele de îmbolnăvire erau mai mari, avînd în vedere şi că grupul de clienţi ai femeilor era mai diversificat.

Problema este că acest mod de a încerca să te sinucizi, deşi îmbietor, nu are rezultate sigure.

Sătul de anii în care a contractat diverse boli vindecabile, de la blenoragie (căreia, după vreo trei, patru sau cinci îmbolnăviri, îi învăţase şi denumirea medicală: „uretrită gonococică“; şi repeta obsesiv această denumire, cu un fel de emfază chiar, pînă cînd, vrînd-nevrînd, am învăţat-o şi eu) pînă la tot soiul de inflamaţii minore, amicul meu a concluzionat că e un mijloc prea dificil de a-ţi căuta trecerea în lumea ailaltă. Mai ales că, între timp fiind concediat de la firma unde lucra, nu prea mai avea nici bani cu care să-şi asigure o asemenea moarte luxoasă.

Asta nu înseamnă însă că a renunţat la hotărîrea de a se sinucide. Doar că a găsit un alt mod: s-a hotărît ca, în momentul în care va strînge suficienţi bani, să-şi cumpere zece litri din cel mai bun whisky şi să moară, astfel, din supradoză de alcool.

— Ce moarte poate fi mai frumoasă, prietene, mi-a tot spus, şi-mi spune încă, decît asta pe care mi-o doresc eu?

Cu amintirea acestui amic al meu păşesc acum printre liniile triajului, spre gară. De ce tocmai acum această amintire? Deoarece, iată, pentru întîia oară în viaţă, mă aflu şi eu în căutare de prostituate. Şi asta din cauză că ziua de azi, în ciuda micilor evenimente, a fost una împuţită. Din cauză că m-am săturat de asemenea zile. Din cauză că, decît să aştepţi întîmplarea, mai bine ţi-o creezi singur. În fine, din cauză că, în afara unei sume de bani, n-am ce pierde. O boală nu poate decît să mă aducă ceva mai

aproape de impulsul sinucigaş pe care-l caut de atîta vreme.

Mă aflu pentru întîia oară în căutare de prostituate. Ceea ce nu înseamnă însă că, pînă acum, n-am mai avut nici un fel de relaţie cu vreo femeie de genul ăsta. Că n-aş fi vrut să am e cu totul altceva.

Împlinisem, cred, de foarte puţin timp optsprezece ani cînd, în una dintre rătăcirile mele nocturne, după multe sticle de bere băute, am cunoscut o fată. Nu-mi amintesc acum şi, sincer să fiu, nu mi-am amintit nici măcar a doua zi după întîmplare cum am tratat cu ea s-o aduc acasă. Cert e că nici prin cap nu mi-a trecut c-ar fi prostituată, deşi sînt aproape convins că ea mi-a oferit destule date pentru a înţelege. Oricum, nu aici intenţionam să mă opresc cu rememorarea acelei întîmplări.

Am intrat, la miez de noapte, sau după miez de noapte, în apartamentul în care locuiam, convins fiind că părinţii mei sînt plecaţi. Am intrat deci liniştit, fără nici un fel de grijă… Printre îmbrăţişări şi şoapte de amor, am reuşit totuşi să pregătesc patul din camera mea, după care fata şi-a amintit că, înainte de toate, ar fi cazul să facă un duş. Ce a urmat mi-a rămas destul de bine întipărit în memorie: în timp ce-mi dădeam jos ultimele haine de pe mine, pregătindu-mă pentru o sărbătoare de-o noapte, am auzit dinspre baie un ţipăt, urmat imediat de o voce groasă, bărbătească, teribil de asemănătoare cu cea a tatălui meu. Cum, în ciuda minţii mele împovărate de alcool, nu-mi puteam închipui că fata s-a apucat să-mi imite atît de bine tatăl, mai ales că existau puţine şanse ca ea să-l fi cunoscut vreodată, m-am îndreptat rapid, cu destule emoţii, spre locul din care veneau vocile.

Dacă s-ar fi terminat măcar totul la scena pe care mi-a fost dat s-o trăiesc: fata aceea, şocată, doar în chiloţi, în faţa uşii de la baie; tatăl meu, înăuntru, pe W.C., gesticulînd şi spunînd nişte cuvinte greu de înţeles; mama, apărută lîngă noi din dormitor, frecîndu-şi ochii, trezită din somn de scandal; fratele meu, la rîndul lui somnoros, în pijama, repetînd de cîteva ori, în mod ciudat pentru acel moment, numele lui Dumnezeu; eu, gol, tremurînd de frică şi de ruşine.

Dar ăsta a fost doar începutul stupidei situaţii în care, prin voia cruntei întîmplări, m-am aflat. Pentru că, în următoarele minute ori, poate – cine mai ştie? –, în următoarea oră, cea pe care o adusesem în casă a cerut cu insistenţă să fie plătită. În timp ce mie mi-era încă greu să pricep de ce o fată care-mi şoptise cu cîteva clipe în urmă cuvinte de iubire cerea acum cu atîta hotărîre bani, tatăl meu s-a dovedit mai perspicace, pronunţînd în repetate rînduri cuvîntul „curvă“. Iar eu, orgolios în confuzia mea şi încercînd să mă apăr, am replicat apăsat, spunînd cîteva vorbe demne. Despre nu ştiu ce căsătorie, despre refuzul de a accepta ocara unui

asemenea cuvînt la adresa viitoarei mele soţii, despre nedreptăţile la care ei, părinţii mei, m-au supus întotdeauna.

Cum atmosfera din casă a fost brusc însufleţită de un hohot general, urmare a vorbelor mele, şi cum, absolut surprinzător, principala hohotitoare se dovedea a fi chiar cea pe care cu multă mîndrie o numisem viitoare soţie, m-am simţit teribil de jignit şi am plecat furios în camera mea. De acolo, am fost martor la continuarea discuţiei.

L-am auzit, astfel, pe tatăl meu spunînd că mai degrabă i-ar da cîteva palme şi alte cîteva şuturi în dos, decît bani. Am auzit-o apoi pe aia, teribil de nervoasă, replicînd că nu degeaba şi-a pierdut ea vremea cu un bou duhnind a alcool, de care oricum îi era greaţă, că în vremea asta putea avea nu ştiu cîte alte oferte, că putea să cîştige bani serioşi, din partea unor oameni serioşi, că… Şi, în sfîrşit, am înţeles ceea ce, dacă aş fi priceput la timpul potrivit, m-ar fi scutit de o situaţie atît de jenantă.

Pînă la urmă, imaginîndu-şi că scandalul ar putea trezi o serie de vecini, ceea ce l-ar costa, evident, mai mult decît o amărîtă de prostituată, tatăl meu a plătit-o pe fată. Iar eu am rămas singur, faţă în faţă cu părinţii mei. Dar asta nu mai contează acum.

Acum mă îndrept spre gară, pentru întîia oară dornic cu adevărat – şi, ceea ce contează, pe deplin conştient – să-mi petrec noaptea cu o prostituată. Tot ce s-a întîmplat atunci a rămas în urmă. Tatăl meu, mama mea, fratele meu sînt undeva departe, transformaţi de ani buni în amintiri. Şi, trebuie să recunosc, nici acelea nu sînt prea plăcute. Aşa că nimeni nu mă mai împiedică, în momentul de faţă, să hotărăsc pentru mine. Nimeni, în mod cert, nu o să mă mai aştepte acasă, pe W.C. Şi, mai ales, nimeni altcineva nu va trebui să-mi plătească fata aleasă de mine.

Păşesc pe traversele unei linii. La cîţiva metri în faţa mea observ, în semiobscuritate, o locomotivă cu aburi, mai veche probabil decît cel de-al doilea război mondial. Şi, furat de gîndurile mele, abia în momentul în care sînt pe punctul de a ocoli această locomotivă, văd, pe o latură a ei, ceva care mă face să-mi întrerup drumul spre gară.

Mă apropii încet, încă nevenindu-mi să cred, de ceea ce-mi pare a fi... Da. Spînzurat cu o funie legată de-o bucată de şină, la rîndul ei prinsă cumva în afară, pe una dintre părţile laterale ale locomotivei, se află un om.

Ăsta e un tablou care îmi îndepărtează orice gînduri, amintiri, dorinţe sexuale, care mă face să uit de această zi lipsită de evenimente, care îmi provoacă un tremur prelung şi mă pune în incapacitate de a reacţiona, cel puţin pentru cîteva clipe. Căci, fără doar şi poate, în faţa mea se desfăşoară o imagine suficient de şocantă pentru a da importanţă unei zile ce-mi părea, pînă acum, complet inutilă: un ins se bălăngăne într-un laţ, cu

picioarele situate la ceva mai mult de-o jumătate de metru deasupra pământului!

Capitolul 3

Străduinţele pe care le depun pentru a căra în spate trupul spînzuratului nu sînt suficiente pentru ca picioarele acestuia să nu fie tîrîte pe jos, zdrelindu-se de pietrele împrăştiate între linii. Îl trag după mine totuşi, zicîndu-mi – cît de mult mă asemăn în momentul ăsta cu acei trecători care mă „salvează“ pe mine de la sinucidere! – că, iată, am şi eu, în sfîrşit, ocazia să fac o faptă bună. Dintotdeauna mi-am dorit să fac o faptă bună. Însă fie nu am avut prilejul, fie, atunci cînd prilejul s-a ivit, n-am simţit impulsul.

Iată-mă acum cărînd în spate un om absolut străin. Şi, în ciuda greutăţii cu care mă mişc, mă fericesc pentru momentul de inspiraţie ce m-a trimis în gară, după o zi începută pe pervaz şi continuată cu o vizită la biserică, apoi cu amintiri ce s-au învîrtit, ca mai întotdeauna, în jurul sexului. Mă fericesc că am avut, spre finalul acestei zile, ideea de a cheltui o sumă de bani pentru a petrece un timp cu o prostituată. Astfel, mi-am oferit şansa să-l găsesc pe omul ăsta pe care-l duc acum în spate. Să-l găsesc spînzurat de-o bucată de metal – o şină de cale ferată – aşezată deasupra unei uşi de locomotivă veche. Şi, astfel, să am dreptul la o nouă speranţă: aceea de a-l salva pe nenorocit.

După o jumătate de oră de opinteli, nervi, blesteme, înjurături, dar şi satisfacţie sufletească, intru pe uşa unui dispensar medical din apropierea gării. Pustiu. Strig. Apare o asistentă.

— Ce-i?

— Îl am pe ăsta, spun, eliberîndu-mă, în sfîrşit, de trupul spînzuratului.

Cel cărat de mine pînă acum cade, cu o bufnitură surdă – mai întîi în fund; apoi şi jumătatea de sus se lasă chemată de gravitaţie, iar capul lui se loveşte cu putere de linoleumul care acoperă pardoseala de mozaic. În clipa asta e posibil ca omul să fi scos un icnet, dar nici eu, nici asistenta nu sîntem convinşi că acest sunet s-a auzit cu adevărat. În schimb, sînt absolut convins că o aud pe femeie întrebînd:

— Iarăşi s-a vîrît sub tren?

Iarăşi!?

— Nu, doamnă. Şi-a găsit să se spînzure.

— Cum, Doamne, să se spînzure!? se minunează asistenta, arătînd spre picioarele pacientului.

Poate e prea mult spus „pacient“, din moment ce ea încă nu dă semne că ar încerca să-l reanimeze.

Picioarele celui pe care l-am cărat sînt însîngerate, asta se vede sub pantalonii făcuţi ferfeniţă. Şi nu ştiu cum, mama mă-sii, aflîndu-mă într-o asemenea situaţie, îmi vine să rîd, privindu-l pe cel întins pe linoleum. Pantalonii lui sînt dintre aceia bufanţi, umflaţi pe coapse şi strîmţi, extrem de strîmţi jos, îmi dau seama de asta după rămăşiţele de stofă – de tergal, în fapt – care-i înconjoară glezna. Dar caraghioase cu adevărat sînt cele două bretele portocalii care-i ţin pantalonii, bretele trase peste un tricou negru, cu mînecă lungă, ars din loc în loc (cu ţigara, probabil).

— Doar nu s-a spînzurat de picioare! mă trezeşte asistenta din contemplare.

Eu, buimac, neînţelegînd prea bine ce vrea să spună, o lămuresc, aproape grav:

— Nu, doamnă, nu… De cap!

— De cap!?

O secundă, poate cinci, mă priveşte ca pe unul picat din lună. Apoi, pe neaşteptate, se loveşte cu palmele de genunchi, un gest profund masculin, şi porneşte un şuvoi de hohote, împletite cu bolboroseli.

— De cap, auzi, de cap!

Iar eu, în continuare nepricepînd tocmai bine motivul veseliei, îi ţin totuşi isonul. Rîd ca prostul, pentru că rîde şi femeia din faţa mea, pentru că spînzuratul poartă bretele portocalii, pentru că-mi place să rîd şi pentru că altceva n-am ce să fac.

Şi ne bucurăm amîndoi o vreme, pînă cînd, dinspre capătul holului, se aude deschizîndu-se o uşă. De după acea uşă apare un bărbat în halat – medic, gîndesc – care, nedumerit, se apropie de noi şi aşteaptă să ne reprimăm ultimele hohote de rîs. Prima care reuşeşte să facă acest lucru e femeia. Redevenită serioasă, se întoarce la rolul ei de asistentă şi, arătînd spre insul cu bretele portocalii, spune, dînd din umeri:

— S-a spînzurat.

Iar eu, încă reţinînd un hohot undeva la nivelul mărului lui Adam, adaug, cu speranţa că-l voi distra şi pe medic:

— De cap!

Sînt momente în viaţa unui om cînd, cretin de-a dreptul, îşi savurează cu neştiinţă stupizenia, considerînd-o teribil de spirituală. Şi, mai mult, marşează pe ea, aruncînd-o în faţa celorlalţi ca pe un atu realmente excepţional. Cred că ceea ce tocmai am spus descrie cel mai bine situaţia în care mă aflu acum.

— De cap! repet.

Bucuria clovnului… Rup zăgazul, lăsînd loc noului şuvoi de hohote. Bineînţeles, sărmana femeie nu se poate opune nevoii, devenită aproape fizică, de a mă urma în rîsete.

Şi, în holul unui dispensar, în jurul unui pacient aflat undeva între viaţă şi moarte probabil (dar un pacient cu bretele portocalii), doi netoţi îşi urlă în gura mare veselia, iar un om normal, doctorul, priveşte întreaga scenă cu stupoare, întrebîndu-se, poate, dacă n-ar fi fost bine să urmeze o cu totul altă specialitate în medicină, anume psihiatria.

Dar poate că a urmat-o. Pentru că, într-o clipă, omul în halat reuşeşte ca, printr-un singur cuvînt, să ne amuţească. O întrebare rostită pe un ton rece, negru, realmente ameninţător:

— Trăieşte?

Liniştea, aproape dureroasă prin bruscheţea cu care a apărut, se lasă în holul dispensarului. Asistenta mă priveşte întrebător, medicul urmează privirea femeii şi mă fixează la rîndul lui, eu înghit în sec, dau din umeri şi observ instantaneu că satisfacţia de a fi salvat un om de la moarte este în pericol. În definitiv, omul ăsta ar putea fi mort.

— Nu ştiu…

Oarecum eliberator, după cîteva secunde, vine glasul asistentei:

— Cînd domnul l-a trîntit pe linoleum, spune, arătînd spre mine, mi s-a părut că aud un icnet.

— Şi mie, mă grăbesc să confirm.

— Zău că ni s-a părut aşa! se străduieşte femeia să-şi convingă şeful. A scos un icnet!

Apoi trage o concluzie de specialist:

— De aceea, eu presupun că trăieşte.

Din nou tăcere. Medicul stă cu braţele încrucişate, mîngîindu-şi cu limba cîteva fire din mustaţă. Femeia, încremenită, aşteaptă ca doctorul să-i confirme „diagnosticul“. Eu, stingher, neavînd ce face, mă aplec asupra insului cu bretele portocalii, privindu-l cu real interes. Imediat, urmîndu-mi gestul, se apleacă şi cei doi angajaţi ai dispensarului, studiindu-l la fel de interesaţi. Şi, în clipa asta, ceva nemaipomenit se întîmplă. Parcă simţind momentul prielnic, insul cu bretele portocalii clipeşte, începe să tuşească, îşi duce politicos mîna la gură. Apoi se ridică greoi, ne priveşte încruntat, se clatină puţin, se sprijină cu o mînă de perete. Tuşeşte iarăşi, ne priveşte iarăşi, la fel de încruntat, apoi ridică mîna într-un fel de salut, se întoarce şi face cîţiva paşi spre ieşire. Noi privim, încremeniţi, cum se îndreaptă spre uşă. Abia cînd ăla aproape pune mîna pe clanţă, medicul îşi revine din uluială şi strigă:

— Întoarce-te naibii!

— De ce? aud pentru prima oară glasul celui pe care l-am salvat.

— Cum, de ce?

— Uite-aşa: de ce? Ca să rîdeţi iarăşi de mine?

Ca să rîdem de el? Asta nu poate să însemne decît că îşi revenise de mai mult timp, ne observase şi… Al naibii spînzurat!

Medicul devine brusc nervos. Începe să gesticuleze, vorbind pentru sine:

— Ai naibii nebuni! Doi urlă de bucurie, ca proştii, uitîndu-se cum moare unul în faţa lor. Al treilea, mortul – auzi, cică mortul! –, îi ascultă pe cei doi veselindu-se, se supără, se revoltă, se scoală şi vrea să plece. Ce dacă-i mort? Vrea să plece!

Cel din uşă îl priveşte, îmi pare mie, cu o oarecare milă pe medic.

— Dom’le, ţi se pare că-s mort?

Iar doctorul, copleşit de situaţie, continuă să peroreze, privind în pămînt şi gesticulînd:

— Păi, da… Cine ar zice că tocmai s-a spînzurat?

Apoi, nervos, spre cel cu bretele portocalii:

— De ce, pizda mă-tii, te spînzuri, mă!?

— Da’ ce, asta-i treaba ’neavoastră!? se indignează respectivul. Cum adică, n-am voie să mă spînzur, dacă aşa îmi vine mie? Mă spînzur cînd am chef! Mă şi sinucid cînd am chef, iar asta tot n-ar fi treaba ’neavoastră!

Medicul, cu o privire năucă:

— Păi… Nu-i acelaşi lucru?

— Ce să fie acelaşi lucru?

— Spînzuratul cu sinucisul?

Cu siguranţă, ziua de azi, începută de mine pe pervazul ferestrei, nu părea – ce spun: nu avea cum să fie! – atît de grozavă cum e. De asta nu încetez să mă întreb dacă toată povestea în care, iată, sînt implicat e reală.

— Nu-i acelaşi lucru, domnule doctor, îmi permit eu să intervin, mai mult pentru a mă asigura că nu-mi imaginez această întîmplare.

— Tu să taci! îmi curmă vorba bărbatul în halat.

— Nu tac! Cum să tac!? Sinuciderea poate fi prin: împuşcare, otrăvire, aruncare de pe pod, de pe bloc… ăăă… tăierea venelor…

— Punerea capului pe linia ferată, mă ajută cel din dreptul uşii, omul meu cu bretele portocalii.

— Da! Punerea capului pe linia ferată. Pe cînd spînzurarea se face prin spînzurare!

Doctorul ne priveşte scîrbit:

— Idioţi…

Apoi, spre asistentă:

— Descurcă-te tu cu ei. Eu m-am săturat. Vezi de-i dă ăluia nişte unguent pentru picioare, mai spune, înainte de a se îndepărta şi de a intra în camera din care a venit.

Rămînem iarăşi în trei, ca la început. Femeia ridică degetul arătător, ameninţîndu-l pe cel aflat încă în dreptul uşii:

— Nu i-am povestit lu' domnu' doctor. E nou, nu te cunoaşte. Nici nu-ţi mai spun ce-ar face dacă ar afla. Da' tu ştii de ce am rîs, nu?

Deodată, faţa sinucigaşului îşi pierde asprimea de pînă acum. Capătă o expresie vinovată, pleacă ochii, ceea ce, trebuie să recunosc, e teribil de surprinzător pentru mine.

— Vă cunoaşteţi? întreb.

Nici unul nu-mi răspunde. Dar, în timp ce femeia îi întinde unguentul, îmi dau bine seama că cei doi n-au făcut cunoştinţă abia acum. Astfel, îmi pare şi mai curioasă izbucnirea ei veselă de la început, atîta vreme cît cel aflat întins pe jos îi era cunoscut. Aşa că aştept cîteva minute, pînă cînd sinucigaşul primeşte toate îngrijirile necesare. Apoi, după ce el pleacă fără a mă învrednici măcar cu acel „Mulţumesc" pe care, recunosc, mi-l doream, o privesc întrebător pe asistentă:

— Ce? nu înţelege ea, şi-şi caută cu mîna prin păr, crezînd că aceea e zona pe care o fixez cu privirea.

— De unde îl cunoaşteţi?

— A, asta, dă ea din mînă. Nici nu vă mai spun, e o poveste… Dar ştiţi ceva? N-are rost!

— Totuşi, eu l-am salvat de la moarte!

Argumentul ăsta mi se pare absolut de necombătut. Dacă tot l-am salvat de la moarte, dacă tot n-am primit nici un fel de mulţumiri pentru asta, fără doar şi poate că am măcar dreptul de a afla cîte ceva despre el. Femeia mă priveşte cu îngăduinţă, zîmbeşte apoi şi-mi spune:

— Nu sînteţi primul, în nici un caz. Nici nu vă mai spun cîţi îşi închipuie acelaşi lucru. Dar, dacă tot ţineţi atît de mult să vă povestesc, poate stăm de vorbă la o cafea. E un chioşc aici, în spatele dispensarului.

„Nu sînteţi primul, în nici un caz"? Adică cel care tocmai a ieşit a mai încercat să se omoare? Ceea ce aud are darul de a mă ameţi, pur şi simplu. Cu alte cuvinte, femeia vrea să spună că omul ăla are har de sinucigaş?

Aproape tremurînd de nerăbdare, o ajut să-şi pună haina pe ea, după care mergem împreună în spatele dispensarului.

* * *

— Aveţi o ţigară?

Îi întind pachetul, apoi bricheta, ea îşi aprinde meticulos ţigara, soarbe o gură din paharul cu cafea şi, în sfîrşit, întreabă:

— Ce vreţi să ştiţi?

— Tot.

— Ei, nu, nu, nu… Pentru tot n-am eu timp. Sînt în timpul serviciului, aţi văzut doar. N-avem noi prea mulţi pacienţi, e adevărat, dar nu-mi permit o pauză prea mare. Medicul ăsta e unul nou, sever. Celălalt era bătrîn, un medic de treabă. Cu el mă înţelegeam. A murit, săracul. Nici nu vă mai spun cît a suferit…

— Atunci, spuneţi-mi tot ce-mi puteţi spune.

Ea mă priveşte nedumerită, părînd a nu pricepe de unde atîta interes din partea mea.

— Ei, mare lucru n-ar fi, acceptă ea în cele din urmă să vorbească. A făcut, săracu', cancer. Nici nu vă mai spun pe la cîţi doctori din ţară a umblat. Ca om aparţinînd aceleiaşi branşe, avea relaţii peste tot, vă daţi seama...

Singurul lucru de care-mi dau seama e că ea îmi vorbeşte despre fostul medic-şef al dispensarului, o persoană care mi se pare cu totul neinteresantă, în ciuda faptului că, în momentul de faţă, e o persoană decedată. Aşa că o opresc cu blîndeţe calculată, rugînd-o să revină la – ba nu, să înceapă – povestea insului cu bretele portocalii.

— A, da… Despre el voiaţi să vă povestesc… E un om ciudat, nici nu vă mai spun. De trei ani îl cunosc. Locuieşte în depou, într-o locomotivă veche, dacă vă puteţi imagina. Ce om şi-ar face casă dintr-o locomotivă veche?

Deşi întrebarea îmi pare retorică, observ că ea aşteaptă un răspuns.

— Nici un om, zic, de dragul urmării.

— Nici un om, e adevărat. Numai el. A venit de undeva… naiba ştie de unde. Unii zic că a evadat de la un spital de nebuni, că a sărit de la etajul trei şi, din cauza asta, i-au intrat picioarele în burtă. Bine, nici nu vă mai spun că asta-i o prostie. N-aveau cum să-i intre în burtă picioarele. Dar, poate aţi observat, există o disproporţie între trup şi picioare. Le are mai scurte decît alţi oameni.

— N-am observat.

— Ei bine, eu zic că-i un defect din naştere. Am o oarecare pregătire, aşa că…

Observ că paharul cu cafea din mîna ei e aproape să se termine, iar eu n-am auzit încă nimic din ceea ce mă interesa. Aşa că, foarte amabil, îmi cer permisiunea de a-i oferi o altă cafea, iar ea, după refuzul de

complezenţă, acceptă.

— Povestiţi-mi despre încercările lui de sinucidere.

— Aaa, nici nu vă mai spun cîte-au fost! Dar, vedeţi, aici e un secret al lui. Mi l-a spus, că doar a căpătat încredere în mine. Cine l-a tratat de fiecare dată după o încercare din asta, ia spuneţi, cine?

— Dumneavoastră, oftez eu.

— Da, eu! Cum să nu aibă, atunci, încredere în mine? Vă spun secretul, că-mi păreţi simpatic. Mă rog, nici nu e un mare secret. Ei bine, omul ăsta nu se sinucide, de fapt. Ia, spuneţi-mi, unde l-aţi găsit spînzurat?

— De o bucată de şină, ieşită cumva în afara unei locomotive vechi.

Femeia începe să rîdă.

— Sînt, de fapt, două bucăţi de şină. Le prinde pe amîndouă în afara locomotivei, are el un sistem al lui, una într-o parte, una în altă parte. Nu aţi văzut cealaltă bucată?

— Nu m-am uitat, dau eu din umeri.

— Păi, da, nimeni nu se uită. Şi, chiar dacă s-ar uita, cui i-ar trece prin cap la ce folosesc ele? Ştiţi la ce folosesc? Nici nu vă mai spun, e comic: se uită pe linie pînă vede un ceferist… ori, mă rog, un om apropiindu-se. Cînd se asigură că omul acela vine pe o parte a locomotivei, deci, cum să vă spun, pe o parte a căii ferate, îşi pune laţul pe şina din partea aceea. Cînd e sigur că ceferistul, mă rog, omul, îl va vedea spînzurat, îşi dă drumul în laţ. Vedeţi, e deştept... oarecum. Îşi aranjează în aşa fel acele două bucăţi de fier, încît singur nu se poate scoate din laţ. Dar, pe de altă parte, se asigură că îl va scoate cineva. Acum, vă garantez, v-a văzut pe dumneavoastră şi… v-a făcut-o.

— Spuneţi că nu se poate salva de unul singur. Atunci, ce-ar fi făcut dacă mi-aş fi schimbat drumul în ultimul moment?

Femeia mă priveşte, uşor confuză, apoi dă din umeri:

— Ei uite, la asta chiar nu m-am gîndit! Pun pariu că nici el nu s-a gîndit!

Eu aş fi însă în stare să pariez că el s-a gîndit. Mai mult, deşi nu-l cunosc pe acest ins cu bretele portocalii, aş fi în stare să pariez că tocmai riscul i se pare atrăgător. Fără existenţa riscului nici nu cred că şi-ar băga gîtul în laţ. Nu ştiu de ce-mi închipui asta. Poate pentru că aşa mi-ar plăcea să fie.

Femeia îşi soarbe ultima gură din al doilea pahar de cafea, după care, cerîndu-şi scuze, îmi spune că trebuie să plece. Îi mulţumesc, o salut, apoi îmi dau seama că am uitat ceva:

— De ce: „Iarăşi s-a băgat sub tren“!? strig în urma ei.

— Poftim?

Mă apropii în fugă.

— Cînd l-am adus în dispensar, m-aţi întrebat ceva de genul: „Iarăşi s-a vîrît sub tren?“. Parcă acum aţi spus că nu face altceva decît să se prefacă, nu are de gînd să se omoare de-adevăratelea. A încercat să se „prefacă“ şi băgîndu-se sub un tren?

Ea îmi zîmbeşte.

— Nici nu vă mai spun, dar omul e, cred eu, nebun. De două ori s-a pus în faţa trenului. Dar ştiţi cum?

Din nou aşteaptă răspunsul meu.

— Nu ştiu cum.

— Vă spun eu: din timp şi cu martori. Adică, oferindu-le răgaz martorilor să-l tragă în ultimul moment. O dată au reuşit. A doua oară însă, n-au mai apucat. Noroc că era iarnă, el avea o şubă groasă, iar locomotiva n-a trecut peste el, ci i-a agăţat şuba aceea cu apărătoarea, l-a vîrît între apărătoare şi roţi şi l-a tîrît aşa vreo cincizeci de metri. Nici nu vă mai spun cum arăta atunci. A trebuit să-i fac trimitere la spital. L-au dus cu salvarea…

Zîmbesc. Povestea asta îmi confirmă bănuiala că omul care mi-a stîrnit interesul nu-i doar un prefăcut în încercările sale de sinucidere.

— Ei, dar eu mă grăbesc, o aud. Încă o dată, îmi cer scuze. Dar, dacă tot vreţi să ştiţi atît de multe, de ce nu vorbiţi cu el? Dacă-i daţi un rachiu, vă povesteşte tot ce vreţi, rîde ea, apoi adaugă: de asta v-am spus că, pînă la urmă, nu-i mare secret povestea lui.

— Unde-l găsesc?

În timp ce se îndreaptă spre uşa dispensarului, întinde degetul arătător, undeva spre stînga mea, în noapte, spunîndu-mi:

— Probabil la barul ceferiştilor. Dacă nu-i acolo, atunci trebuie să fie acasă… Acasă… ptiu… Apoi rîde larg, de parcă tocmai ar fi spus o glumă bună: …voiam să zic în locomotiva lui.

După care îmi face un semn prietenos din mînă şi dispare pe uşa dispensarului.

Capitolul 4

A fost o perioadă – cam pînă în jurul vîrstei de douăzeci şi cinci de ani – în care îmi petreceam cea mai mare parte a timpului prin diverse baruri din oraş. Pot să mă laud chiar, dacă ăsta ar fi cu adevărat un motiv de laudă, că, la acea vreme, puţine astfel de localuri îmi erau străine.

M-am îmbătat în mai toate crîşmele din localitate. M-am împrietenit acolo cu tot felul de necunoscuţi şi necunoscute, cu care am schimbat adrese şi numere de telefon, pentru ca, apoi, să nu-i caut şi să nu mă caute.

M-am mai îmbătat în cîrciumi mai dosnice, ascunse privirilor omului neiniţiat, frecventate în primul rînd de clienţii fideli. Alte prilejuri de împrieteniri în faţa paharelor, alte schimburi de adrese şi pupături bahice…

Şi n-am uitat să mă îmbăt în crîşmele deschise numai pentru anumite categorii de oameni. Fie pentru liceenii de la seral, fie pentru studenţii de la Universitate, fie pentru amatorii de muzică rock, fie pentru cei ce iubeau muzica populară, fie pentru homosexuali, fie pentru schimbătorii de valută.

A fost acea perioadă, pînă în jurul vîrstei de douăzeci şi cinci de ani, în care am frecventat majoritatea cîrciumilor din oraş… În mod ciudat însă (deşi localul ar fi trebuit să-mi stîrnească interesul, fiind situat relativ aproape de blocul în care locuiam şi mai locuiesc încă), de barul acesta, al ceferiştilor, nu-mi amintesc să fi auzit vreodată. Poate nu era încă deschis pe-atunci. Sau poate că am fost aici, dar în timpul uneia dintre acele beţii în urma cărora am rămas doar cu nişte pauze de memorie.

Asistenta de la dispensar mi-a arătat însă direcţia pe care trebuia s-o urmez, pentru a da de cîrciumă. Aşa că, în scurt timp, găsesc locul în care, presupunea femeia, s-ar fi putut afla omul căutat de mine.

Intru, oarecum emoţionat, în bar. La mese stau cîţiva lucrători ai gării, cum, de altfel, era de aşteptat. Pe lîngă ei şi-au făcut deja apariţia, cum iarăşi era de aşteptat, nişte fete. Dintre acelea pentru care mi-am îndreptat eu, iniţial, paşii spre gară, în seara asta. Şi nu mă pot abţine să remarc că ele contribuie din plin la o împestriţare oarecum hazlie, dar destul de apetisantă, a peisajului, altfel destul de mohorît.

Cu ochii mijiţi, cu mîna streaşină la nivelul sprîncenelor, mai mult

un reflex decît o nevoie, ţinînd cont de faptul că norii de fum din încăpere scad din intensitatea luminii, îmi rotesc privirea în căutarea insului cu bretele portocalii pe care cu puţină vreme în urmă l-am salvat de la moarte. Mă vede însă el primul şi-mi face un semn cu mîna.

— Uite, ăsta-i ăla care m-a cărat! mă prezintă celorlalţi doi ocupanţi ai scaunelor, imediat ce sînt aproape de masa lor. Ce cauţi, dom'le, aici?

Întind degetul arătător spre el.

— Pe mine mă cauţi? se miră.

— Îhî.

— Da' de ce?

Habar n-am de ce, am venit doar să vorbesc cu el, eventual să-mi mai povestească despre încercările sale de a se omorî. Nu ştiu cu exactitate de ce, dar, oricum, chiar dacă aş şti, n-aş avea nici o tragere de inimă să-i vorbesc în prezenţa celor doi.

— Aşa, îi zic. De aia.

— Poate e îngerul tău păzitor, se bagă în vorbă unul dintre ceferişti. Ai aripi, bă, îngerule? găseşte el natural să se hlizească în direcţia mea.

— Poate la cur, îşi dă cu părerea celălalt muncitor, contribuind cu o glumă, fără doar şi poate inteligentă, la destinderea atmosferei de la masă.

Asemenea glume, născute din aburii de alcool, îmi sînt cunoscute de mult timp. Obişnuiam să le fac şi eu, la vremea cînd îmi păream mie însumi extraordinar de spiritual, prin orice ziceam. De astă dată însă, neavînd nici urmă de alcool în mine, nu găsesc decît să mă strîmb a acceptare dezinteresată.

Se pare însă că gluma e mai inteligentă decît pot eu percepe, de vreme ce amîndoi ceferiştii pornesc o cavalcadă de rîsete, ridicîndu-se de pe locurile lor şi imitînd zborul unui înger cu aripi la fund. Nu înţeleg prea bine – dar nici nu fac efortul să înţeleg – de ce îngerul acesta cotcodăceşte, aplecat, fîlfîindu-şi palmele în dreptul fundului. Însă, cu siguranţă, imaginaţia lor e una vioaie, ceea ce, dincolo de imbecilitatea momentului, trebuie apreciat. Rîd şi eu în cele din urmă, ca să nu creadă cineva c-aş fi mai prost, rîd pentru că mi se pare necesar s-o fac. Cînd, în sfîrşit, se aşază la loc pe scaunele lor, observ că singurul dintre cei prezenţi căruia cotcodăceala ceferiştilor nu i s-a părut suficient de simpatică pentru a o gratula măcar cu un zîmbet e cel pe care l-am scos din laţ cu ceva vreme în urmă.

Seriozitatea asta a lui nu-mi displace. Cert este că nici prin cap nu-mi trece să-l acuz de lipsa umorului. Cu toată seriozitatea lui însă, cîteva minute veselia continuă la masa noastră. Eu urmez exemplul insului cu bretele portocalii şi, tăcut, aştept ca aceşti comedianţi să-şi găsească alte

treburi de făcut. Îmi doresc să rămîn singur cu cel căruia i-am întrerupt sinuciderea.

Între timp, nu-mi rămîne altceva de făcut decît să-l studiez: nu pare să aibă mai mult de douăzeci şi unu ori douăzeci şi doi de ani, ceea ce-mi sporeşte şi mai mult curiozitatea cu privire la încercările lui de sinucidere. Nici o şansă însă de a-mi fi satisfăcută, prea curînd, această curiozitate. Şi asta pentru că el mă ignoră în aceeaşi măsură în care îi ignoră pe ceilalţi doi.

Cînd chelneriţa se apropie de masa noastră, întrebînd de o nouă comandă, consider că, iată, s-a ivit un bun prilej pentru a mă apropia de cel care mă interesează. Nu este însă de acord să-i cumpăr o votcă. După ce femeia umple paharele comesenilor noştri, îl aud zicîndu-i:

— Pune-mi şi mie. N-am bani, da' o să-ţi plătesc mai încolo.

— Da' tu cînd ai bani? mormăie ea.

Apoi, dînd din mînă a: „Sînt sătulă de alde voi, cei care faceţi degeaba umbră pămîntului", ia un pahar gol de pe altă masă şi îl umple.

— Ţine, îi spune, dar să ştii că mai ai datorii la mine. Nu vreau să-mi dai bani, dar să vii la curăţenie, că altfel nu-ţi mai dau niciodată să bei. Bărbatu-meu şi cu mine muncim de ne crapă ochii-n cap, iar tu şi alţii ca tine beţi pe gratis, de parcă aici ar fi cine ştie ce biserică a pocăiţilor, care dă de pomană la toţi puturoşii. Mi-ai promis c-o să vii să ajuţi!

Insul căruia tocmai i-am apreciat vîrsta la douăzeci şi doi de ani îşi scoate picioarele zgîriate – de a căror stare ar trebui să mă simt, într-o destul de mare măsură, vinovat – de sub masă şi i le arată femeii.

— Vezi ce am? Aş munci… Ştiu că-ţi datorez asta. Numa' că, uite, acu' am necazul ăsta cu picioarele.

— Da' ce naiba ai mai făcut? Cum ţi-ai zdrelit picioarele în halul ăsta?

Mă aştept să arate spre mine, să mă acuze, dar el oftează prelung, apoi spune cu gravitate:

— M-am cam sinucis…

Încă o dată îmi dau seama cît de ridicole pot fi discuţiile astea de bar, cît de stupidă e atmosfera şi cum poate ea contamina chiar şi un om treaz – presupun că cel care mă interesează este treaz, din moment ce, de la despărţirea noastră pînă acum, n-a avut suficient timp pentru a se îmbăta. Şi mă fericesc pentru decizia pe care am avut curajul să o iau la un moment dat: aceea de a renunţa la desele vizite în diverse spelunci.

Tînărul cu bretele portocalii îşi dă seama de ce i-a ieşit pe gură şi încearcă să se corecteze:

— Adică am vrut să… Nu că m-am sinucis…

Orice ar spune, e prea tîrziu. Cum naiba ar putea cei doi ceferişti să

nu rîdă? În definitiv, dacă mă gîndesc bine, ce mă opreşte pe mine să rîd? Pentru că, într-adevăr, să discuţi cu unul care s-a cam sinucis este destul de comic. Mai ales ţinînd cont de faptul că e suficient de volubil, de melodramatic şi, mai ales, de doritor să bea pentru un mort.

Şi totuşi, deşi situaţia ar cere-o, eu nu simt deloc nevoia să rîd. Mai mult, îmi zic că am încă o ocazie să profit de prilej, spre a găsi o cale de comunicare cu cel pentru care am venit aici, aşa că mă răstesc la cei doi hliziţi şi la chelneriţa care se prăpădeşte de rîs:

— Da' încetaţi odată, ce naiba!? Alt motiv de veselie nu v-aţi putut găsi!? Omul n-a vrut să spună că s-a sinucis, ci doar că a încercat să se omoare! Cui nu i s-a întîmplat, măcar o dată, să se sature dracului de viaţa asta împuţită!? A avut doar intenţia să se sinucidă. Atît!

Intervenţia mea moralistă trebuie să li se fi părut celor din jur fie prea puţin serioasă, fie prea serioasă. Asta pentru că ea e urmată de o sporire a hohotelor şi, printre ele, de întrebarea unuia dintre ceferişti:

— Ce-a avut!?

— Intenţia să se sinucidă!

Tipul se holbează la mine, părînd a nu pricepe.

— In-ten-ţi-a! repet eu, pe un ton şi mai hotărît.

Fără îndoială caraghios pentru urechile ceferistului, cuvîntul ăsta se pare că reuşeşte să-l irite şi pe tînărul cu bretele portocalii. Care, roşu la faţă, după ce-mi trînteşte un plin de venin: „Mulţumesc!", începe să urle la cei trei:

— Ce dracu' aveţi!? Am vrut să mă spînzur, e bine!? Ce dracu' rîdeţi din orice!? M-am săturat de rîsetele voastre. Sînt sătul pînă în vîrful urechilor de rîsetele tîmpiţilor!

Apoi se ridică de la masă, nu înainte de a da pe gît paharul cu votcă, şi se îndreaptă, nervos, spre ieşire. Mă ridic, la rîndul meu. Nu apuc să-l urmez însă. Unul dintre ceferişti, cel căruia i-a venit, cu cîteva clipe în urmă, ideea îngerului cu aripi la fund, se apucă să strige pentru toţi cei aflaţi în bar – dintre care cîţiva oricum erau deja interesaţi de ce se întîmpla la masa noastră – arătînd spre tînărul care a ajuns deja în apropierea uşii:

— Nebunu' iarăşi a încercat să se omoare! De data asta a avut numai intne… cum a zis ăsta? îl întreabă pe celălalt, arătînd cu degetul mare spre mine.

— Intenţia!

— Auziţi? Intenţia! Acum a avut numai intenţia să se spînzure! Şi s-a spînzurat de picioare!

Auzind avalanşa de hlizeli din spatele lui, tînărul pe care l-am salvat de la sinucidere se opreşte şi se întoarce spre cei aflaţi în bar, rotindu-

şi bezmetic privirea prin încăpere. Iar eu sînt convins că, în clipa asta, îi urăşte pe toţi cei care au îndrăzneala să-l privească. Mă îndrept spre el, gîndindu-mă că ar fi bine să-l scot cît mai repede din localul plin cu ceferişti dornici să-şi găsească victime pentru bătaia lor de joc. Însă una dintre prostituate se dovedeşte mai rapidă decît mine. Ajungînd lîngă tînăr, însoţită de încurajările mesenilor, îşi desface cu multă pricepere nasturii de la bluză, împingîndu-şi sînii – de altfel, nu mă pot abţine să nu remarc, destul de atrăgători – spre faţa celui pentru care mă aflu aici.

— Pune mîna, îi aud femeii glasul batjocoritor, dogit de tutun, ca să nu mai vrei să te omori!

Apoi, întorcîndu-se spre spectatori, prostituata îşi arată cu mîndrie pieptul dezgolit. Chiotele de fericire ale ceferiştilor mă fac să-mi revin din uşoara reverie ce m-a cuprins la vederea sînilor femeii, enervîndu-mă. Iar cînd bucăţi de pîine şi mucuri de ţigară încep să zboare spre prostituată şi, mai ales, spre cel pentru care, habar n-am de ce, mă simt cumva responsabil, enervarea mea ajunge la culme. Aşa că încep să zbier spre idioţii de la mese, fără să ştiu exact ce anume doresc să le spun.

Ocupat cu exprimarea revoltei mele, în hărmălaia generală, aproape că nu observ cînd tînărul cu bretele portocalii se apleacă după un scaun. Îl văd însă ridicîndu-l deasupra umerilor şi, înainte ca eu s-apuc să fac vreun gest, trîntindu-l, cu toată puterea, în capul femeii cu sînii dezgoliţi. Mai reuşesc să văd cum aia se prăbuşeşte, cum scaunul se ridică din nou deasupra umerilor şi zboară înspre tejghea, spărgînd cîteva sticle aflate în vitrina barului, cum cîţiva bărbaţi se reped ca la comandă spre atacator, trîntindu-l la pămînt, lîngă prostituata care se vaită ca-n chinurile morţii, plină de sînge pe faţă. Şi, în nebunia iscată, uitînd să mai gîndesc, mă reped îngrozit spre cei care îl bat pe tînăr şi încep să lovesc dement cu pumnii pe unde nimeresc.

După ceva vreme, cînd încep să-mi revin din spaima care mi-a amorţit simţurile, mă trezesc alergînd alături de cel pe care tocmai l-am salvat a doua oară într-o singură zi.

* * *

Teama că am putea fi recunoscuţi ne face să fim atenţi la chipurile tuturor trecătorilor, multă vreme chiar după ce am părăsit peisajul gării. E adevărat, puţini sînt trecătorii care se încumetă să umble la ora asta din noapte pe străzile oraşului, aşa că teama noastră se manifestă doar cînd vreun beţiv întîrziat îşi tîrîie paşii prin apropiere.

L-am convins să vină la mine în seara asta, l-am invitat în apartamentul în care locuiesc. Poate c-aş fi făcut-o şi dacă la hotărîrea asta

ar fi contribuit numai uşoara mea sensibilitate pentru povestea bunului samaritean. Însă, fireşte, nu a fost vorba doar de atît. Ci, într-o mult mai mare măsură, de curiozitatea pe care mi-a stîrnit-o asistenta de la dispensar, cînd mi-a vorbit despre omul care se află acum lîngă mine.

Şi, iată, spre apartamentul în care locuiesc eu ne îndreptăm acum, în tăcere. Prietenul meu – nu ştiu de ce, dar acum, după toate cele întîmplate, deşi numele lui îmi este încă necunoscut, deşi diferenţa de vîrstă dintre noi pare a fi destul de mare, consider că sînt aproape obligat să-l numesc „prietenul meu“ – mă mai întreabă doar, din cînd în cînd:

— Cît mai avem?

Iar eu, întru cîtva enervat de întrebările lui, îl tot anunţ că mai sînt vreo cinci sute de metri, trei sute de metri, o sută de metri… Şi, în sfîrşit:

— Uite, imediat după blocul ăsta stau.

Intrăm în scara blocului şi, păstrînd aceeaşi tăcere, urcăm cu liftul cele cinci niveluri, pînă la apartamentul meu. Odată ajunşi, mă las doborît de oboseala acestei zile începute atît de banal, dar continuate atît de palpitant, şi mă trîntesc în fotoliu. Iar lui îi arăt patul pe care se poate întinde.

Se descalţă meticulos, umplînd aerul cu mirosul picioarelor sale, dar, din fericire, fereastra e deschisă, aşa că nu-mi fac prea multe probleme. Abia după ce se lungeşte-n pat şi după ce oftează în cîteva rînduri, îl aud întrebîndu-mă:

— Ce zici, am omorît-o, dracului?

Trebuie să-l liniştesc, deşi nici eu n-am de unde să ştiu dacă femeia pe care a lăsat-o într-o baltă de sînge pe podeaua barului e în cea mai bună stare la ora actuală.

— N-ai omorît-o, îi zic, stai liniştit.

— M-am enervat, îl aud de-acolo, din pat. Nu trebuia să mă-nervez.

— Nu trebuia.

— Da’ m-am săturat. De cînd mă ştiu, toţi rîd de mine. Rîd ca idioţii...

— Te cred, îl aprob eu, zicîndu-mi că asta e, fiecare om se mai satură, din cînd în cînd.

— Ce crezi? aud, în continuare, din pat.

Ezit cîteva clipe, înainte de a-i răspunde.

— Că te-ai săturat, zic în cele din urmă.

— De parcă tu ai habar de ce-nseamnă să te saturi! ridică el vocea, iritat. Tu ai apartamentu’ ăsta, ai tot ce vrei!

— Ba, crede-mă, ştiu, ripostez eu.

— Ce ştii?

Discuţia asta, mult diferită de ce mi-aş fi dorit, reuşeşte să mă enerveze. Nu am nici un chef să-i răspund celui din patul meu aşa: „Ştiu şi eu ce-nseamnă să te saturi“. Nu mai am nici un chef, pentru că un astfel de răspuns, născut dintr-o sensibilitate de duzină, nu se potriveşte – sau nu vreau să se potrivească – firii mele. A trecut vremea cînd, în faţa unor sticle cu diferite poşirci ce purtau etichete pe care scria, fără prea multă justificare, „votcă“ sau „coniac“ sau „lichior“, exclamam sfîşietor: „M-am săturat de viaţa asta!“, nefiind în stare nici măcar să mă gîndesc la sinucidere. Acum, măcar, ştiu că încerc. Şi, dacă aşteptarea impulsului ar putea părea la fel de patetică precum serile acelea de disperare, am măcar mîndria de a-mi accepta patetismul cu mintea limpede. Iar el, prietenul meu cu bretele portocalii, deşi după fapte pare un om hotărît, vorbeşte cum o făceam eu, în urmă cu destul de multă vreme...

— Habar n-ai ce-nseamnă să te saturi! urlă din pat. Eşti şi tu, ca toţi ăia din gară, un bou!

Enervarea îmi sporeşte, odată cu ultimele lui cuvinte, iar gîndurile mi se îndreaptă spre cîteva blesteme la adresa proastei mele inspiraţii de a ieşi în seara asta din casă, de a-l salva de la moarte pe nebunul ăsta, de a-l aduce în casa mea, de…

Plictiseala aia stupidă! Amintirile alea care m-au năpădit, amintiri care au trezit în mine dorinţa de a face sex! Numai firea mea, permanent amăgită de amintiri nenorocite, numai firea mea e vinovată pentru toate astea! Şi-apoi, curiozitatea… În cele din urmă, şi ce dacă ăsta e, la fel ca şi mine, fascinat de ideea sinuciderii? Alţii nu sînt?

Cu vreo doi ani în urmă am cunoscut un om care voia să se omoare aşa: în primul rînd, să culeagă nişte cîini.

— Umblă mulţi cîini prin cartiere, din ăia fără stăpîn, mi-a spus. Aş culege cîţiva, dom’le, i-aş vîrî într-un sac şi aş pleca undeva, într-o pădure, cu sacul în spate.

Apoi să pregătească laţuri pentru toţi acei cîini şi să-i spînzure într-un copac.

— Să le-aud urletele, dom’le, şi să-mi fie milă de ei. Să plîng, naibii, pentru nişte cîini.

În cele din urmă, apoteotic, să-şi pregătească sieşi un laţ.

— Să mă spînzur şi eu, dom’le, alături de cîinii ăia muribunzi, care se zvîrcolesc în funii.

Voia să se spînzure aşa, înconjurat de cîini, pentru că, îmi spunea el:

— Am o viaţă de cîine şi aş vrea ca oamenii să spună aşa la moartea mea: „A avut o moarte de cîine!“.

Acela era un om la care nu chiar toate rotiţele minţii se învîrteau

cum trebuie (de fapt, asta era impresia pe care mi-a lăsat-o la acea vreme; mai tîrziu aveam să aflu că nu a fost vorba la el decît despre un insipid şi de prost-gust teribilism). Cu toate astea, ideea lui de sinucidere, deşi suficient de grotescă pentru a-i îndepărta pe alţii, mai slabi de înger, a reuşit să-mi stîrnească interesul. Însă pe el, în ciuda acelui interes, deşi l-am întîlnit de multe ori, deşi am ajuns să fim aproape amici, nu l-am invitat niciodată în casa mea. Iar acum… Abia am cunoscut un ins care e tentat, ca şi mine, de ideea sinuciderii, că am şi simţit nevoia să-l aduc la mine. Să mă ia naiba!

Revolta mea ar trebui să se oprească totuşi aici. În fond, n-o să-l judec pe noul meu prieten după slăbiciuni de care mă făceam eu vinovat, cu ceva timp în urmă. Ar trebui să-l cunosc, mai întîi. Ar trebui să am totuşi mai multă răbdare. Chiar dacă nu-mi place deloc să-l aud plîngînd, acolo, în pat. Chiar dacă nu-mi place deloc să-l aud zicîndu-mi patetic:

— N-am vrut s-o omor…

Şi chiar dacă nu găsesc nici cea mai mică satisfacţie în a-l consola mecanic, fără să am nici un argument care să-mi justifice afirmaţia:

— N-ai omorît pe nimeni, stai liniştit.

Capitolul 5

Iată poziţia în care stau şi în dimineaţa asta: gura larg deschisă, obrajii umflaţi sub presiunea vîntului – cam ca în tren, cînd scoţi capul pe fereastră şi, rînjind împotriva curentului de aer, îţi transformi cavitatea bucală în balon –, bărbia făcînd un unghi de o sută douăzeci de grade cu gîtul, braţele larg desfăcute, picioarele tremurînd, dezgolite, tălpile lipite de pervazul rece al unei ferestre de la etajul cinci.

Mă gîndesc că, în lumea asta, nimic nu e lăsat la voia întîmplării. Toate chestiile existente sînt complementare. La diferite niveluri. Bărbatul are nevoie de femeie pentru a fi împlinit. Ăsta-i un nivel. Femeia are nevoie de copii. Alt nivel. Pictorul de culori. Aviatorul de avion. Albinele de flori. Peştii de apă. Păsările de aripi. Casa de fundaţie. Elicopterul de elice… Atîtea alte niveluri de complementaritate! Cum ar putea bărbatul să se numească bărbat, fără a fi avut vreodată o femeie? Iar femeia… Cum ar putea ea să se numească femeie, fără a creşte măcar un copil? Pictorul fără culori ar mai fi pictor? Aviatorul care n-a pus piciorul într-un avion ar mai fi aviator? Albinele fără existenţa florilor şi-ar mai face treaba lor de albine? Ar înota oare peştii prin pămînt? Păsările, dacă n-ar avea aripi, s-ar mai numi păsări?

Toate chestiile existente în lumea asta sînt complementare, cu siguranţă. La diferite niveluri. Eu, la un nivel suprem, deasupra tuturor celorlalte niveluri, sînt complementar cu pervazul. Şi-atunci, cum dracu’ să mă desprind de el, aruncîndu-mă în gol? Cum să stric asemenea complementaritate? Cum aş mai putea eu să fiu eu, fără pervazul pe care ies atît de des? Din motivul ăsta aştept impulsul. El, impulsul, e nepăsător la complementarităţi, la judecăţi. El e hotărîre pură, fără opţiune, fără nimic… El e doar un moment. Şi-atît.

Lîngă mine, de astă dată, pe acelaşi pervaz, tocmai apare din cameră proaspătul meu prieten, cel pe care cu puţină vreme în urmă l-am salvat de la sinucidere, cel pe care l-am dus la dispensar, cel pe care nu l-am putut opri să lovească o prostituată cu un scaun, cel care a dormit la mine în noaptea asta, prietenul meu ce-şi ţine de obicei pantalonii prinşi în bretele portocalii, dar care acum nu are pe el decît o pereche de chiloţi.

Stăm aşa: eu, cu gura deschisă, înfrînîndu-mi saliva cu limba; el, cu părul vîlvoi, cu ochii roşii (o fi plîns toată noaptea?), încercînd să se aşeze.

Nici nu ştiu cînd a venit lîngă mine. Îmi trece însă, brusc, prin minte că el ar putea simţi impulsul. Pentru el nu există vreo complementaritate cu pervazul. Fără doar şi poate, pe el nimic nu l-ar opri să… Aruncîndu-se de la fereastra mea, cu siguranţă nu mi-ar transforma ziua într-una dintre cele mai bune ale vieţii mele. Acest gînd îmi coboară instantaneu braţele şi le aruncă în jurul bustului oaspetelui meu.

— Ce dracu’ ai!?

Stau ca un prost, cu braţele încolăcite de mijlocul prea puţin cunoscutului meu prieten, tremurînd de frig şi de frică. Iar el, nepricepînd ce se întîmplă, încearcă să mă îndepărteze. Pervazul este însă prea îngust pentru lupta noastră. Simt pericolul dezechilibrării şi, cum instinctul de conservare îmi dictează reacţiile, mă desprind de bustul celui de lîngă mine şi mă prind, cu ambele mîini, de rama ferestrei. Oaspetele meu face acelaşi lucru, prinzînd în mîini rama din partea cealaltă. Apoi mă priveşte crucit.

— Ce dracu’ ai, nebunule, după ce mă salvezi de două ori, vrei să mă împingi de la etaj!?

Poate are dreptate să creadă că am vrut să-l împing, gestul pe care l-am făcut s-ar putea să nu fi fost unul dintre cele mai înţelepte. Reacţia lui mă convinge însă că n-a simţit impulsul, de aceea răsuflu uşurat şi-i explic:

— Scuză-mă, mi-am închipuit că tu vrei să…

— Să m-arunc?

Mă priveşte încruntat, iar eu nu pot răspunde privirii sale decît cu un zîmbet vinovat şi cu un plin de sens:

— Îhî.

Nu spune nimic cîteva secunde, doar dă din cap. În cele din urmă, mă întreabă:

— Da’ tu ce cauţi aici?

De data asta, e rîndul meu să nu înţeleg.

— Păi… cum adică? Asta e casa mea!

— Nu, dom’le, aici, pe geam.

Mă dumiresc.

— Pe pervaz, adică!

— Îhî, pe pervaz!

Ce caut eu pe pervaz? Să-i spun? Să-i povestesc cum ies în fiecare dimineaţă – mă rog, aproape în fiecare dimineaţă, iarna o fac mai rar, întrucît e prea frig – în aşteptarea impulsului? N-o să mă creadă prea slab? E adevărat că l-am auzit plîngînd, e adevărat că mi s-a tînguit mult în seara precedentă, deci dispune şi el de o anume sensibilitate, şi s-ar putea să nu-şi bată joc de mine. Dar, pînă la urmă, nu l-am găsit într-o spînzurătoare? Cu alte cuvinte, el nu aşteaptă sinuciderea, el, ca să spun aşa, chiar o practică.

Aşa că, din poziţia sa superioară, aşteptarea impulsului de către mine are toate şansele să i se pară o stupizenie.

Şi-apoi, mă mai opreşte ceva: cum voi justifica scoaterea sa din laţ, salvarea sa, dacă voi recunoaşte că şi eu aştept cu disperare momentul sinuciderii?

— Am ieşit la aer! îl lămuresc, după ce cavalcada de gînduri ia sfîrşit.

Doi comedianţi: Stan şi Bran. N-am cum să nu mă gîndesc la ei în momentul ăsta. Nu ştiu prin ce legătură cu situaţia de faţă, poate fără vreo legătură, îmi amintesc o scenă în care cei doi urmau să plece la un picnic. La un moment dat, ei au apărut pe ecranul televizorului meu cu o tavă plină de sandvişuri. Care tavă avea să fie şi pretextul următorului şir de gaguri. Nu gagurile alea însă mi-au atras mie, atunci, atenţia. Ci, pe durata întregului filmuleţ, m-am întrebat cum dracu' au reuşit cei doi să fie atît de îndemînatici încît să-şi pregătească, singuri, o tavă plină cu sandvişuri? Cu alte cuvinte, faptul că nu reuşeau să ducă ceva la capăt era firesc. Reuşita era de-a dreptul extraordinară. Da, asta trebuie să fie legătura dintre perechea de comici şi situaţia de faţă. Nici eu, nici proaspătul meu prieten nu sîntem capabili să ducem pînă la capăt ceea ce avem de gînd să facem. De asta sîntem caraghioşi: pentru că impulsul nu vine, naibii, odată. Dacă am reuşi, ar fi glorios. Aşa, e comic. Al naibii de comic. Şi totuşi… Nu îl pot înţelege încă pe cel de lîngă mine. Şi totuşi, pentru el reuşita n-ar fi chiar extraordinară. El a fost atît de aproape de ea... Doar l-am scos din laţ!

Ne aşezăm amîndoi, în tăcere, pe pervaz. Stăm aşa, în linişte, privindu-ne picioarele cum se bălăngăne aiurea prin aer. Ca doi şcolari tăcuţi, în băncile lor. Pînă cînd încordarea momentului este brusc înlocuită de emoţie, odată cu ţipătul strident al soneriei mele.

* * *

Nu pot să nu mă gîndesc la poliţie. Mi s-a mai întîmplat să fiu căutat de sectorist, din pricina repetatelor mele ieşiri la fereastră. De fiecare dată – s-a întîmplat, în fapt, să mă viziteze doar de două ori – m-am străduit, cu mult calm, să-l fac pe omul în uniformă să înţeleagă că eu simt nevoia matinală de aer curat. Şi, cum balcon nu posed, n-am altă soluţie decît să ies pe pervaz. Care, oricum, privit într-o accepţie mai largă, este tot un fel de balcon, numai că nu are balustradă şi se întinde pe o suprafaţă mai mică. De astă dată însă, o să-mi fie mai greu să-i explic sectoristului că, pe balconul meu (într-o accepţie mai largă), mi-am adus şi un invitat.

Din fericire, la uşă nu se află sectoristul. Ceea ce mă scuteşte de explicaţii cu privire la ieşirea pe pervaz. Din nefericire însă, la intrarea în

apartament se află vecina mea, ba nu, fosta mea vecină, cea pe care o credeam plecată să-şi lucreze pămîntul la o sută de kilometri depărtare.

Ceea ce, bineînţeles, va atrage după sine alt gen de explicaţii.

— Iubiţel, îmi cade ea în braţe, îmbujorată de emoţia revederii, ce dor mi-a fost de tine!

Pe loc, mi se înghesuie în minte toate epitetele preferate ale femeii din faţa mea, în perioada noastră de iubire: „iubiţel“, „motănel“, „copilaş“, „drăguţel“, „salvarea sufletului meu“, „îngeraş“. Toate mă lovesc în clipa asta cu putere, mai ales ultimul, „îngeraş“, care îmi aduce înaintea ochilor imaginea a doi ceferişti dansînd cu mîinile fîlfîitoare în dreptul dosului. Şi, prin ricoşeu, îmi aminteşte de cel pe care l-am lăsat pe pervazul ferestrei mele.

— Aăă... N-ai nimerit într-un moment bun. Sînt cu cineva, îi spun. Nu pot să…

Se înnegurează brusc. Nu ştiu ce-o fi înţeles ea, dar mă dă la o parte, de-a dreptul furioasă, şi intră vijelios în apartament, oprindu-se în dreptul patului. Caută sub plapumă, deşi ar fi trebuit să-şi dea seama că acolo nu se află nimeni, vede pe marginea patului hainele prietenului meu de pe pervaz, dar îşi închipuie probabil că sînt ale mele, pentru că nu le ia în seamă, apoi se îndreaptă spre baie, începe să bată în uşă.

Dau din cap, semn că nu-i nimeni în baie, ceea ce o face pe fosta vecină să se îndrepte băţoasă spre mine, să-şi pună mîinile în şolduri şi să tune:

— Atunci, unde-i curva?

— Care curvă?

— Aha, zbiară, îi iei apărarea! Nu mă laşi să-i zic „curvă“! Da’ ce altceva e, dacă-şi petrece noaptea cu tine? După ce-am muncit pe brînci în apartamentul ăsta, după ce ţi-am făcut mîncare şi te-am ţinut ca în sînul lui Adam, aşa mă tratezi!? Cum plec, cum îţi aduci pe alta!

— Avram.

— Care Avram?

— M-ai ţinut ca-n sînul lui Avram, încerc s-o lămuresc.

— Adam, Avram, totuna! Recunoşti deci că te-am ţinut ca-n sînul lor! Şi-acum, după ce am plecat pentru o vreme, tu aşa mă tratezi?

— În primul rînd, simt eu nevoia să ripostez, nu e vorba despre nici o curvă.

— Ba da!

— Păi… nu prea.

— Ba e curvă! nu se lasă ea.

— În al doilea rînd, cedez în cele din urmă, n-ai plecat pentru o

vreme, ci te-ai mutat! Aşa că, dacă sînt sau nu sînt cu altcineva, nu mai e problema ta!

Mă priveşte cîteva secunde lung, cu reproş. Apoi, fără să mai scoată vreun cuvînt, se duce spre pat, se aşază, îşi acoperă ochii cu palmele şi începe să se tînguie, zgomotos. Abia în momentul ăsta, stîrnit probabil de scandal, prietenul meu îşi vîră capul pe fereastră. Priveşte scena, oarecum interesat în prima fază, apoi, plictisit, dă din mînă a lehamite, coboară în apartament şi se îndreaptă spre pat. Cum fosta mea vecină s-a aşezat exact pe pantalonii lui, se vede nevoit să o dea uşor cu mîna la o parte. Închipuindu-şi probabil că sînt eu, femeia, fără să-şi înceteze tînguirea, îl plesneşte pe prietenul meu cu dosul palmei:

— Lasă-mă în pace!

— Da’ ce eşti aşa ţîfnoasă, cucoană? Ce naiba ţi-am făcut? Eu nu vreau decît să-mi scot hainele de sub curu’ tău! se enervează celălalt.

Fosta mea vecină ridică privirea, cască gura a supremă uimire la vederea arătării în chiloţi, postată în faţa sa, mă priveşte apoi complet confuză, îl priveşte din nou pe el şi, în cele din urmă, murmură:

— Ei, na!

Şi se uită la mine întrebător.

Eu dau din umeri, izbucnind în rîs. Ea îşi şterge lacrimile, încă încruntată (amintindu-mi că nu am văzut-o pînă acum rîzînd), încă prea puţin dezmeticită, apoi se ridică cu greutate. Şi, în timp ce prietenul meu îşi îmbracă, nepăsător, pantalonii, prinzîndu-i în bretelele sale portocalii, fosta mea vecină se apropie de mine, mă ia în braţe, în ciuda împotrivirii mele, şi-mi zice:

— N-am ştiut, îngeraş, c-aş fi venit mai repede. Mă gîndeam eu că s-ar putea să treci la curve, în lipsa mea, dar nici în ruptul capului n-aş fi crezut c-o să suferi atît încît o să te-apuci să faci sex cu bărbaţi!

* * *

Aparenţele înşală… Vorba asta e prea departe de esenţă.

Admiri o femeie frumoasă care se plimbă pe stradă îmbrăcată în minijup, mişcîndu-şi languros formele provocatoare, invitînd parcă sexul opus la contemplare şi chiar la mai mult decît atît. Observi în continuare nişte bărbaţi care, conduşi de efervescenţa hormonilor, fluieră în urma ei, îi aruncă o serie de propuneri indecente şi îşi dau, stîrniţi, coate. Apoi vezi femeia, căreia i-ai şi aşezat deja eticheta de curvă, întorcîndu-se brusc spre ei şi cîrpindu-le cîte o palmă. Şi-atunci, da, altceva nu poţi să-ţi spui, decît că aparenţele înşală.

Întîlneşti în cale un cerşetor, care pare să aibă piciorul drept tăiat de

tren. Îl crezi, mai ales văzînd cum cracul drept al pantalonului nu acoperă nimic, de la genunchi în jos. Să-l controlezi pe milog, să vezi dacă nu-şi ţine piciorul sub fund? Aşa ceva nu se face. Aşa că îi dai o sumă de bani, amintindu-ţi de povestea bunului samaritean. Iar seara ce urmează, dacă eşti un om care frecventează baruri dosnice, îl întîlneşti într-un astfel de local pe cerşetor, vesel nevoie-mare, ţopăind bahic, tropăind din ambele picioare, pe ritmuri turceşti. Şi-atunci, ce altceva poţi face în afară de a constata, cu un zîmbet vesel sau amar în colţul gurii, că aparenţele înşală?

S-ar putea, de asemenea, să auzi la ştiri că nu ştiu ce magnat a construit, în nu ştiu care localitate, un azil de bătrîni. Şi-ţi spui: „Uite, domnule, ce om bun; n-a uitat de ăi mai nevoiaşi, în ciuda faptului că acum nu duce lipsă de nimic“. Nu trec decît cîteva zile şi tot ştirile ţi-l prezintă pe acelaşi magnat cu cătuşe la mîini, ajuns în situaţia asta din cauză că a escrocat cîteva mii de oameni. Şi-atunci, pentru că nu-i nimic rău în a-ţi recunoaşte greşeala, nu-ţi rămîne decît să observi că aparenţele înşală.

Toate aceste situaţii au un numitor comun. Acela că, de fiecare dată, ajungi totuşi la o concluzie şi îţi dai seama că ai fost înşelat. Cu alte cuvinte, aparenţele înşală într-adevăr, însă numai atunci cînd eşti conştient de acest lucru. Altfel, aceleaşi aparenţe pot construi imagini (chiar dacă false; în definitiv, se spune că omul e imaginea pe care o au ceilalţi despre el; şi atunci, dacă imaginea ţi-e construită de aparenţe, iar oamenii te judecă după aceste aparenţe, mai poţi să te zbaţi, să-ţi smulgi părul din cap, să urli că aparenţele înşală?). Ele pot schimba destine, te pot cataloga, pot face în aşa fel încît să n-ai şansa de a reacţiona. În cazul ăsta se poate spune, fără nici o reţinere, că aparenţele nu mai înşală, ci condamnă.

Cred că aveam vreo paişpe ani, eram în primul an de liceu, cînd, la sfîrşitul unui joc de fotbal cu colegii, am ajuns primul în sala de clasă. Eram îmbrăcat încă în echipamentul sportiv şi intenţionam să-mi iau uniforma, pe care o uitasem acolo, pentru a mă schimba la vestiare. În timp ce controlam unul dintre buzunarele pantalonilor, scoţînd din interior cîteva monezi care, din cîte ştiam, n-aveau ce să caute în buzunarul meu, unul dintre colegi – chiar cel cu care stăteam în bancă – a intrat în sala de cursuri. Spre marea-mi surpriză, a început să ţipe la mine, pronunţînd, printre alte vorbe destul de puţin prieteneşti, şi cuvîntul „hoţ“.

Abia după vreun minut de perplexitate mi-am dat seama ce se întîmplase. Şi el, ca şi mine, îşi uitase uniforma în sala de cursuri. Şi el, la fel ca mine, venise să-şi ia acele haine, pentru a se schimba. Cum stăteam în aceeaşi bancă şi cum, din nefericire, uniformele sînt prin definiţie teribil de asemănătoare, mîna mea, de altfel complet nevinovată, pătrunsese în buzunarele pantalonilor lui. Explicaţii? Justificări? Îmbujorarea mea, în

clipa în care am priceput motivul apostrofărilor lui, le-a anulat pe toate.

Din momentul acela, oricît de mult am încercat să-mi fac colegii să priceapă că aparenţele înşală, n-am reuşit să mă detaşez de imaginea banditului ordinar, care abia aşteaptă să i se ofere prilejul de a comite o nouă infracţiune. Iar următorii ani de liceu mi i-am petrecut singur în bancă, în timpul orelor. Sau privind de pe tuşă, cu interes, cum colegii mei jucau fotbal, la terminarea orelor. Sau citind, cu maximă pasiune, capitole de roman, în vreme ce băieţii puneau mîinile pe fundul fetelor, în recreaţii.

Cam asta se întîmplă, uneori, cu aparenţele. Deşi ar fi bine ca ele să înşele doar, problema e că nu se limitează la asta. De multe ori, aparenţele condamnă, ceea ce nu e chiar cel mai plăcut lucru.

Acum, spre exemplu. Stăm toţi trei în jurul mesei, eu, prietenul meu cu bretele portocalii şi femeia reapărută inoportun în viaţa mea, fără a mai fi capabili să scoatem un cuvînt. Oricît ne-am străduit noi, bărbaţii (eu, cu destulă încrîncenare, prietenul meu, cu destulă detaşare), să-i explicăm că avem o relaţie nevinovată, n-am primit din partea ei decît un surîs binevoitor, însoţit de:

— Vai, drăgălaşilor, nu vă mai scuzaţi atîta, nu are de ce să vă fie ruşine; şi soţul meu, săracul, Dumnezeu să-l ierte, îmi spunea: „Dacă n-ai fi tu, femeie, nu ştiu, zău, ce-aş face; aş trece probabil pe invers“.

Cu alte cuvinte, înţelegătoare ca întotdeauna, vecina mea, ba nu, fosta mea vecină, se arată gata să ne accepte accidentul sexual (aşa cum l-a acceptat pe celălalt, de care m-am făcut vinovat cu multă vreme în urmă, cel cu revista pornografică), fără a ne pune alte întrebări. Nu, ea nu este femeia „de ce“-ului istovitor, ea nu vrea să ştie, ea nu vrea să iscodească, ea se mulţumeşte doar să înţeleagă. De aceea, iată, ne aflăm acum toţi trei în jurul mesei. Ea, într-o tăcută şi deplină înţelegere. Noi, într-o tăcută şi iritantă lipsă a puterii de convingere.

Iar mie mi-e tot mai greu să pricep cum am putut intra în vîltoarea asta de evenimente, toate îngrămădite în decursul cîtorva ore. Dacă pînă în urmă cu o zi nu aveam altceva de făcut, după ieşirile matinale pe pervaz, decît să aştept vreun telefon izbăvitor de plictiseală sau, mă rog, o vizită a sectoristului, în foarte puţină vreme m-am trezit dublu salvator de la moarte, martor la o posibilă crimă, prieten cu un sinucigaş în serie (care, pe deasupra, mai poartă şi nişte bretele portocalii), vizitat inoportun de o fostă vecină şi, nu în cele din urmă, bănuit de relaţii homosexuale. Nu-mi rămîne decît să aştept nerăbdător urmarea.

Capitolul 6

Unul dintre vecinii mei e un bătrîn ce poartă ochelari cu ceva mai multe dioptrii decît şi-ar imagina cineva că poate purta un om. Din cînd în cînd, iese la o pipă în faţa blocului şi povesteşte – celor care sînt suficient de nesăbuiţi să-i permită – cum l-a înşelat prima nevastă cu un doctor. Apoi a mers la război. Şi-a fracturat picioarele căzînd într-o tranşee. L-au dat rănit în luptă. A revenit acasă. Şi şi-a găsit a doua nevastă în pat cu un doctor. De asta s-a hotărît el după război să dea admitere la medicină. Dar n-a intrat. Pentru că tocmai l-a lovit o boală la ochi. Iar el voia să facă chirurgie, aşa că a renunţat. De aceea are acum pensie mică.

Altă vecină e o femeie de vîrstă mijlocie. Căreia i-a murit cîinele cu vreo cinşpe ani în urmă şi de-atunci creşte pisici. Mai întîi a avut două pisici, apoi trei, apoi şapte. Acum are nouă. Soţul ei a murit cam odată cu cîinele, pentru că suferea de inimă. Iar ea, deşi pe-atunci era încă tînără şi frumoasă, n-a mai vrut să se căsătorească. Nu pentru că şi-a iubit atît de mult bărbatul încît a gîndit să-i rămînă fidelă chiar şi după moarte. Ba chiar dimpotrivă: pentru că a regretat întotdeauna momentul în care făcuse prostia să accepte măritişul. Acum locuieşte singură, doar ea cu pisicile ei. Şi e administratoarea blocului.

Altul locuieşte mai sus cu un etaj. Are o nevastă de optzeci de ani, iar el a împlinit optzeci şi unu. Aud zilnic certuri din care înţeleg, invariabil, ceva de genul:

— Îţi aminteşti, împuţitule, cum m-ai înşelat acu’ patru’j’trei de ani cu…? Sau acu’ trei’j’doi, cînd ai venit beat, porcule, şi m-ai bătut fără milă?

— Da, te-am bătut, vine imediat şi răspunsul, da’ mai ştii de ce, pasăre de noapte!? Că te hîrjoneai cu toţi ofiţeraşii care treceau pe la poarta noastră!

Fără îndoială, sînt încă sănătoşi, din moment ce pot să ţipe atît de tare.

Fostul pompier, locuitor al apartamentului situat chiar sub apartamentul meu, nu e orb. El poartă bastonul alb ca să se distreze. Nu, greşesc. Nu-l poartă ca să se distreze. Ci ca să poată lua marmeladă sau unt fără să stea la rînd (oamenii din zonă stau la rînd pentru marmeladă sau unt). Despre acest vecin mai ştiu că o blondă de şaişpe ani îl ajută la treburile gospodăreşti. Blonda e, din cîte am auzit, nepoata lui. Din păcate

însă, fata nu vine în blocul nostru decît rar. Şi în trecere.

Uşa de vizavi stă deschisă între şase dimineaţa şi şase seara. Adică atîta vreme cît proprietarii acestei uşi sînt treji şi pot sta dincolo de ea pentru a pîndi ce se întîmplă pe holul comun. Au o răbdare de invidiat. Şi o curiozitate de asemenea de invidiat. Ei sînt doi bătrîni care anul acesta au sărbătorit nunta de aur. Vecinii n-au fost invitaţi.

Un alt bătrîn, locatar al unui apartament situat undeva mai sus decît al meu, îşi face consecvent nevoile în liftul comun. Şi-a cumpărat apometru şi de-atunci nu-şi mai permite să consume apă, decît pentru mîncare. Ba chiar şi pentru mîncare se duce uneori cu o oală pe la ceilalţi vecini, cerînd apă. Neuitînd să specifice că e vorba doar de un împrumut.

— La mine nu curge, motivează el. O fi vreo ţeavă spartă, nu ştiu, nu mă pricep la astea. Dar, după ce chem instalatorul şi o repar, promit că vă aduc apa înapoi.

Iar oamenii îi dau, pentru că modul lui de a cere, deşi ar putea să pară agasant, îi înveseleşte. Şi îi mai dau şi pentru că îl consideră, cu evidentă îndreptăţire, nebun incurabil. Iar nebunii incurabili, dacă mai sînt şi bătrîni pe deasupra, merită să-şi aştepte moartea departe de ospicii, nu legaţi în cămăşi de forţă.

Şi încă o vecină, cam la fel de incurabilă: o văd uneori prin parcul din apropiere, cu un copil de vreo doişpe ani care, de obicei, se învîrte în jurul ei, scuipă pe unde nimereşte, caută prin coşurile de gunoi şi, cînd îl apucă, face ca maşina salvării. Despre femeie mi s-a povestit că a fost internată în cîteva rînduri la spitalul de boli mintale şi, de fiecare dată, i-au dat drumul după scurt timp. Are părul vîlvoi, nespălat, e îmbrăcată aproape în zdrenţe, nu vorbeşte prea mult cu trecătorii. Nu ştiu exact în ce apartament locuieşte. Undeva mai jos. Din puţinele cuvinte pe care le-am schimbat cu această femeie, am aflat că e necăsătorită, că are cincizeci de ani şi că o înspăimîntă gîndul menopauzei. Menopauza e un fel de balaur pentru ea, ascunde în spate cea mai cumplită ameninţare: atunci nu va mai putea face copii. Iar ăsta e un lucru teribil. Pe toţi copiii ei i-a folosit o vreme, chiar aşa mi-a spus, i-a folosit o vreme, cît au fost mici. I-a folosit la cerşit. Apoi i-a dat la orfelinat. A avut patru. Sau zece. De unde să ştie exact cîţi a avut? I-a făcut cu cine a apucat. Nu vreau să facă unul şi cu mine?

— Nu, mulţumesc.

— Hai, că ăsta de lîngă mine e deja prea mare!

— Nu, serios! Oricum, mulţumesc pentru propunere.

Eu stau într-un apartament cu o cameră, la etajul cinci. În blocul ăsta. Avînd în vedere cele povestite pînă acum, am speranţe că va fi înţeleasă cum se cuvine relaţia mea cu o fostă vecină de aproape cincizeci

de ani, care obişnuia să mă ajute la unele treburi gospodăreşti cît timp a locuit în acelaşi bloc.

* * *

Sînt într-o situaţie aproape fără ieşire: am un singur pat, în care nu e posibil să încapă trei oameni deodată. Pe prietenul meu cu bretele portocalii nu-l pot da afară. Abia l-am scos din laţ, între timp e posibil să fi omorît pe cineva, aşa că, dacă-l dau afară, nimic nu-mi garantează că nu-şi va pune din nou gîtul în ştreang. În principiu, n-aş avea nimic împotrivă s-o facă. Dar nu acum. M-ar întrista să ştiu că m-am chinuit să-l salvez de două ori degeaba. Şi, sincer să fiu, în continuare e confortabilă senzaţia că, datorită mie, un om se află încă în viaţă. Peste trei zile, peste o săptămînă, peste o lună, poate să se omoare, dacă are chef. Nu m-ar deranja. Dimpotrivă, ca întotdeauna în faţa sinucigaşilor hotărîţi, aş cădea în admiraţie. Dar, dacă tot am făcut prostia să-l scap de la moarte, vreau să mi se lase măcar satisfacţia de a-i fi oferit trei zile, o săptămînă, o lună de viaţă activă.

Stăm la masă toţi trei. Liniştiţi acum. Eu, cu capul sprijinit într-o mînă. Fosta mea vecină, scoţînd dintr-o plasă diverse alimente: un borcan de smîntînă, o pungă mare de carne congelată, o altă pungă cu roşii „dintr-alea bune, de la ţară, nu d-alea cu chimicale, de la alimentară“, cum îmi spune ea binevoitoare, legături de morcov şi pătrunjel... Iar prietenul meu cu bretele portocalii, cu braţele încrucişate, sprijinit de spătarul scaunului, ne priveşte.

După ce plasa goală poposeşte, împăturită, la rîndul ei pe masă, aud:

— Asta-i tot. Mă gîndeam c-o să te bucuri.

Mă priveşte lung. Eu încerc să-mi feresc privirea.

— Of, zice femeia, dacă nu vreţi să vorbiţi... Să ştiţi că v-aş putea ajuta. Pînă la urmă, nu cred că sînteţi homosexuali pe bune. Cel puţin despre tine nu cred, iubiţel.

Prietenul meu cu bretele portocalii se ridică brusc de la masă, dă ochii peste cap şi urlă:

— În pizda mă-tii de nebună! Cretino! Nu sînt homalău, ce dracu’ vrei!? Apoi, spre mine: E nebună, omule! După ce ne-am pierdut juma’ de zi s-o lămurim, ea începe iarăşi cu căcaturile astea!? Nebună de legat, îţi spun eu! Băi, rezolvă-ţi dracu’ problemele, că dacă nu, io plec.

Se opreşte în dreptul ferestrei şi se sprijină de pervaz.

Mă ridic la rîndu-mi, cu capul uşor plecat. Mai mult mormăi decît vorbesc.

— Uite, vreau să-ţi spun ceva. Nu-i vorbă c-aş fi homo, am tot

încercat să-ţi explic. Ideea e că...

Întotdeauna am avut o problemă cu momentele astea. În adolescenţă, am suferit enorm cînd o iubită de-a mea de-atunci m-a părăsit fără vreun motiv. De fapt, exista un motiv: ea era mai mare cu vreo doi ani, avea un serviciu, iar eu eram încă în liceu. După o vreme însă, aceeaşi iubită m-a invitat la o petrecere organizată de ea, pentru colegii de serviciu. N-avea cu cine să se afişeze şi a apelat la mine. Moment excelent, mi-am zis, pentru o răzbunare. Noaptea respectivă mi-am petrecut-o cu o fată împlinită, sănătoasă, pe care am ales-o pe criteriul unic că era singura persoană neînsoţită de la respectivul chef. Mi-a împuiat capul, ore întregi, cu ocupaţia ei din timpul liber. Era popicăreasă la un club din oraş. Popicăreasă! M-am întîlnit cu popicăreasa, doar din răzbunare, vreo două săptămîni. Apoi, fireşte, considerînd că e suficient, am vrut să mă despart de ea. Însă, de fiecare dată cînd deschideam gura pentru a-i explica, cît mai precaut, cum iubirea noastră s-a veştejit, iar eu tind către alte orizonturi, mă rog, chestii dintr-astea, ea mă oprea pentru a-mi vorbi despre punctajul obţinut în ziua respectivă la popice, pentru a-mi povesti cît de entuziast e antrenorul în ce priveşte o viitoare carieră a ei, cum visează să se transfere la un club care o va şi plăti pentru talentul pe care, evident, îl are şi aşa mai departe. Aşa se face că timp de şase luni n-am găsit momentul pentru a-mi mărturisi dorinţa de despărţire. Iar după şase luni, fireşte, aşa cum se-ntîmplă în filmele proaste, mi-a mărturisit ea că nu mai poate sta lîngă un tip atît de lipsit de pasiune ca mine. Nu trecuserăm încă, în jumătate de an, peste faza săruturilor simple pe gură. Nici nu puteam: în momentul în care limba popicăresei căuta să-şi facă loc printre buzele mele, o imagine cu o fată împlinită, sănătoasă şi transpirată care aruncă o bilă imensă spre nişte popice îmi îngheţa buzele, mi le transforma într-o barieră de netrecut. Şi au stat aşa, barieră îngheţată, şase luni, pentru că n-au avut nicicînd curajul să se deschidă pentru a pronunţa nişte cuvinte salvatoare.

Acum însă adolescenţa e dusă. De mult. Acum e nevoie de buze dezgheţate, de bariere frînte. Şi, într-adevăr, buzele mele lasă cuvintele să iasă, odată cu un oftat prelung.

— Nu te mai iubesc! Lucrurile-s simple. Asta e, nu sînt homo, el e doar un prieten, dar nu te mai iubesc... Ce-a fost a fost. Înţelege odată: treaba e că acum nu mai vreau să fiu cu tine.

Ea mă priveşte uluită, nevenindu-i să creadă. Apoi, ochii i se umplu de lacrimi.

— Uşor de zis. Eu am decis să mă mut ’napoi în oraş ca să fiu cu tine... Cum să nu mă mai iubeşti?

Închid ochii, încercînd să-mi fac mintea s-o concretizeze pe fosta

mea vecină într-un cîmp de ţară, cu braţele suflecate, transpirată, dînd din sapă. Însă mintea se ţine de pozne, astfel încît fosta vecină apare doar cu o bilă mare, de popice, în mînă. Bilă pe care o aruncă spre capul meu. N-apuc să mă feresc, cuvintele i se rostogolesc, asemenea bilei din imaginaţie, spre mine. Şi mă lovesc.

— Nu am unde să mă întorc, nu ţi-am zis? Am vîndut tot acolo. Şi... şi am mulţi bani în bancă. Am crezut c-o să te bucuri că mă vezi, c-o să trăim împreună aici. Iar cu banii putem face multe... Hai, îngeraş!

Lovitura ar fi fost perfectă, m-ar fi ameţit. Dar cuvîntul îngeraş, rostit pe acel ton care m-a enervat dintotdeauna, o deviază în ultimul moment. Cu sprijinul neprecupeţit al hohotului de rîs pornit din rărunchii prietenului cu bretele portocalii. Iar furia mea crescîndă începe riposta.

— N-am suportat niciodată să-mi spui îngeraş!

— Dar... înainte aşa îţi spuneam... îngeraşul meu... şi... scumpete... şi dragoste...

Hohotele spectatorului cu bretele portocalii se înteţesc. Iar buzele mele se deschid larg, pentru a lăsa loc unor cuvinte mai hotărîte.

— Taci naibii odată!

— De ce? Ce-am zis rău, îngeraş?

Mă ridic, dînd din mîini, nervos. Ea mă priveşte cu lacrimile curgîndu-i, şiroaie, pe obraji.

— Tot ce zici e rău, nu vezi!? Numai tîmpenii! Înţelege dracului odată: nu te mai iubesc! De fapt, nu te-am iubit niciodată. Am stat din milă cu tine. Şi pentru că n-aveam cu cine altcineva să mă fut, pricepi!?

— Ce... cum adică? Nu m-ai iubit niciodată!?

— Hai, gata cu circul! Ieşi, naibii! M-am săturat să fiu „îngeraş“, cum zici tu!

Întind mîna şi-i indic uşa.

Fosta mea vecină, venită de la ţară special pentru a se muta din nou cu mine, face ochii mari, atît de mari încît lacrimile care-i acoperă par capabile să umple bălţi, lacuri şi vise la un loc. Se ridică tremurînd.

— Ieşi dracului, am zis!

Iar mîna îmi rămîne ferm întinsă spre ieşirea din apartament.

Femeia îşi îmbracă, tremurînd, pardesiul, aruncă un „Oh!“ melodramatic, însoţit de o plutire a mîinii sale drepte dinspre inimă spre tavan, apoi se îndreaptă spre uşă. Se opreşte acolo, se întoarce spre mine şi, printre suspine, îmi aruncă:

— Să nu uiţi ce mi-ai făcut, nerecunoscătorule! Să nu uiţi că nu eşti decît un şarpe crescut la sîn!

Şi iese, trîntind uşa.

* * *

Stăm la fereastră. Eu şi prietenul meu cu bretele portocalii. După plecarea fostei mele iubite, stăm la fereastră, neavînd altceva mai bun de făcut.

Mă gîndesc la ea. La iubirea pe care, sînt absolut convins, mi-o poartă în continuare. Şi mă cuprinde o oarecare senzaţie de disconfort. Trebuia să renunţ la ea, asta e cert. Nu mai suportam avalanşa de epitete drăgăstoase. Înainte, acceptam mai uşor. Pentru că nu ştiam cum ar fi fără ele. Între timp însă, urmare a pauzei pe care a cauzat-o plecarea vecinei din oraş, m-am obişnuit să nu le mai aud. M-am obişnuit să mă gîndesc la mine altfel decît ca la un „iubiţel“, „motănel“ şi alte prostii de acelaşi gen. Şi totuşi, chiar dacă era necesar să renunţ la relaţia cu fosta mea vecină, ar fi trebuit, probabil, s-o fac în alt mod. M-am despărţit de ea brutal, aproape violent, de parcă aş fi lovit-o cu ceva în moalele capului. De parcă ar fi fost o prostituată, pe care s-o lovesc cu un scaun în moalele capului.

Îl privesc pe cel aflat lîngă mine. Se uită pe fereastră, încruntat, gîndindu-se la problemele lui. Probabil la prostituată, la soarta ei… Dar de ce ar fi astea doar problemele lui? Eu n-am fost martor la acea scenă? Nu l-am apărat pe el de mulţimea furioasă a ceferiştilor? Nu l-am ascuns în casă la mine? Oare pot fi considerat complice la crimă, dacă acea femeie a murit?

Ultimei întrebări i se asociază un fior care îmi scutură tot trupul. În fond, în ochii legii, aş fi, cu siguranţă, un complice! Cum, mama mă-sii, nu m-am gîndit la asta pînă acum!? De ce, mama mă-sii, l-am adus pe ăsta în casa mea?

În următoarele minute, nu-mi mai pasă nici de vecină, nici de aşteptarea impulsului, nici de amintirile mele, nici de… Sînt preocupat doar să caut un pai de care să mă agăţ, un motiv suficient de puternic pentru a alunga groaza care mă cuprinde încetul cu încetul. Groază pe care o simt, pur şi simplu, invadîndu-mi întreg corpul. Sînt complice la o crimă!? Dar nu eu am ridicat scaunul! Nu, n-am cum să fiu complice… Şi totuşi, dacă nu eram eu, astăzi cel cu bretele portocalii s-ar fi aflat în arestul poliţiei. Deci sînt, în cele din urmă, complice! Cum naiba să fiu? M-am aruncat în mulţimea aia de ceferişti ca să scap! Aşa o să le spun poliţiştilor: „M-am speriat de sîngele femeii şi-am vrut să ies. Cum în bar se crease o învălmăşeală de nedescris, am fost nevoit să-mi fac loc. Cu pumnii, dacă altfel nu se putea“. „Atunci, dacă v-a speriat într-un asemenea hal sîngele victimei, ce v-a făcut să-l luaţi pe criminal în casa dumneavoastră, să-l ascundeţi!?“ „Nu l-am luat. A venit după mine. M-a forţat. Sînt şi eu o

victimă, domnule poliţist!“

Dar dacă ea nu a murit? Ei, în cazul ăsta… Iată paiul de care mă pot agăţa. Nu înţeleg de ce îmi închipui că ea a murit. Şi alţii au mai fost loviţi cu scaunul în cap. Chiar eu, cînd eram tînăr, am participat la o bătaie generală, într-un bar. Am primit multe lovituri. E posibil ca măcar una să fi fost cu un scaun. Şi ce? Am murit? Probabil că, în timp ce eu îmi fac atîtea griji, prostituata se simte bine, cîştigîndu-şi banii cu vreun ceferist, în dosul unui gard. Atîtea emoţii fără sens!

Şi totuşi, imaginea femeii prăbuşite într-o baltă de sînge – poate că exagerez, poate nu era chiar o baltă de sînge – îmi părăseşte cu multă lentoare mintea. Iar dacă mie mi-e atît de greu să alung această imagine, nu văd cum el, prietenul meu cu bretele portocalii, ar reuşi. Doar dacă – îmi amintesc de cele spuse de asistenta de la dispensar –, doar dacă e într-adevăr nebun. În cazul ăsta, cu siguranţă, am făcut o dublă greşeală că l-am adus în casa mea. Şi ce dacă e sinucigaş, din moment ce e nebun? Nebunii se omoară din inconştienţă. Or, inconştienţa anulează farmecul oricărei sinucideri. Cum să poţi admira un nebun, ştiind că el nu-şi dă seama de extraordinarul lucru pe care îl face cînd se aruncă de la etaj, cînd îşi vîră capul sub tren ori cînd se lasă cu toată greutatea corpului în laţul prins în jurul gîtului?

Noua dilemă alungă din mintea mea şi ultimele rămăşiţe ale imaginii prostituatei lovite cu scaunul în cap. Trebuie să mă lămuresc: e nebun sau nu?

— E adevărat că ai sărit de la etajul trei al unei case de nebuni? îl întreb, întrerupîndu-l din contemplarea peisajului ce se întinde sub fereastra mea.

Nu mă priveşte. Se uită însă la picioarele lui şi un abia perceptibil zîmbet îi încolţeşte pe chip.

— Ai auzit şi tu chestia cu intratu’ picioarelor în burtă?

Mă uit la rîndul meu spre picioarele lui, amintindu-mi abia acum ce îmi spusese aceeaşi asistentă. Şi observ că, într-adevăr, există o oarecare disproporţie între partea inferioară şi cea superioară a corpului său.

— Le am aşa din naştere, îl aud. Povestea asta cu casa de nebuni e o mare prostie. Da’ că am sărit de la etajul trei e adevărat.

— Păi…?

Mi se pare că există o contradicţie în cele spuse. Pe de-o parte, recunoaşte, pe de altă parte, neagă.

— Era de fapt o casă de copii, oftează.

Pune atîta tristeţe în afirmaţia asta, încît, nu ştiu de ce, reuşeşte să mă irite. Şi continuă pe acelaşi ton melodramatic, care, probabil, în alte

condiţii ar fi reuşit să mă impresioneze, să-mi stîrnească o oarecare compasiune:

— Ca să fiu sincer pîn’ la capăt, află că n-am vrut să evadez, aşa cum se zice… Am vrut să m-omor.

— De ce?

Lasă un nou moment de pauză, apoi, scuturîndu-şi capul în încercarea de a alunga, probabil, nişte imagini nu prea plăcute, îmi spune, privind în sfîrşit spre mine:

— Uite-aşa! Din mai multe motive! Da’ tu de unde naiba ai aflat toate astea?

E rîndul meu să nu-i răspund, conştient fiind de faptul că, oricum, momentul dezvăluirilor a trecut. Nu-l afectează însă prea mult tăcerea mea. Ba chiar pare să-i convină, găsind astfel un bun prilej de a schimba subiectul conversaţiei.

Îmi arată cu mîna un trecător:

— Uite, ăla are un pardesiu ca a’ femeii tale!

— Ca al cui?

— Ca al babei cu care te-ai futut tu!

În timp ce eu caut din priviri trecătorul ce poartă un pardesiu asemănător celui al fostei mele vecine, prietenul meu se îndepărtează de fereastră.

Cînd mă întorc spre el, îl văd aşezat pe pat, cu capul în mîini. Mă apropii.

— Ce vrei? se răsteşte la mine.

Apoi, liniştindu-se, mă întreabă cumva rugător, amintindu-mi iarăşi de ceea ce aş fi fost bucuros să uit:

— Zi-mi sincer: crezi c-am omorît-o pe aia?

Înainte de a apuca să-i spun cîteva cuvinte încurajatoare în care – de ce să nu recunosc – nu prea cred nici eu, sună, binefăcător, telefonul.

Capitolul 7

Sînt zile – ce vorbesc: luni! – în care aştept evenimentele cu disperare, rugîndu-mă să se întîmple naibii ceva, sperînd în vreun telefon care să mă scoată din amorţeală, care să mă anunţe că, undeva în lumea asta care-mi pare atît de nemişcată, se întîmplă ceva demn de atenţia mea. Iar telefonul ăla nu vine, oricît aş tînji în aşteptarea lui.

Cînd însă evenimentele sînt hotărîte să te atace din toate direcţiile, nu mai e deloc surprinzător să-ţi sune telefonul. Mai mult, nu e absolut deloc surprinzător să auzi că primele cuvinte de la celălalt capăt al firului sînt:

— Astăzi e ziua!

Într-adevăr. Ce-ar putea fi surprinzător în asta, cînd în ultimele ore ai salvat pe cineva de la moarte de două ori, ai asistat la posibila ucidere a unei prostituate, ai dormit în aceeaşi cameră cu un prezumtiv ucigaş şi, totodată, un consecvent sinucigaş, te-a vizitat o veche iubită, mai în vîrstă decît tine cu mai mult de cinşpe ani şi, cireaşă pe tort, ai îndrăznit s-o dai afară pe acea veche iubită?

Că astăzi e ziua, mă gîndeam şi eu: e ziua care urmează celei de ieri, ziua în care, în continuare, am de suportat o serie de întrebări al căror răspuns nu ştiu dacă sînt capabil să-l găsesc, ziua în care pendulez între regrete şi curiozitate. Dar, recunoscînd vocea de la celălalt capăt al firului, îmi mai dau seama că ziua de azi vine cu ceva în plus: cu nebunia respectabilă a amicului meu fost teolog, care are de gînd să-şi pună capăt vieţii bînd whisky pînă va intra în comă alcoolică.

În ultimul timp, mi-a vorbit de nenumărate ori despre intenţia asta a lui. Iar eu, fireşte, l-am admirat pentru idee (la fel cum îl admirasem înainte şi pentru cea cu prostituatele). Luînd însă în calcul şi faptul că nu va reuşi niciodată să strîngă suficienţi bani pentru a-şi cumpăra zece litri din cel mai fin whisky, aşa cum îşi dorea. Vremea cînd lucra la o firmă privată, pe un salariu mai mult decît satisfăcător, trecuse. O dată, o singură dată de la concedierea sa, a reuşit să pună deoparte – din ajutorul de şomaj, pe care la vremea aia încă îl primea, şi din muncile sale de hingher amator – o sumă suficientă pentru trei litri. M-a chemat şi atunci la telefon. Şi s-a apucat să bea, fericit. Timp în care mi-a tot vorbit despre sinucidere. Filosofic, patetic, dar, totodată, entuziast, de parcă ar fi fost vorba despre supremul act

artistic de care omul ar fi capabil. În cele din urmă, pentru a-şi justifica afirmaţia, a trecut la argumente biblice:

— Poate nu ştiai, mi-a zis, dar Biblia îl prezintă pe Dumnezeu ca avînd patru calităţi esenţiale: mai întîi, prin felul în care acţionează faţă de Faraon în momentul eliberării evreilor din Egipt, Dumnezeu se dovedeşte a fi o forţă puternică, ce inspiră teamă. Tot prin eliberarea evreilor şi, mai ales, prin felul în care soluţionează această situaţie, El îşi dovedeşte înţelepciunea. Prin pedeapsa pe care o aplică celor care au asuprit poporul său, Dumnezeu îşi manifestă dreptatea. În fine, o ultimă calitate o descoperim prin respectarea promisiunii pe care a făcut-o cu privire la urmaşii lui Avraam şi prin întregul comportament faţă de poporul său. A patra calitate principală este deci iubirea. Înţelegi?

Chestia cu calităţile o înţelesesem. Nu pricepeam însă unde vrea să ajungă. Dar am dat din cap, de parcă aş fi fost pe deplin edificat.

— Pornind de la această caracterizare sumară, şi-a reluat el ideea, vorbindu-mi pe acelaşi ton, am putea găsi un răspuns la întrebarea: „De ce naiba a creat Dumnezeu lumea?“. Tu ce crezi, am putea?

— Am putea.

Ce era să spun?

— Păi, nu, prietene, uite că n-am putea. Cum dracu’ să putem!? Hai să luăm prima calitate a lui Dumnezeu, puterea. De ce a simţit Dumnezeu nevoia să-şi manifeste puterea asupra muritorilor? De ce a trebuit să creeze Pămîntul şi oamenii, cînd, tot Biblia zice, El crease deja îngerii? Deci avea asupra cui să-şi arate puterea. Aici e o chestie, însă fii atent: spre deosebire de îngeri, Creatorul a oferit oamenilor posibilitatea de a se înmulţi, de a evolua, de a învăţa, de a alege. El le-a dat oamenilor o parte din Sine, făcîndu-i la rîndul lor creatori. Şi, tot spre deosebire de îngeri, omului i s-a oferit şi dreptul de a nu fi ascultător. Aşa, puterea lui Dumnezeu nu s-a manifestat asupra noastră ca asupra unor supuşi, cum sînt îngerii, ci doar ca o plată a războiului pe care omul l-a pornit împotriva divinităţii. Gîndeşte-te cînd şi-a arătat Dumnezeu puterea. Asupra lui Cain, care a comis o crimă. Asupra lui Faraon. Asupra căpeteniilor poporului Său, cînd acestea L-au înfruntat. Se poate spune deci că puterea Lui se manifestă numai pentru autoapărare. Ca o concluzie, la întrebarea: „Dumnezeu a creat lumea pentru a avea asupra cui să-şi manifeste puterea?“, îţi pot răspunde, fără să ezit, că nu. Pentru că, la început, n-avea de gînd să-şi arate puterea omenirii. El a fost obligat s-o facă. Buun!

Aici amicul meu fost teolog a luat o pauză de cîteva secunde, probabil pentru a-şi aduna gîndurile risipite de băutură.

— Dar hai să vedem, a continuat el în cele din urmă, cum stă treaba

cu a doua calitate, înţelepciunea. Crezi cumva că lumea s-a născut din vanitate, din dorinţa unei conştiinţe absolute, cum e Dumnezeu, de a-şi dovedi înţelepciunea în faţa unor existenţe mult inferioare? Înţelepciunea Sa l-a ajutat să clădească lumea, da, dar în nici un caz afişarea acestei înţelepciuni nu a fost unul dintre scopurile apariţiei lumii. Cu ce L-ar fi încălzit pe El, întruchipare a înţelepciunii la grad maxim, aprecierea unor bieţi ignoranţi? Cu nimic, nu crezi?

— Ba da, cum să nu? am dat din cap, din ce în ce mai plictisit de expunerea sa.

— O altă calitate a lui Dumnezeu este dreptatea, după cum ţi-am spus deja. Cum întîia creaţie a lui Dumnezeu, anume îngerul, fusese concepută pentru a trăi în dreptate, se poate presupune, forţat, e adevărat, că Dumnezeu a creat omul pentru a avea cum să-şi manifeste spiritul justiţiar. Deşi uşor prostească, afirmaţia asta poate fi totuşi luată în seamă. Însă, în chiar primul capitol din Facerea, aflăm că Dumnezeu s-a declarat mulţumit de creaţia Sa, considerînd-o foarte bună. Cum el se referea la creaţia Sa din Paradis, apare destul de clar că era mulţumit de ceea ce vedea în acel moment. Se poate considera deci că ispitirea Evei şi a lui Adam nu fusese prevăzută de divinitate. Cu alte cuvinte, nici dorinţa Sa justiţiară nu făcuse parte din scopul creării lumii, din moment ce, atunci cînd se declarase mulţumit de ceea ce făcuse, păcatul încă nu exista. Rămîne deci să vedem cum stă treaba cu a patra calitate a lui Dumnezeu.

— Iubirea, am intervenit, din dorinţa de a contribui şi eu cu ceva la discuţie.

— Da, iubirea, văd c-ai ţinut minte. Avea nevoie Ăl de Sus de iubire şi de aia ne-a creat? Nu, prietene, şi îngerii îl iubeau. Deci, clar, nu nevoia de iubire l-a făcut să inventeze omul. Şi-atunci, zi-mi: de ce dracu’ a creat Dumnezeu lumea?

— De unde să ştiu?

Deja se îmbătase şi se înfierbîntase peste măsură, iar mie mi se părea că pierduse complet coerenţa întregii lui filosofii. În fond, după atîta vorbărie despre Dumnezeu şi lume, tot la întrebarea de la început ajunsese.

Însă, deşi se clătina deja serios, iar ochii începuseră a-i juca destul de ciudat în orbite, amicul meu s-a dovedit capabil să-şi continue expozeul:

— Vezi, dacă n-ai fost destul de atent? Păi, n-am amintit la un moment dat că, în chiar primul capitol din Facerea, Dumnezeu se declară mulţumit de opera sa? Ăsta-i secretul, prietene. Ia imaginează-ţi un pictor, ori un altfel de artist, care, atunci cînd îşi termină lucrarea, se entuziasmează de ideea pe care a avut-o şi priveşte satisfăcut rezultatul, murmurîndu-şi în barbă: „E o lucrare bună“. Deşi ştie că o să urmeze o

muncă dificilă de finisare, el se bucură la gîndul că aia pe care o are în faţă e opera lui, născută de el în idee, muncită de el în realizare. Vezi? Asemenea artistului, Dumnezeu a creat şi a pus nume creaţiei Sale. Şi, mai ales, tot asemenea artistului, Dumnezeu n-a avut nici un scop, nici un motiv pentru a crea lumea. Însă oamenii şi-au tot pus întrebarea: de ce am fost totuşi creaţi? Şi, cum răspunsul cel mai simplu, adică: „De aia!“, nu a convenit nimănui, s-a născut filosofia. Iar filosofia a dus la evoluţie. Ai priceput, în sfîrşit, de ce a creat Dumnezeu lumea? De aia!

După acea discuţie m-am gîndit deseori la expunerea amicului meu şi i-am descoperit o sumedenie de înţelesuri, fiecare dintre ele echivalent cu o revelaţie. Dar atunci nu înţelesesem nimic. Şi totuşi, i-am spus:

— Da, am priceput. Numai că nu văd ce legătură are cu sinuciderea ta.

— Degeaba ţi-am vorbit, în cazul ăsta. Păi, cum dracu’ să nu aibă legătură!? Sinuciderea mea e un act artistic, prietene. Şi, ca orice act artistic, ea n-are motivaţie. Sau, dacă are, nu-i una pe care s-o descopere orişicine.

Şi-apoi, brusc distrat, a adăugat:

— De-asta, vezi, tu n-ai să reuşeşti niciodată să te omori.

Revolta mea, stîrnită şi de zîmbetul zeflemitor cu care şi-a însoţit părerea, s-a auzit, cred, mult departe de locuinţa sa.

— Cine, pizda mă-sii, te-a făcut să crezi c-ai fi mai deştept ca mine!? Cum adică: tu reuşeşti să te omori, iar mie nu-mi dai nici o şansă!?

— Exact. Uite, ca să-ţi demonstrez. Ce motive ai tu să te omori?

Ce motive aveam? Asta era o întrebare stupidă, la care probabil n-ar fi trebuit să-i dau vreun răspuns. Totuşi, i-am spus:

— Ştii ce-aş vrea eu de la viaţă? O femeie frumoasă, care să-mi poarte de grijă şi să facă sex cu mine pînă simt că nu mai rezist. Ba nu, mai multe femei frumoase care să-mi poarte de grijă şi să facă sex cu mine pînă simt că nu mai rezist. Nu m-ar deranja o moştenire consistentă de la unchiul – pe care nu-l am – din America. Aş mai vrea să fiu fotbalist – ăştia, fotbaliştii, sînt cei mai bogaţi dintre oamenii care poartă uniformă – şi să joc măcar cinci minute pe Giuseppe Meazza. Probabil că m-aş simţi bine şi dacă m-ar alege poporul preşedinte. Mi-ar mai face plăcere, poate, să stau în pat întreaga viaţă, uitîndu-mă la televizor, mîncînd, făcînd sex şi citind. Sau să… – aha, da, mai ales! –, sau să inventez o maşinărie, un fel de magnet, care să atragă banii pierduţi de toţi oamenii lumii. Nu pierduţi de-a lungul timpului, nu sînt aşa pretenţios, ci, hai să spunem, într-o perioadă fixă: în decurs de-o lună. Ei, vezi, nici una dintre chestiile astea, dintre dorinţele mele, n-o să se îndeplinească vreodată. De asta vreau să mă omor!

Ăla, amicul meu băutor de whisky, şi-a completat zîmbetul cu un

hohot de rîs, după ce m-a auzit vorbind.

— Te-ai dat de gol, mi-a zis. Vezi de ce am spus că tu n-o să te omori niciodată? Pentru că ai prea multe motive. Ăsta-i principalul, de fapt singurul motiv care-i trebuie unui om normal pentru a se omorî: să n-aibă motive. Pentru că fiecare motiv dintr-ăsta ascunde o dorinţă. Şi orice dorinţă, crede-mă, aduce după ea şi ceva speranţe de îndeplinire. Dacă Dumnezeu ar fi avut motive atît de uşor detectabile pentru a crea lumea, îţi spun eu că Pămîntul n-ar fi existat astăzi. Pentru că Dumnezeu e prea deştept ca să nu-şi fi dat seama de ideea pe care tocmai ţi-am prezentat-o.

I-am dat dreptate. Şi i-am dat atîta dreptate, încît acea discuţie a fost urmată de o mult sporită consecvenţă a ieşirilor matinale pe pervaz. Aşa, în aşteptarea impulsului, m-am străduit să aflu dacă mai am dorinţe sau nu. Pervazul mi-a devenit, astfel, un fel de barometru al dorinţelor.

El? A băut atunci o sticlă de whisky. Prin urmare, s-a îmbătat suficient pentru ca poftele sexuale să-l facă să renunţe la cea de-a treia şi să iasă din casă, în căutarea unei femei.

Şi, cum bani de prostituate nu avea, în seara aia s-a oprit în faţa fiecărei persoane de sex feminin care a trecut prin faţa lui, spunîndu-i, în timp ce se clătina serios:

— N-ai vrea să faci dragoste cu mine? După aia, dacă nu-ţi place, pot să mă sinucid.

Din întîmplarea aceea îmi mai amintesc că, a doua zi, cînd s-a trezit din beţie, mi-a spus, prin telefon:

— Uite, prietene, nu ţi-am zis aseară? Dorinţele îţi sugrumă orice poftă de a te omorî! Mi s-a făcut să mă culc cu o femeie… adio sinucidere!

* * *

— Astăzi este ziua! răsună acum solemn vocea de la celălalt capăt al firului.

Şi, cu toate că ştiu la ce se referă, de vreme ce întreaga relaţie dintre noi se bazează pe un singur punct comun, nu pot să reacţionez într-un alt mod decît întrebînd, mecanic:

— Ce zi?

Aud un mormăit de nemulţumire.

— Cum adică, ce zi? Nu ţi-am vorbit de atîtea ori despre asta? E ziua în care am reuşit să cumpăr destul whisky ca să omor şi-un elefant. Te interesează?

De astă dată, deşi nu mai am nici un dubiu referitor la ce anume trebuie să mă intereseze, nu mai răspund mecanic, ci doar dintr-o dorinţă inutilă de a-l tachina:

— Whisky-ul?

Alt mormăit, altă nemulţumire – o satisfacţie infantilă pentru mine.

— Ăla e numai al meu, prietene, ştii bine. Te interesează să vii să vezi cum mă omor?

Aici nu e vorba despre o nuntă la care nu ai suficienţi bani pentru a participa şi te scuzi, motivînd vreo răceală puternică sau vreo călătorie în interes de serviciu. Nu e vorba nici despre o aniversare, la care ai avea motive să nu te duci pentru că nu-ţi place muzica dată la maximum ori faptul că se dansează, iar tu nu ştii nici un fel de dans. Aici e vorba despre a asista la o sinucidere. Iar o asemenea invitaţie, oricine ar trebui să fie de-acord, cu greu s-ar putea refuza. Chiar dacă acceptarea ei ar duce la obligaţia de a asculta o nouă poliloghie despre Dumnezeu, despre cele patru calităţi esenţiale ale Lui şi despre acte artistice inedite. Ai putea suporta uşor aşa ceva, dacă te gîndeşti că şansa de a fi martor la o sinucidere în toată regula nu-ţi apare de prea multe ori în viaţă. Ce să mai vorbim: ar trebui să fii de-a dreptul nebun pentru a nu profita de ea! Numai că pentru mine există o problemă:

— Nu-s disponibil.

Spun prostii. Fosta mea vecină ar avea dreptate acum, dacă m-ar auzi, să-şi închipuie că între mine şi cel cu bretele portocalii ar fi ceva mai mult decît o simplă prietenie.

— Nu-s singur, mă corectez repede.

— Ei, asta chiar nu m-am aşteptat să spui vreodată. Pentru o femeie ai de gînd să pierzi asemenea ocazie? se minunează vocea de la celălalt capăt al firului.

Pentru o femeie, nu. De fapt, pentru nimeni, nu. Tot ceea ce vreau în momentul de faţă e să-mi conving amicul băutor de whisky să-l invite şi pe cel cu care mi-am petrecut ultimele douăzeci de ore. Deşi nu l-am întrebat pe prietenul meu cu bretele portocalii dacă-şi doreşte să vină, sînt convins că, asemenea mie, n-ar dori să piardă un astfel de moment.

— Am un oaspete, îi explic. Un prieten. N-ar putea să mă însoţească?

Mormăie iar, exprimîndu-şi pentru a treia oară în acest mod nemulţumirea.

— Păi, n-aş prea vrea. E un act personal, ştii cum îl privesc eu. Tu eşti bine-venit, avînd în vedere…

— Dar e de-al nostru! îl întrerup, sperînd că în felul ăsta îl voi convinge.

În clipa următoare nu pot să nu mă întreb ce naiba am vrut să spun cu asta. Ce-a vrut oare să însemne acest „de-al nostru“, pe care l-am rostit

cu atîta uşurinţă? Să fi creat mintea mea un fel de castă a sinucigaşilor în care, cu onor, m-a plasat şi pe mine? Mai ciudat e că mintea celui de la capătul firului pare să fie pe aceeaşi lungime de undă cu a mea. Pentru că amicului meu, care astăzi a hotărît să-şi pună capăt zilelor, acest „de-al nostru“ i se pare cît se poate de firesc, din moment ce conchide, uşurat:

— A, bine! În cazul ăsta nu văd nici un motiv pentru a nu-l aduce aici şi pe oaspetele tău.

Lui, prietenului cu bretele portocalii, îi explic pe scurt situaţia. Ceea ce-l face, cum mă şi aşteptam, să renunţe pe loc la întrebările profunde pe care şi le tot pune – „Oare am omorît-o pe aia? Oare n-am omorît-o?“ – şi să accepte cu entuziasm să mă însoţească.

În scurtă vreme ieşim din casă. Chem liftul de la un etaj superior – şapte sau opt, n-am fost atent –, iar ceea ce văd, în momentul în care deschid uşa, adaugă un plus stării mele de spirit, deja îmbunătăţită considerabil după discuţia telefonică purtată cu amicul băutor de whisky. Bătrînul nebun cu apometru, purtînd o scufie în cap, îşi ţine cu o mînă pantalonii de pijama, stînd uşor aplecat în faţă, zîmbind tembel, nevinovat. În stînga sa, o moviliţă de rahat decorează cabina ascensorului.

Ne priveşte uşor jenat, apoi se uită la mizeria din stînga, dă din cap cu gravitate, pune mîna la inimă şi spune:

— Jur că nu-i a mea!

Bineînţeles că rîdem, cum am putea să nu rîdem? Mai ales că, ducîndu-şi mîna la inimă, bătrînelul nu-şi mai poate ţine pantalonii de pijama. Care pantaloni alunecă nepăsător şi demascator spre podeaua liftului, scoţînd la iveală… Ei, na! Cum am putea să nu rîdem!?

Mic şi caraghios, îşi trage repede pantalonii înapoi, acoperindu-şi, pudic, goliciunea, după care tună, arătînd cu cealaltă mînă spre moviliţă:

— Uite în ce hal am ajuns: tîlharii, golanii din cartier, nesimţiţii! Vin şi-şi fac treburile în liftul nostru! Nu se mai poate tolera aşa ceva, sper că sînteţi de-acord! Trebuie să reclamăm la administraţie!

După care, roşu la faţă, teribil de indignat, încearcă să ne atragă de partea sa:

— Aţi fost martori, domnilor! Fără îndoială, trebuie să reclamăm această măgărie la administraţie!

Rîsetele noastre nu le poate stăvili însă în felul ăsta. Dimpotrivă. Ceea ce-l face să ne privească amărît, cu un rînjet uşor jenat, mişcînd nehotărît din mîna liberă.

— Doar nu credeţi, spune încet, parcă cerîndu-şi iertare, că eu am făcut asta.

După cum vorbeşte, omul nu pare nebun. Unui nebun nu îi e jenă,

nu încearcă să se scuze. Totuşi, nici un om normal n-ar face ceea ce face el. Reuşesc să îngaim, răutăcios, printre hohote:

— Lasă asta… Mai degrabă ar trebui să te duci la un doctor, moşule. Ceva nu-i în regulă cu dumneata: ai slăbit atît de mult, c-ai devenit cantitate neglijabilă pentru lift.

— Cum adică?

Bătrînelul e atît de deranjat de părerea mea, încît uită iarăşi de pantaloni.

— Păi, se vede că ai sub patruzeci de kile. Dacă am reuşit să chem liftul cu matale înăuntru, e destul de grav. Mă tem c-a venit vremea să dai ortu' popii!

După această remarcă de-a dreptul nesimţită, căreia nu-i găsesc nici măcar eu explicaţii, dau drumul uşii să se închidă. Dar cel din interiorul cabinei se opune. Şi, în timp ce noi coborîm, hohotind, pe scări, el, cu pantalonii căzuţi pe vine, strigă:

— Nu vă e ruşine, tîlharilor, să-mi doriţi moartea!? Golanilor, voi aţi făcut mizeria asta în lift! Las' că vă reclam eu la administraţie!

Capitolul 8

Un nebun se plimbă pe stradă, trăgînd după el o funie. Cineva, care a avut răbdarea să-l privească o vreme, se apropie de el şi-l întreabă, uimit:

— Dom'le, de ce naiba tragi funia aia după tine?

Nebunul dă din umeri, apoi îi răspunde, dovedind o logică de necombătut:

— Am încercat s-o împing, dar se îndoaie!

De o asemenea logică dă dovadă şi amicul meu băutor de whisky. Deşi el pare foarte raţional în timp ce-şi plănuieşte moartea, ceva nu se potriveşte, ceva nu stă în picioare.

Chiar dacă de fiecare dată m-am simţit inferior din punct de vedere, să-i spunem, intelectual în prezenţa lui, întotdeauna am avut o senzaţie ce funcţiona ca o supapă pentru complexele mele. Cu alte cuvinte, prin ceva mă simţeam superior lui, mă simţeam mai profund. Anume prin aceea că eu am înţeles, în ceea ce-l priveşte, că sinuciderea în sine este un fapt artistic, şi nu forma pe care o îmbracă ea. Adică am pus fondul înaintea formei, ceea ce denotă, fără doar şi poate, o sclipire de gîndire, care lui i-a lipsit întotdeauna. El a mers – şi, după cum se vede, merge în continuare – pe o logică ce pare de necombătut, dar una cît se poate de întortocheată, asemenea nebunului care trage sfoara după el, pentru că nu o poate împinge. Astfel, dacă-i pui întrebarea: „Dom'le, de ce naiba vrei să bei atîta whisky?", el îţi răspunde, simplu: „Pentru ca să mor artistic, prietene". Şi îi scapă ceva în răspunsul dat destul de emfatic: faptul că, oricum, moartea sa e artistică prin lipsa unui scop, a unei explicaţii pentru care se produce, şi nu prin modul în care se ajunge la ea. În fine, poate nu merită să-mi bat atîta capul cu asta…

Amicul meu băutor de whisky ne primeşte în locuinţa lui, foarte vesel, împopoţonat ca pentru nuntă. Aduce imediat două scaune, le aşază lîngă un perete, la cîţiva metri de patul său, ca pentru vizionarea unui film, şi ne invită să ne aşezăm. După care, la fel de jovial, mîndru, scoate de sub pat o găleată plină cu licoare brună şi o aşază în faţa noastră.

Cu ceva vreme în urmă, cinci sau poate mai mulţi ani să fi trecut de atunci, cu ocazia unei aniversări la care fusesem invitat de-un văr de la ţară, toţi cei prezenţi acolo am reuşit să ne îmbătăm într-un asemenea hal, încît, la trezire, nici unul nu-şi amintea mai nimic din ce se întîmplase în timpul

petrecerii. Cert este că, în dimineaţa ce a urmat chefului, toţi oaspeţii am privit cîteva minute, cruciţi, calul care necheza, liniştit, în mijlocul sufrageriei vărului meu. Şi, cîtă vreme ceilalţi se întrebau cum naiba ajunsese calul acolo, cine îl adusese din grajd în casă, eu, căzut în admiraţie, trăiam cu nesaţ conştientizarea nepotrivirii aceleia dintre covoarele scumpe şi bălegarul împrăştiat pe ele, dintre calul nechezător şi bibelourile din vitrină. În momentul în care au scos animalul pe uşă, am fost cuprins de o senzaţie destul de greu explicabilă. Un regret pe care, probabil, doar constructorii îl mai simt, cînd se gîndesc la prăbuşirea Colosului din Rhodos, sau literaţii, cînd îşi amintesc de distrugerea Bibliotecii din Alexandria.

Într-un fel, cam asta se întîmplă şi acum. Imaginea whisky-ului scump, clipocind într-o găleată de duzină cumpărată cu cîţiva lei de la vreun magazin dosnic, îmi provoacă plăcere. Dar, în acelaşi timp, îmi provoacă şi o uşoară senzaţie de disconfort, gîndindu-mă la ceea ce are de gînd să facă amicul meu gătit ca pentru nuntă. Dacă ar fi după mine, aş ţine găleata aceea într-o vitrină, invitînd oamenii să se minuneze la vederea unei asemenea nepotriviri.

— O cafea?

Deţinătorul găleţii îmi întrerupe şirul de gînduri, trezindu-mă la realitate. Accept o cafea. Şi, în timp ce el pune apa la fiert, mă interesez cum a reuşit să strîngă banii necesari pentru atîta băutură.

— N-o să-ţi vină să crezi, prietene, zice, revenind din bucătărie. Mult timp am căutat tot felul de mijloace pentru a strînge bani. Am muncit pe unde am fost primit, dar niciodată n-am fost capabil să rabd de foame, doar pentru a-mi îndeplini visul. Aşa că am cheltuit banii. Am vrut să mă împrumut, dar, ştiind că n-o să înapoiez niciodată împrumutul, am avut remuşcări. M-am rugat la biserică, mi-a trecut prin minte chiar să cerşesc. Niciodată însă nu m-am gîndit să joc la loto. Pînă în urmă cu două săptămîni. Cine ar fi crezut? Am jucat şi am avut noroc, nu glumă: mi-au ieşit numerele!

— Multe?

— Ce multe? pare el nedumerit de întrebare.

— Numere.

— Ei, n-am luat potul cel mare, normal. Dar am cîştigat suficient pentru a-mi putea cumpăra costumul ăsta, spune, arătînd spre haine şi fandosindu-se într-o rotire ce-ar fi demnă de-o prezentare de modă. Şi, mai ales, suficient pentru a-mi permite să iau zece litri din cel mai bun whisky. Ba chiar, după toate astea, mi-au mai rămas bani. Dar ăia i-am pus deoparte, pentru înmormîntare.

Îi admir înţelepciunea de a se fi gîndit la toate, inclusiv la cheltuielile de înmormîntare. Dar, în acelaşi timp, simt cum mă roade invidia gîndindu-mă la asemenea noroc. Mă liniştesc însă repede, jurîndu-mi că voi juca şi eu la loto de-acum înainte.

* * *

Chiar dacă atmosfera ar trebui să fie una destinsă, avînd în vedere faptul că ea se suprapune unor împliniri neaşteptate survenite în viaţa amicului meu fost teolog, simt ceva apăsător în coşul pieptului. Nu ştiu de ce. Oricum, această senzaţie se accentuează în momentul în care o văd pe gazda noastră turnînd cafea în ceşcuţa prietenului cu bretele portocalii, de a cărui prezenţă am cam uitat în ultimele minute.

— Zahăr? ne întreabă, în continuare binedispus, cel care ne-a invitat.

— N-ai putea, îl aud pe însoţitorul meu, să ne dai în locul cafelei cîte-o cană de whisky?

Şi iată explicaţia pentru senzaţia înghesuită în coşul pieptului meu! Îmi răsună brusc în urechi, iarăşi, vocea asistentei de la dispensar: „Dacă-i daţi un rachiu, vă povesteşte tot“. Cum am putut să uit? Îmi dau seama, puţin cam tîrziu, e adevărat, că am făcut o greşeală aducîndu-mi oaspetele aici. La fel crede şi celălalt, care îşi holbează ochii la noi, de-a dreptul stupefiat de îndrăzneală. Apoi se răsteşte spre mine, ignorîndu-l pe cel cu care am venit:

— Tu nu i-ai spus ăstuia ce vreau să fac?

— Ba da.

Sînt realmente speriat de ce ar putea să iasă din gafa făcută de cel cu bretele portocalii. Dacă vom fi daţi afară? Cum, mama mă-sii, am putut să uit? Fără doar şi poate, e vina mea. Ar fi trebuit să-i atrag atenţia prietenului meu să se abţină, indiferent de cît de mult l-ar tenta găleata aceea cu alcool.

— A glumit, încerc eu să dreg cumva situaţia, apucîndu-l în acelaşi timp cu două degete de pulpa piciorului pe însoţitorul meu şi strîngînd cu toată puterea.

— Ce dracu’ ai!? sare ăla de pe scaun, frecîndu-şi cu mîna locul în care l-am strîns.

Şi, în timp ce eu mă străduiesc să-i fac cu ochiul conspirativ, îmi cîrpeşte pe nepregătite o palmă peste faţă, o palmă suficient de puternică pentru a mă răsturna, cu tot cu scaun, pe covor. În clipele în care încerc să mă dezmeticesc, raţiunea, înghesuită într-un colţ al minţii, îmi cere să nu reacţionez, să mă comport normal, mai ales ţinînd cont de faptul că nu mă

aflu în casa mea. Din nefericire însă, raţiunea îmi dictează foarte puţine fapte, aşa că, odată ridicat, ripostez cu toată puterea, lovindu-l cu pumnul pe agresorul meu. În învălmăşeala brusc creată, apuc totuşi să-l văd pe amicul băutor de whisky luînd speriat găleata în braţe, ca pentru a o proteja. Gestul vine prea tîrziu însă. În clipa următoare, cel cu bretele portocalii, răcnind, se repede spre mine, împingîndu-l pe fostul teolog care, cu găleata în braţe, tocmai s-a băgat între noi. Aşa se face că, în vreme ce ne tăvălim pe covor, lovindu-ne haotic, luptîndu-ne fără vreun motiv întemeiat, un vaier prelung umple încăperea…

În momentul ăsta, ca la comandă, încetăm bătaia stîrnită din senin. Ceea ce ne oferă prilejul de a o vedea pe gazda noastră în genunchi, tînguindu-se zgomotos în faţa găleţii răsturnate, în faţa petei de băutură scumpă care se lăţeşte, cu fiecare clipă ce trece, pe covor.

* * *

Stăm, mîhniţi, în jurul mesei pe care tronează găleata. În ciuda situaţiei de-a dreptul tragice, amicul meu care plănuise să se omoare azi nu mai găseşte puterea să ne reproşeze nimic. Plînge doar, cu capul în palme. Iar noi încercăm să-l consolăm. Mîngîindu-l pe spate (cel cu bretele portocalii). Sau pe cap (eu).

Am reuşit să strîngem, cu un tifon, o mică parte din băutura vărsată pe covor. Care, adăugată celei rămase în găleată, face ca, în momentul de faţă, pe masă să se afle unul sau poate doi litri de whisky. Fiecare dintre noi are cîte o cană plină de licoare în faţă, fiecare încearcă să-şi topească amărăciunea bînd din cana sa. Cu siguranţă însă, cineva este mai puţin deranjat de situaţie, iar acel cineva, în pofida suspinelor vinovate, este prietenul meu cu bretele portocalii. În fond, el a obţinut ce şi-a dorit. Acum poate, fără să întîmpine rezistenţa gazdei noastre, să bea cît doreşte din găleata cu băutură.

Atmosfera nu e defel îmbunătăţită nici în momentul cînd cel mai suferind dintre noi, amicul meu care a ratat o nouă sinucidere, izbucneşte într-un rîs isteric. Ba, mai mult, reuşeşte să ne sperie, în clipa în care îşi împinge cu putere scaunul, chiuind, şi se urcă pe masă, începînd să danseze în jurul găleţii. Reacţia asta numai normală nu e, aşa că, parcă înţeleşi, îl prindem de picioare şi îl coborîm.

Rîsetele n-avem cum să i le oprim însă. Printre hohote, se-apucă să vorbească:

— Şi uite-aşa, fraţilor, ha, ha, de mîine, în loc să-mi văd de treabă pe ailaltă lume, revin la meseriile mele de bază: şomer şi vînător de recompense! Că la loto nu mai am eu şansa să cîştig a doua oară!

„Vînător de recompense“ e doar o denumire pompoasă pe care şi-o dă, numind în felul ăsta activitatea sa de hingher amator sau, mai bine spus, de om care hălăduie zile întregi pe străzi în căutarea unor cîini de rasă. Odată ce găseşte un astfel de cîine, amicul meu caută în ziar rubrica de anunţuri care încep cu „Pierdut cîine de rasă, în zona…“. Dacă vreun anunţ conţine date care se potrivesc cu cele ale cîinelui găsit de el şi, mai ales, dacă se încheie cu „Ofer recompensă găsitorului“, se prezintă la uşa proprietarului cu patrupedul. Dacă nu, cîinele îşi recapătă libertatea. De multe ori însă, ţinînd seama de faptul că nu mulţi cîini se pierd aşa, tam-nisam, de stăpînii lor, amicul meu îi ajută să se piardă, fără prea multe reţineri.

— Ai spus că ai ţinut deoparte bani pentru înmormîntare. Îi poţi cheltui pe alţi zece litri… Deci mai ai încă posibilitatea să te omori, îl încurajez eu.

Mă priveşte ca pe unul căzut din lună, încetînd să mai rîdă.

— Şi să nu fiu îngropat cum se cuvine? Eşti nebun!? ţipă la mine. Ce, vrei să mă incinereze ăştia?

După cum mă priveşte, ar trebui probabil să-mi dau seama că ideea asta e de-a dreptul idioată. Dar, nu ştiu de ce, mie mi se pare că n-ar fi mare diferenţă între a fi îngropat şi a fi incinerat, din moment ce, oricum, respectivul act se petrece după moarte. Şi, naiv, îmi exprim părerea asta.

— Uite, se vede că nu ştii nimic, încearcă el să mă lămurească, coborînd vocea. Dar, spre deosebire de tine, eu mai citesc cîte ceva. Am citit că, dacă eşti ars, în clipa în care temperatura corpului tău ajunge la nivelul temperaturii din corpul unui om viu, revii, pentru o secundă, la viaţă. Înţelegi?

De astă dată e rîndul meu să-l privesc ca pe unul picat din lună. Dar nu-mi dă prea mult timp să filosofez pe marginea acestei idei, pentru că, ridicînd iar vocea, îmi spune:

— Şi ce nevoie am eu de încă o secundă de viaţă!? Ia, zi-mi: ce nevoie am!?

Firesc, n-are nevoie de acea secundă. Aşa că, fără să mai comentez, iau în mînă ceşcuţa mea de whisky şi o dau pe gît. În tăcere deplină, ceilalţi doi îmi urmează exemplul.

* * *

Afară începe să se-ntunece. Cu o seară înainte, cam pe la ora asta, îl căram în spate, spre dispensar, pe prietenul meu cu bretele portocalii. Acum, în aceeaşi cameră cu el şi cu amicul care tocmai a ratat o sinucidere, sorb o ultimă înghiţitură de whisky, întins pe covorul umed, privind tavanul

care se roteşte ca o morişcă deasupra mea. Mi-e rău şi mă cutremur de rîs, aducîndu-mi în minte, cu multe eforturi, imagini din ultimele două zile. Şi cînd mă gîndesc că totul a început cu pofta mea, cu nevinovata (sau, poate, preavinovata) mea poftă de a găsi o femeie! Cu care aveam de gînd, ha, ha, să îmi petrec o noapte. „Iată unde te poate aduce dorinţa de sex, se răzleţeşte un gînd de celelalte, iată unde te pot aduce femeile!“

— Unde te pot aduce femeile? aud, de undeva din cameră, glasul prietenului cu care mi-am petrecut dimineaţa pe pervaz, ori glasul amicului vînător de recompense, ori ambele glasuri deodată.

Îmi dau seama că am vorbit cu voce tare, ceea ce, nimeni nu o poate nega, e curată idioţenie. Să vorbeşti cu voce tare, cînd gîndurile tale vor să vorbească încet, adică să spui ce-ţi spun gîndurile, adică… nu prea ştiu de ce rîd, dar rîd; asta ştiu, pentru că-mi aud rîsul, şi doar nu pot să aud ceva ce nu există, nu-i aşa?

— Unde te pot aduce femeile!? ţipă, de undeva din cameră, spre mine, glasul prietenului, ori glasul amicului, ori glasurile lor combinate.

— Habar n-am.

Şi sînt sincer, habar n-am, nu mai ştiu unde te pot ele aduce. În pat, unde altundeva? Sau poate nu. Chiar că nu mai ştiu ce-am vrut să zic. Şi, în fond, de ce-i interesează pe ei unde te pot aduce femeile?

— Care femei?

Mă sprijin în cot, ridicîndu-mă uşor pentru a vedea din care parte vine întrebarea, adică din partea cui vine întrebarea, iar tavanul se înclină spre mine, aşa că mă apăr cu mîna şi înjur tavanul. După care rîd. Cum am putut să înjur tavanul? „Vezi, asta-i problema mea: înjur tavanul. Deşi, trebuie să recunosc, prea multe motive să-l înjur nu există, pentru că nu tavanul e beat, ci eu sînt. Avancronic, anacronic – sau alt cuvînt de genul ăsta, nu-mi dau seama exact ce vrea mintea mea să încropească – de beat!“

— Femeile din gară. Prostituatele!

Acum văd, cît se poate de clar: amicul meu vînător de recompense rîde alături de mine şi se mişcă ciudat, tare ciudat, ca un şarpe de apă într-o apă. Îşi unduieşte corpul caraghios, de parcă n-ar avea oase.

— Nu te mai undui aşa, îl rog, pentru că mi se face rău.

Vorba vine, rău mi-e deja, dar mişcarea lui, valsul lui de om fără oase, mă face să simt răul izvorînd de undeva de pe la coşul pieptului şi venind vijelios spre gură.

— Da’ nu mă mişc, spune, uite, nu mă mişc.

Îmi feresc privirea, pentru că mă minte; se mişcă aşa, ca un şarpe de apă în apă, de parcă n-ar avea nici un os în corpul lui. Îmi feresc privirea şi îl caut prin încăpere pe celălalt. Îl văd plîngînd, ca un copil, plîngînd sub

masă şi mişcîndu-se şi el, ca prostul, ca un şarpe de apă într-o apă, de parcă amîndoi au conspirat împotriva mea, ca să mi se facă rău. Şi mai rău decît mi-e deja!

— De ce plîngi, mă, de ce, mama mă-sii, plîngi?

El se leagănă şi zice:

— Mi-ai amintit de prostituate.

Ce-are ăsta cu prostituatele!? Problema e a mea: din pricina lor am ieşit eu din casă, din pricina poftei mele nesănătoase de sex. Dar el? Ce, l-a născut vreo prostituată şi acum i-am stîrnit amintiri din maternitate!? Ha, ha. Amintiri din maternitate! Parcă cineva poate să aibă amintiri din maternitate! Nu pot să pricep ce are prietenul meu cu prosti…!? Hopa! Hoopa!

— Ce „hopa“?

Ăsta care se interesează e amicul, fostul teolog, vînătorul de recompense, sinucigaşul proaspăt ratat. Să-i povestesc? Nu, nu-i povestesc!

— Tocmai a omorît o curvă, zic, arătînd spre celălalt.

Şi-mi pun mîna la gură, pentru că mi-au luat-o înainte cuvintele şi am spus ceea ce nu trebuia să-i spun.

— Ba n-am omorît pe nimeni! răsună din cealaltă parte a încăperii.

— Chiar că n-ai omorît pe nimeni! îl aprob.

Numai că e prea tîrziu. Ăla şi-a înteţit spasmele de plîns, iar eu, găsind cumva nişte rămăşiţe de raţiune prin colţurile minţii, simt că nu mai pot rosti nimic.

— Numa’ tu eşti de vină, îmi spune printre lacrimi, că m-ai scos din laţu’ ăla!

— Din care laţ? se interesează celălalt.

— Dintr-un laţ, îl lămuresc scurt, scuturîndu-mi capul, pentru a-mi limpezi gîndurile.

Apoi, spre prietenul cu bretele portocalii:

— Eu nu am vrut să te scot, crede-mă, dar dacă mi-ai ieşit în drum, ce era să fac? Puteam să te las acolo?

— Puteai. Nici măcar nu erai ceferist, cum mi-ai părut… Aşa că puteai!

— Pe naiba! Tu eşti de vină. Tu trebuia să nu te spînzuri! De ce te tot spînzuri?

El plînge cu şi mai multă tragere de inimă, plînge şi-mi urlă, nervos:

— Da’ tu de ce tot urci pe pervaz? Da’ ăsta – şi îmi dau seama că se referă la amicul meu – de ce tot bea whisky?

— Eu aştept impulsul. El face un act artistic. Noi avem motive,

după cum vezi!

— Şi eu am motive!

— Eu n-am motive, se bagă iarăşi în vorbă băutorul de whisky.

— Ce motive ai?

— N-am motive, repetă gazda noastră. Cine are motive e un falşif… flasifica… cum naiba?

— Nu tu! Ce, pizda mă-sii, te tot bagi un' nu-ţi fierbe oala? Pe ăl'lalt îl întrebam, nu pe tine… Ce motive ai să te spînzuri?

Cîteva secunde se lasă tăcerea. Se aud numai suspinele celui pe care eu l-am adus aici. În cele din urmă el izbucneşte:

— C-aşa vreau eu, de aia!

Apoi, silabisind:

— Mă spîn-zur că a-şa vreau eu!

De cînd m-am ridicat în fund, nu se mai învîrte tavanul cu mine. Nici camera. Nici ceilalţi doi nu se mai unduiesc ca nişte şerpi de apă în apă. Dar rău mi-e în continuare. În plus, nu ştiu de ce, mi se face tare milă de ăla care plînge.

— N-ai omorît pe nimeni, zic, pentru că altceva nu-mi trece prin minte să zic.

— Da' de unde ştii?

Adevărul e că nu ştiu, de unde să ştiu? Aş şti, dacă m-aş duce în gară, să verific. Dacă m-aş duce-n gară şi-aş afla că n-a omorît pe nimeni, aş şti că n-a omorît pe nimeni. Dacă aş afla că a omorît-o pe prostituată, aş şti c-a omorît-o pe prostituată. Poate c-ar fi bine dacă aş merge în gară să aflu dacă n-a omorît pe nimeni sau a omorît pe nimeni – ha, ha, ce vorbă: „dacă a omorît pe nimeni" –, dacă a omorît-o pe prostituată sau dacă n-a omorît-o pe prostituată.

— Poate c-ar fi bine dacă am merge în gară, să aflăm, vorbesc eu spre cel care plînge.

— Îhî.

Mă ridic cu greutate, ţinîndu-mă de mobilă, şi mă îndrept spre prietenul meu cu bretele portocalii. Iar au început să se învîrtă toate. Ajung totuşi la el şi îi întind mîna. Cu greutate, reuşesc să-l scot de sub masă. Şi, sprijinindu-ne unul de altul, ne îndreptăm spre uşă.

— Plecaţi? se aude, din spate, vocea gazdei noastre.

— Îhî, dau eu din cap. Plecăm.

Capitolul 9

Păşesc mecanic, influenţat de alcool şi de o senzaţie asemănătoare, probabil, cu cea pe care o simte un luptător înaintea unei bătălii. Nici nu mă gîndesc la scopul pentru care mă îndrept spre gară. Paşii îmi sînt conduşi doar de dorinţa de a afla odată, naibii, ce s-a întîmplat în seara precedentă, seară blestemată, în care l-am cunoscut pe prietenul meu cu bretele portocalii. Chipurile trecătorilor sînt şterse de noapte, de alcool, de nepăsare. Nici unul nu se imprimă în mintea mea.

Pe cînd aveam cinci-şase-şapte ani, mă jucam în casă cu beţele de chibrituri. Toţi copiii fac asta, dar mie îmi place să cred că o făceam altfel decît ceilalţi copii. Desenam beţele cu pixul, la mijlocul părţii lemnoase, pînă adunam vreo douăzeci de asemenea chibrituri cu linie trasă pe mijloc. Luam apoi două dintre ele, cele care aveau capul de catran în cea mai bună stare, şi le coloram: unul de la mijloc în jos, celălalt de la mijloc spre cap. Aceştia erau generalii. Ei îşi conduceau teribila armată de beţe de chibrituri colorate la mijloc spre victorii glorioase împotriva duşmanului. Duşmanul… Ăsta era reprezentat de alţi soldaţi-beţe de chibrituri, care, ca semn al răutăţii lor, aveau capetele de catran arse. Luptele durau de dimineaţă pînă seara şi se desfăşurau pe apă, prin munţi şi prin junglă. Covorul persan albastru din mijlocul camerei, cel pe care pluteau vasele de război – acestea din urmă erau de fapt două cărţi: *Aventurile lui Habarnam*, cu coperţi tari, de carton lucios, albastru, care reprezenta corabia eroilor mei pozitivi, şi *Pinocchio*, cu coperţi mai moi, corabia duşmanilor, care se mişca mai lent –, îmi ţinea loc de mare. Plapuma, cu vălătucii ei, se transforma într-un ţinut muntos, cu văgăuni nebănuite şi genuni în care beţele mele de chibrituri transformate în personaje îşi frîngeau gîturile. Iar blana de vulpe argintie, pe care mama o aşezase – niciodată n-am înţeles cu ce scop – la picioarele patului, devenea o junglă întinsă. Cam prea puţin verde, e adevărat, dar imaginaţia mea trecea peste inconvenient. Important e că mă contopeam într-atît cu personajele, încît simţeam furtunile pe care le inventam, mi se făcea rău plutind pe Habarnamul albastru, tremuram de frig cînd plapuma era acoperită de straşnice ninsori şi mă speriam îngrozitor cînd vreun leu însetat de sînge îşi făcea apariţia de după vreun fir umbros de vulpe argintie.

Nu-mi dau seama cum s-a produs legătura (probabil din pricina

alcoolului pe care l-am băut), dar senzaţiile pe care le simt acum, cînd mă îndrept alături de prietenul meu spre gară, sînt asemănătoare cu acelea pe care le simţeam atunci, în copilărie. Trecătorii fără chip seamănă teribil cu beţele mele de chibrit cu catran ars, strada pe care păşesc amorţit mă trimite cu gîndul la amorţeala care mă cuprindea cînd „păşeam“ în marş peste piscurile plăpumii mele, iar cei doi conducători ai armatei din beţe de chibrit îmi par a se regăsi acum în hotărîrea cu care noi doi ne îndreptăm spre gară.

După vreo jumătate de oră de mers, poate mai bine, încep să-mi revin din beţie. Îşi revine, într-o anumită măsură, şi prietenul meu cu bretele portocalii. Căruia, observ, aerul curat îi readuce pe chip, treptat, încruntarea cu care m-a obişnuit în scurtul timp petrecut împreună, înlocuind inexpresivitatea mută de beţiv din ultima oră.

Ne îndreptăm spre gară, tăcuţi… Încă nu m-am gîndit cum voi afla care a fost rezultatul celor întîmplate în seara precedentă în barul ceferiştilor. Abia acum, cînd clădirea gării începe să se contureze în întuneric, îmi pun problema asta. Să intrăm pur şi simplu în bar şi să întrebăm ar fi, evident, o prostie.

Mă bucur că drumul dinspre casa amicului băutor de whisky spre gară a fost destul de lung, dîndu-ne astfel ocazia să ne limpezim minţile. Dacă distanţa ar fi fost mai mică, probabil nu ne-am fi pus problema de a nu intra în acel bar. Şi, mai mult decît probabil, acolo am fi fost bătuţi de ceferişti. Sau, dacă varianta pesimistă, cea în care prostituata a murit, s-ar adeveri, în scurt timp am fi fost arestaţi. El, ca autor al crimei, eu, drept complice al său. Deşi n-am avut nici o contribuţie la ridicarea scaunului şi pogorîrea lui în ţeasta bietei femei, nu mai sînt destul de beat ca să-mi închipui că poliţia m-ar ierta. Mai mult ca sigur, i-am devenit complice în momentul în care l-am salvat din mîinile ceferiştilor şi l-am luat în casa mea.

Ajunşi în dreptul ultimului bloc dinaintea gării, îi fac semn prietenului meu să mă aştepte. El se opreşte mirat.

— Pe tine te cunosc toţi din gară, nu-i aşa?

Mă aprobă, dar tot nu pare să înţeleagă motivul pentru care nu vreau să mă însoţească.

— Şi-atunci ce, pizda mă-sii, să cauţi acolo? îi explic. Vrei să te omoare ăia?

Dă din umeri, indiferent. Rămîne totuşi pe loc în momentul în care eu mă îndepărtez.

* * *

Cu capul plecat, întrucît mi-e teamă şi mie să nu fiu recunoscut, mă îndrept spre barul ceferiştilor. Ocolesc fiecare om care se îndreaptă spre mine, uitîndu-mă în partea opusă, tremurînd, deşi afară nu sînt mai puţin de cinşpe grade. Dar nu de frig tremur eu.

Ajuns în dreptul clădirii de care nu-mi face prea mare plăcere să-mi amintesc, încerc să privesc înăuntru prin ferestrele mari. În ciuda murdăriei de pe geamuri, îmi dau seama că, afară de chelneriţă şi de barman, soţul ei, din cîte reţin, nu se află nimeni în cîrciumă, ceea ce are darul să mă îngrijoreze. Nu mă îngrijorez însă prea multă vreme, găsind satisfăcătoare explicaţia pe care mi-o ofer singur. Anume că, în urma busculadei din seara trecută, cei doi au decis probabil să facă curăţenie, închizînd barul pentru o zi.

Cum aici nu pare să fie locul în care aş putea afla ceva cu privire la soarta femeii lovite de prietenul meu, mă îndrept spre staţia de călători, sperînd să dau peste vreo prostituată care să-mi poată oferi cîteva răspunsuri.

Speranţele nu-mi sînt înşelate. Chiar lîngă clădirea gării, cîteva fete, sprijinite de pereţi, îşi fumează ţigările, în aşteptarea clienţilor. Ochesc una aflată la o oarecare distanţă de grup şi, ascunzîndu-mă într-un loc mai întunecos, o chem, mai mult şoptit. Aia se uită în toate părţile, numai spre mine nu, aşa că-s nevoit să ies ceva mai la lumină, pentru a fi văzut. În cele din urmă se uită unde trebuie, dar, odată cu ea, privesc în direcţia în care mă aflu şi cîteva dintre celelalte fete. Cea strigată se apropie de mine, zîmbitoare, şi, aruncîndu-mi o ocheadă care ar vrea să însemne că înţelege de ce mă ascund în întuneric, întreabă:

— Ce, ţi-e ruşine, frumosu’? N-are de ce, stai calm. Şi ele, spune, arătînd spre celelalte, tot cu aceeaşi treabă ca şi mine s-ocupă.

— Eu nu pentru treaba asta am venit, continuu să vorbesc în şoaptă. Aş vrea numai să mă lămureşti într-o chestiune.

Fata se încruntă brusc, lasă buzele să i se strîmbe a dispreţ şi dă să-mi întoarcă spatele. În clipa aia le văd pe celelalte şuşotind şi apoi îndreptîndu-se spre noi. Aşa că nu am ce face, o apuc de mînă pe prostituată şi-i zic:

— Hai că te plătesc.

Apoi o trag după mine.

— Da’ grăbit mai eşti! constată ea, în timp ce-şi potriveşte pasul cu al meu. Mai întîi zici că nu vrei, apoi te porţi de parcă nu ţi-ar mai sta-n pantaloni.

Nu-i răspund, fiind preocupat doar să mă îndepărtez suficient de celelalte fete, dintre care unele e foarte posibil să se fi aflat în bar cu o seară

înainte. După nici cincizeci de paşi, fata se opreşte însă, arătînd cu mîna spre o toaletă publică.

— Aici e, o aud.

— Ce-i aici?

— Da' unde vrei să mă duci, acas' la tine? Nu merg! ridică ea vocea. De un' să ştiu că nu eşti un ucigaş, sau naiba mai ştie ce, vreun pervers care mai aduce încă zece bărbaţi, ca să-şi facă treaba cu mine? La tine acasă poţi să-mi faci ce vrei, n-am cum să m-apăr. Aşa că nu merg!

Înţeleg că acea toaletă e locul în care ar trebui să aibă loc actul sexual. Şi mai înţeleg că cea de lîngă mine e aproape de a-mi face o scenă. Avînd în vedere toate acestea, gîndesc că decizia cea mai înţeleaptă ar fi să nu fac nazuri. Şi să accept condiţiile ei.

În ciuda faptului că mintea nu mi s-a limpezit chiar întru totul după beţia din seara asta, reuşesc totuşi să-mi dau seama că zîmbetul plin de subînţeles al îngrijitorului toaletei în momentul în care îi vîr în mînă, la îndemnul însoţitoarei mele, două bancnote e destul de umilitor pentru mine. Şi mai umilit mă simt însă cînd, odată intraţi într-o cabină, fata întinde mîna spre mine, cerîndu-mi o anumită sumă de bani.

— N-o fac decît după ce m-asigur că eşti corect, zice. Cînd eram mai tînără şi mai proastă, primeam banii p-ormă, c-aveam încredere. Numa' că unii fugeau, după ce-şi făceau treaba, iar eu rămîneam cu buzele umflate.

Îmi amintesc de seara trecută, cînd am ieşit din casă cu gîndul de a face exact ceea ce mi se oferă acum. Îmi vine să rîd, dîndu-mi seama cît de stupidă, de lipsită de plăcere e scena asta. Îmi vine şi mai tare să rîd cînd mă gîndesc că aş prefera, în mod clar, să mă aflu acum în camera mea, în faţa vreunei reviste pornografice, decît aici, într-o cabină de toaletă, avînd în faţă o fată care, încruntată, aşteaptă cu mîna întinsă să-i dau bani.

Număr, fără nici o plăcere, bancnotele în mîna ei. Şi observ cum, cu fiecare hîrtie care-i este aşezată în palmă, zîmbetul i se lăţeşte între obraji.

— La banii ăştia, vorbeşte ea mulţumită, îţi fac serviciu' complet.

Erau aproape toţi banii pe care îi aveam. În buzunar abia dacă mi-au rămas cît să-mi acopăr costul mîncării pe două-trei zile. Dar, pentru că n-ar avea nici un rost să mă plîng, negăsind aici destulă sensibilitate pentru aşa ceva, acum mă interesează ce sens dă fata, în situaţia de faţă, cuvîntului „complet".

— Adică şi normal, ş-oral, mă lămureşte simplu şi, mi se pare mie, chiar cu oarecare candoare.

Prin felul cum vorbeşte, reuşeşte să facă în aşa fel încît reţinerea pe care am avut-o cînd am intrat aici să-mi dispară încetul cu încetul. Aşa că mă bucur de prilejul pe care, prin vorbele ei, mi-l oferă pentru a face o

glumă. Şi-i spun:

— Vreau numai serviciul oral.

Ea se miră, apoi se încruntă:

— Bine, dacă numa' asta vrei… Da' îţi spun, să-ţi fie clar: odată ce-ai apucat să-mi dai banii, nu mă mai interesează ce vrei. Să ştii că daţi rămîn!

— Vreau doar să vorbim, îi explic, încercînd un zîmbet binevoitor. Era o glumă: oral, adică vorbit.

— Oral înseamnă cu gura, prostule.

— Păi, da. De vorbit nu vorbeşti cu gura?

Pentru ea nu poate fi altfel decît o glumă fără sare şi piper. Şi, dacă mă gîndesc bine, aşa e şi pentru mine. Totuşi, nu ştiu cum, dar, deşi am toate motivele să fiu cît se poate de agasat de situaţie – sînt într-o toaletă publică şi aştept ca o prostituată să-mi spună dacă o altă prostituată a murit în urma unei agresiuni la care, fără voia mea, am fost complice –, mă trezesc, deodată, binedispus.

— Da' ce, eşti vreun dement dintr-ăla, vreun impotent care vrea s-audă cuvinte porcoase şi gata?

Zîmbesc ca prostul în continuare, fără să-i răspund.

— Bine, oftează ea, o fac şi p-asta. Da', dacă vrei aşa, preţu-i corect, să ştii! Că asta e tot un fel de perversiune.

Cumva dezamăgită, se sprijină de peretele toaletei, îmi cere o ţigară, şi-o aprinde, apoi, suflîndu-mi primul fum în faţă, se interesează:

— Ce vrei să-ţi spun? Cum am făcut-o ultima dată, c-un arab, sau cum am făcut-o prima oară, c-un iubit de-a' meu?

Îmi dau seama că fata are o lecţie pregătită chiar şi pentru cazuri de genul ăsta, ceea ce, din nou, în loc să mă irite, se adaugă bunei mele dispoziţii. Totuşi, deşi partea cu povestitul aventurilor ei trecute pare interesantă, ar trebui, poate, să-mi stăpînesc curiozitatea. Mai ales avînd în vedere faptul că, în felul ăsta, aş putea rata conversaţia pentru care am venit aici.

Apropo de conversaţia pentru care am venit aici… Gîndul ăsta mă face să-mi revin brusc din plăcuta stare în care aproape cu inconştienţă am acceptat să mă cufund. Şi, odată cu acest moment, fata pe care imaginaţia mea a dotat-o cu oarecare candoare şi pe care am început chiar să o privesc cu simpatie revine la imaginea sa de banală prostituată, care mă interesează doar prin prisma informaţiilor pe care mi le-ar putea oferi. Îmi înjur moleşeala de moment şi o opresc pe cea din faţa mea să debiteze amănunte legate de relaţiile ei sexuale.

— Da' atunci ce naiba vrei!? se răsteşte ea, ajungînd cu răbdarea la

limită. Cum mi-a pus-o un arab nu te-nteresează! Cum mi-a pus-o primu' meu iubit, nici atîta! Vrei cumva să-ţi spun cum o fac cu femei? Sau…

Stinge de perete, cu gesturi bruşte, ţigara din care abia a tras cîteva fumuri. După care face eforturi vizibile pentru a reuşi să se calmeze şi mă întreabă:

— Sau te-ai răzgîndit? Vrei şi tu ce vor toţi oamenii normali?

Fără să-mi aştepte răspunsul, fără să mai privească măcar spre mine, îşi vîră mîinile sub puloverul cu care sînt îmbrăcat, atingîndu-mi pielea. Gestul ei, deşi ar trebui să-mi creeze o altă senzaţie, mă irită. O îndepărtez nervos, împingînd-o cu destulă putere, ceea ce o face să mă privească speriată:

— Are cin' să m-apere, să ştii! spune, pe un ton ridicat. Am şi io pe cineva car' mă protejează! Numa' să ţip, că-ndată vine şi-ţi rupe picioarele!

Încerc totuşi să mă calmez şi, totodată, s-o liniştesc pe ea.

— Vreau să vorbim despre ceva, îi spun, pe un ton aproape blînd. Vreau să ştiu… să aflu…, mă bîlbîi eu, neştiind cum să intru în subiect, să aflu ceva despre o colegă de-a ta.

— Nu spun n'ica despre colegele mele! mă refuză fata hotărîtă, deşi habar n-are încă despre ce e vorba.

Apoi, înnegurîndu-se la chip:

— Eşti cumva sticlete, băi?

— Nu, cum să fiu!? dau eu energic din cap. Ce, mama mă-sii, arăt a poliţist!?

— Atunci, de ce te ţipi la mine!?

Devine tot mai încruntată. Iar eu simt că mă sufoc în cabina asta de W.C., dîndu-mi seama că aş putea să fi pierdut şi banii pe care i-am dat fetei, să fi ratat şi ocazia de a face sex cu ea, să rămîn şi fără vreo informaţie. Posibilitatea asta devine şi mai clar conturată în clipa în care ea, profitînd de starea confuză în care mă aflu, deschide uşa şi iese pe holul toaletei.

De-a dreptul disperat, văzînd-o îndepărtîndu-se, nu-mi trece altceva prin minte decît să-mi dau jos pantalonii, să-mi îndrept mîinile spre prostituată, de parcă tocmai m-aş fi decis să deschid porţile Paradisului, şi să o chem înapoi.

Scenă absolut caraghioasă pentru un martor care, din fericire, nu există: eu, îmbrăţişînd-o de la distanţă, cu pantalonii căzuţi pe vine; ea, strîmbînd din buze, cu privirea aţintită spre mijlocul dezgolit, pufnind în rîs; eu, nedumerit, coborînd mîna dreaptă, ţintind degetul arătător spre ofertă; ea, rîzînd deja din toţi rărunchii, ridicînd la rîndu-i mîna dreaptă şi ţintind degetul arătător spre aceeaşi ofertă; eu, privind în jos şi, jenat instantaneu de

puţinătatea centimetrilor, ridicîndu-mi cu demnitate pantalonii; ea, fluturîndu-şi spre mine degetul mijlociu de la aceeaşi mînă dreaptă, îndepărtîndu-se extrem de binedispusă.

După ce-mi trag pe mine pantalonii şi îi închei cu gesturi grăbite, fug după fata care tocmai a ieşit.

Mă simt umilit de tot ceea ce s-a petrecut. Abătut pentru că n-am reuşit să aflu nimic din ce mi-am propus. Şi de-a dreptul trist pentru prostia de care am dat dovadă. Dar, de parcă toate astea n-ar fi fost de-ajuns, la uşa toaletei mă aşteaptă fetele pe care le-am văzut cu cîteva minute înainte sprijinite de peretele gării. Şi, dacă pe cea care iese înaintea mea nici n-o bagă în seamă, în momentul în care mă zăresc pe mine, cîteva încep să strige:

— Ăsta e, da, da, ăsta-i! Sigur!

Care ăsta? Ce naiba vor să spună?

— Ai fost aseară-n bar!

Nu-mi oferă timp să mă dezmeticesc. Parcă la comandă, încep să ţipe ca o hoardă de nebune – un vaier prelung din care mi se pare că aş desluşi: „Na, uisblegulelabagisifilitibouleimbecilu…!“, „…îîîzda mă-tii de impotent!“, „Ţicnitule!“, „Mînca-te-ar moartea!“ – şi să dea în mine cu ce apucă. Reuşesc, nu-mi dau seama cum, să-mi fac loc printre ele. Şi, odată eliberat, încep să fug spre blocul lîngă care a rămas prietenul meu cu bretele portocalii, însoţit de ţipetele furioase. Care se estompează însă încetul cu încetul.

* * *

În faţa blocului nu se mai află nimeni. Înjur şi mă pregătesc să-mi continuu fuga. N-apuc să fac însă prea mulţi paşi. Pentru că el îmi răsare în faţă, pe neaşteptate, speriindu-mă. Ieşind de după nişte boscheţi. Cu faţa schimonosită de emoţie. Cu ochii bulbucaţi. Cu mîna la inimă.

— Ce s-a întîmplat!? mă întreabă, abia reuşind să îngaime cuvintele.

— Să te ia naiba!

— De ce? Am omorît-o!?

Cum fetele n-au ţinut pasul cu mine, rămînînd mult în urmă şi, din cîte observ, renunţînd chiar să mă mai urmărească, mă liniştesc şi-mi pun mîinile pe genunchi, aplecîndu-mă, încercînd să-mi controlez răsuflarea.

— Să te ia naiba că m-ai speriat, îmi explic eu înjurătura. Ce ţi-a venit să te bagi după boscheţi?

— M-am ascuns.

— De ce?

— Ca să nu mă găsească!

— Cine!?

— Cum cine? Ăia, cefe… Da’ mai lasă-mă dracului în pace! Dentrebările tale îmi arde mie acu’!? Mai bine spune odată ce s-a-ntîmplat! De ce naiba a durat atît pîn-ai venit? Am omorît-o, nu-i aşa!? aproape că ţipă.

Graba lui de a afla, deşi justificată, mă enervează. Mai ales că n-am nici un răspuns la întrebarea sa. De unde să ştiu dacă a omorît-o sau nu? Ar fi trebuit să aflu, dar… La urma urmei, nu eu am lovit-o în cap pe prostituată! Aşa că, dacă e să judecăm drept, nici nu-i sînt dator cu vreun răspuns. Ar fi trebuit să-şi stăpînească nervii în seara aceea, iar azi n-aş fi fost nevoit să alerg ca prostul, urmărit de o hoardă de femei nebune. De unde să ştiu dacă a omorît-o? Am avut pe cine să întreb?

Dar, pentru că n-am chef să mă considere un nepriceput, în ciuda faptului că – pentru oricine ar fi fost evident – nu priceperea mi-a lipsit acolo, în gară, îi spun:

— Mi-a fost greu să dau de cineva care să ştie, de asta am stat atît. Dar, în cele din urmă, am aflat.

Îi văd faţa transfigurată, emoţia, ajunsă la paroxism, încremenindu-i expresia în cute de totală disperare, aşa că, forţîndu-mă să zîmbesc, îi spun:

— Poţi să stai liniştit, n-ai omorît pe nimeni.

Capitolul 10

Bineînţeles, asta e poziţia cu care încep şi ziua de azi: gura deschisă, obrajii umflaţi sub presiunea vîntului – cam ca în tren, cînd scoţi capul pe fereastră şi, rînjind împotriva curentului de aer, îţi transformi cavitatea bucală în balon –, bărbia făcînd un unghi de o sută douăzeci de grade cu gîtul, braţele larg desfăcute, picioarele tremurînd, dezgolite, tălpile lipite de pervazul rece al unei ferestre de la etajul cinci.

Un ritual. Totul a devenit deja un ritual comic, în aşteptarea impulsului sinucigaş. Din păcate, ca întotdeauna, ăla nu vrea să vină. Şi-atunci, ce altceva îmi rămîne de făcut decît să privesc, aproape lipsit de senzaţii, de sentimente, clădirile de ciment ce se-ntind sub (sau paralel cu) mine? Clădiri tăiate sub formă de cuburi. Cuburi găurite monoton de pătrate. Pătrate prin care se mai zăreşte, chiar la ora asta matinală, cîte un om. Om pregătind mîncare. Om străduindu-se să aşeze o perdea. Om muşcînd din ceva. Om băgînd mîna sub fusta nevestei. Om scărpinîndu-se la sex. Oameni ca nişte tablouri, cu denumiri dintre cele mai simpliste. Oameni trăind ca proştii, pentru că altceva nu pot să facă.

Şi totuşi, în cele din urmă un sentiment. De mirare. Mirare ce-şi are originea într-un soi de revelaţie: uite un om, o fereastră, un bloc, uite mai jos şoselele alea tărcate cu galben pe mijloc, uite pe ele nişte maşini, mici, mijlocii, mari, maşini care transportă oameni, care transportă fierăraie, care transportă ciment, uite, al dracului, chiar şi un avion care trece pe deasupra! Şi toate astea, pornind, dintr-un afund al timpului, de la o biată scenă. Una care, nu ştiu cum, începe să mi se desfăşoare înaintea ochilor: două animale, faţă în faţă; unul vînjos, cu colţii rînjiţi, proptindu-se în cele patru labe ale sale; celălalt, ridicat de soartă în două labe, cu dureri de spate, intuind că în lupta asta va pierde; şi-apoi, ca într-un film în care secvenţele sînt date cu încetinitorul pentru sporirea dramatismului, cel din urmă animal, cel ridicat în două labe, se apleacă, ridică o piatră şi o trînteşte în capul celuilalt; după care mai ia o piatră şi încă una… De la o aplecare, de la apucarea unei pietre în mîini, a apărut omul. Dacă e să mă ghidez după teorii ştiinţifice, atee.

A urmat evoluţia. Omenirea a evoluat numărînd la început pietre, cît mai multe pietre. Pe urmă, piei de urs. Pe urmă, răspunzînd cerinţelor esteticii, piei mai frumoase, de leopard. Încetul cu încetul, s-a trecut de la

piei la ţesături. Şi, evoluînd aşa, la un moment dat au început balurile. Mai întîi la curtea faraonilor, pe urmă la curţile aristocraţilor. Au apărut multe alte obiecte importante: butoaiele pentru vin, scărpinătorile de cap, cu care era îndepărtat efectul înţepăturilor de păduchi, suporturile pentru diferitele parfumuri şi săruri de baie, căldările cu care era cărată apa în băile domnişoarelor cu sînge albastru, sfeşnicele, pălăriile, undiţele, plesnitorile de muşte şi ţînţari, douăzeci de tipuri de furculiţe, fundiţele de la pălării şi multe altele. La un moment dat a apărut maşina de tocat carne.

Ce minunată trebuie să fi părut această invenţie: maşina de tocat carne! Îmi şi imaginez primii oameni care s-au bucurat de ea. Îmi imaginez bărbaţii cu feţe buhăite de alcool, nu ştiu de ce-i văd astfel, privind tîmp la soţiile lor, în timp ce ele vîră hălci roş-verzui de carne de vită în partea superioară a maşinii. Apoi le văd pe neveste, învîrtind cu icnete înfundate de mînerul aparatului, în timp ce transpiraţia li se scurge pe sînii ce par să pocnească sub presiunea bluzelor de in, părul vîlvoi şi petele de grăsime de pe faţă completează imaginea gospodinei perfecte, iar fundul lor mare se mişcă ritmic pe taburetul de lîngă maşina de tocat carne. Bărbatul, femeia şi, mai presus de toate, carnea tocată ieşind simetric, prin găurile aparatului, ca nişte omizi roşii...

Mai aproape de timpurile noastre, aragazul şi frigiderul (în special acesta din urmă) au devenit regi ai tehnologiei, depăşind stadiul de vise pe care omul a trebuit să le înghesuie, mii de ani, într-un colţ al fantasticului. Fantasticul a devenit realitate în cel mai important moment al dezvoltării societăţii umane: în momentul în care populaţia lumii, ajunsă în situaţia de a număra, în numai cîţiva ani, de la un miliard la două miliarde de oameni, şi în alţi cîţiva ani de la două la cinci, trăia sub spectrul foametei generale. Şi, tocmai atunci cînd lupta pentru mîncare părea să înceapă, situaţia a fost rezolvată de inventarea acestor două obiecte, arme eficiente întru atenuarea risipei. Dar mai important decît orice e faptul că, odată cu aceste două obiecte, au apărut şi cucoanele de modă nouă, cele care, fluturîndu-şi fastidios maramele ce asupreau nasurile bărbaţilor cu parfumuri care de care mai evoluate, dădeau din mîini a alint de societate, spunînd:

— Eu nu pot asista, vai, la tăierea animalelor. Mănînc carne, e adevărat, dar nu fac decît să o cumpăr şi să o ţin în *mon réfrigérateur*.

Ori:

— Mîncarea mea preferată? Oh, eu ador să fac în cuptorul noului meu aragaz renumitul *coq au vin*, cu delicioasă garnitură de *pommes de terre* rumeniţi.

Rîd, ca prostul, pe pervaz, gîndindu-mă la toate astea. Rîd, şi-apoi îmi rotesc din nou privirea, admirînd peisajul ce mi se înfăţişează.

Prezentul.

Prezentul supus electricităţii, ultima şi poate singura mare invenţie a omenirii, prezentul cu calculatoarele sale şi cu aparatele electrice de măcinat piper, cu teste de sarcină care se înroşesc anunţînd copii sau avorturi, cu ghete împănate de beculeţe portocalii, verzi, albastre, strălucitoare, cu bradul de Crăciun în care steluţele aprinse cîntă *Für Elise*, cu oale care fac singure de mîncare, cu televizor şi multiplicatoare de imagini… Prezentul ăsta păgubos, cu clădirile lui de ciment. Clădiri tăiate sub formă de cuburi. Găurite tern de ferestrele pătrate. Ferestre prin care se mai vede, chiar la ora asta matinală, cîte un om. Om terminînd de pregătit mîncarea. Om enervîndu-se şi aruncînd cît colo o perdea. Om care bea un pahar cu apă. Om dezbrăcîndu-şi de tot nevasta. Om care nu se mai scarpină la sex. Oameni ca nişte tablouri, cu denumiri dintre cele mai simpliste. În fond, oameni trăind ca proştii, pentru că altceva nu pot să facă.

Şi eu. Stînd pe pervazul meu şi gîndindu-mă la oameni, de parcă nu aş face parte dintre ei.

* * *

Lîngă mine se aşază, întrerupîndu-mi excursul în istoria omenirii, prietenul meu cu bretele portocalii. Cîteva clipe, tăcut, îşi bălăngăne fără rost picioarele, gînditor, oarecum mohorît. Dar, îmi închipui, într-o stare cu mai puţine pretenţii filosofice decît cea în care m-am cufundat eu.

— Dac-aş fi omorît-o pe aia, începe el să-mi vorbească în cele din urmă, azi m-aş fi aruncat de-aici, fără să mai aştept ceva. N-aş mai fi glumit, n-aş mai fi vrut să mă scape cineva. M-aş fi aruncat, ş-atît.

Apoi, renunţînd la figura întunecată, privindu-mă pe mine, cel abia întors la lumea cotidiană:

— Ce facem azi?

De foarte puţin timp s-a luminat de ziuă, aşa că n-am încă de unde să ştiu ce-o să facem azi. Dacă ar fi numai după mine, n-aş face nimic altceva în afară de a sta lungit în pat şi de a mă uita pe pereţi. De a-mi închipui şi de a mă gîndi la oameni, de parcă n-aş face parte dintre ei. Atît. Am chef să mă uit la pereţii mei, lungit în patul meu, atîta vreme cît mai pot.

— Dacă tot n-avem nimic de făcut, îl aud, ce-ai zice să mergem la locomotiva mea?

— De ce?

Prietenul meu zîmbeşte misterios, făcînd un semn cu degetul arătător sub gît. În cele din urmă, văzînd că nu înţeleg ce încearcă să-mi transmită prin semnul acela, îmi explică:

— Tu nu gîndeşti cu capu’ ăla? Am putea să ne spînzurăm în momentul în care vedem pe cineva că s-apropie.

— Să ne omorîm?

— Nu, dom’le. Să ne prefacem doar.

În sfîrşit, îi înţeleg ideea. Şi, întrucît la început a găsit de cuviinţă să-mi facă această propunere prin semne, îi răspund acum în acelaşi mod. Doar că eu îmi duc degetul arătător spre tîmplă.

— În felu’ ăsta, nu mă bagă el în seamă, ceferiştii ar crede că ne pare rău pentru chestia aia din bar, nu pricepi? Că ne căim pentru c-am bătut-o pe prostituată şi că de asta am vrut să ne omorîm. Şi poate că, aşa, ne-ar ierta.

— Că am bătut-o!? Noi!? exclam. Tu ai bătut-o, eu nici nu m-am apropiat de ea!

Revolta mea îl distrează. Şi nici nu are motive să reacţioneze altfel. Lipsit de orice griji, îşi permite chiar să-mi facă o concesie, cu mare mărinimie.

— Bine, numa’ eu am bătut-o. Mai contează? Dacă tot nu a murit, mai interesează pe cineva care dintre noi a lovit-o în cap? Dacă ar fi murit, da, ar fi interesat pe mulţi. Da’ chiar şi-atunci, măcar asta tre’ să recunoşti, eram implicaţi amîndoi: eu – ucigaş, tu – c-ai fost cu mine şi m-ai ascuns... Cum îi zice? Complice, nu?

Îmi face cu ochiul, apoi sare de pe pervaz în cameră. Situaţia e stupidă. Păstrînd doar pentru mine incertitudinea cu privire la urmările loviturii primite cu scaunul de prostituată, numai eu adun în minte imagini cu gratii, cu violuri sub duşuri, cu tot felul de ucigaşi tatuaţi şi cu crime permise de gardieni.

Imaginile astea macabre îmi provoacă un tremur în tot corpul. Dar tocmai acest tremur, dovadă clară a slăbiciunii de care mă fac vinovat, trezeşte în mine revolta. O revoltă care aproape mă aduce în punctul de a-i mărturisi că habar n-am, de fapt, dacă aia e moartă sau nu, că n-am putut afla nimic seara trecută. În fond, ar fi corect să-i spun. De ce să mă gîndesc doar eu la istoria lumii, cînd n-am nici un chef s-o fac? De ce să includ doar eu oamenii în tablouri cu denumiri simple? De ce să fac doar eu toate astea, pentru a-mi elibera mintea de gînduri negre, în timp ce el stă liniştit, convins că prostituata e în viaţă?

Rămîn însă numai pe punctul de a-i spune adevărul... Pentru că, tocmai atunci cînd ar trebui să iasă, vorbele mi se împiedică undeva la nivelul gîtului. Şi asta nu din pricina vreunei ezitări născute din compasiune. În furia ce m-a cuprins, sînt complet nepăsător la cum ar reacţiona el. Altceva mă opreşte. Anume imaginea pe care am văzut-o cu

coada ochiului, chiar înainte de a mă întoarce spre prietenul meu. Imagine care mă loveşte acum, cu întîrziere. Încet, sperînd că a fost o nălucire cauzată de temerile mele, îl las în plata Domnului pe cel din cameră şi mă aplec pe fereastră, privind spre parterul blocului.

Spre marea mea nefericire, n-am avut norocul să mă înşel: pe uşa principală a clădirii în care locuiesc tocmai se pregătesc să intre doi poliţişti.

* * *

Mi-am pus de multe ori problema următoare: ce simt pasagerii unui avion aflat în prăbuşire, în minutele – sau secundele – de viaţă care le-au rămas? Cum e pentru ei: căutarea cu orice preţ a unui loc de refugiu, urlete înnebunite, dezorientare totală? Sau linişte? Sau resemnare în faţa inevitabilului?

Răspunsul pare să mi se ofere acum, cînd el prea puţin mă interesează. Intrarea celor doi poliţişti în blocul meu mă face să caut disperat un loc în care să mă ascund. Fără să mai gîndesc nimic, mă uit dezorientat de jur-împrejur, apoi ţip spre celălalt să nu dea drumul la uşă, „Cui? Cui?“, se impacientează la rîndul său, „Nimănui!“, fug spre bucătărie, de parcă acolo ar fi salvarea mea, revin, mă opresc în mijlocul încăperii rotindu-mi iarăşi, nebuneşte, privirea şi, în cele din urmă, mă las pe pat, fără puteri, resemnat. Apoi, ca o străfulgerare, mă atinge speranţa că au venit aici, în blocul meu, pentru altcineva. Pentru altceva.

— Ai înnebunit!? Cui să nu dau drumu’? mă mai întreabă o dată principalul răspunzător de starea în care mă aflu.

Chiar dacă aş vrea să-i răspund, n-aş mai avea timp. În uşa de la intrare se aud ciocănituri, se aude apoi soneria. Nu, n-au venit pentru altcineva, pentru altceva... Mă ridic tremurînd şi, devenit deodată religios, îmi fac o cruce. După care deschid.

Unul dintre oamenii legii îmi vorbeşte, cu o figură gravă. Ştiu că îmi vorbeşte, pentru că îi văd buzele mişcîndu-se. Dar nu pricep aproape nimic din ce spune. Înţeleg doar că pronunţă numele meu, după care un alt nume, care îmi sună teribil de familiar, însă nu sînt în stare să-l recunosc, nu sînt în stare să pun într-o ordine raţională cuvintele pe care le aud. Mai mult, singurele vorbe pe care pot eu să le pronunţ în clipa asta sînt:

— Săru’ mîna.

Cînd cel ce mi-a vorbit schiţează un rictus, oarecum descumpănit, îmi dau seama că n-am folosit chiar cel mai potrivit salut.

— Bună ziua, mă corectez.

Poliţistul bagă mîna în buzunar, ceea ce, în disperarea mea, mă face

să-mi închipui că, în clipa următoare, va scoate un pistol de-acolo. Dar el îmi întinde o poză din care o femeie zîmbeşte spre mine. Trec cîteva secunde pînă să o descopăr în această fotografie pe fosta mea vecină, cea căreia i-am spus că nu o iubesc.

— După fotografie, o recunoaşteţi?

— Îhî, reuşesc să îngaim.

Poliţistul, cu o figură gravă, îmi mai spune ceva, dar nici acum nu-l ascult. Nu-l ascult, deoarece tocmai îmi dau seama că sînt şanse minime ca între fosta mea vecină şi femeia lovită cu un scaun în cap să fie vreo legătură, iar bucuria care mă cuprinde e aproape la fel de violentă ca groaza de mai înainte.

— Nu am găsit nici un act prin care să o identificăm, îl aud în cele din urmă. În portmoneu nu avea decît nişte bani, poza aceasta şi buletinul dumneavoastră.

Să o identifice?

— Dar ea nu vă poate spune… declara cum o cheamă?

Poliţiştii mă privesc încurcaţi. Cel care mi-a tot vorbit pînă acum, dar ale cărui cuvinte nu le-am auzit, dă din umeri şi ridică palmele, mirat:

— Tocmai v-am explicat... Am găsit-o înecată în rîu. Seara trecută. S-ar putea să fie vorba despre o sinucidere. Dar nu ne grăbim să excludem nici accidentul, nici chiar crima.

Încă destul de confuz, în ciuda faptului că cele auzite mă şochează, primele cuvinte care-mi vin pe limbă sînt:

— Dar ce, mama mă-sii, căuta la ea buletinul meu?

— Asta ne întrebăm şi noi, recunoaşte acelaşi poliţist. Mai ales că nu e un buletin expirat, cu alte cuvinte ar fi trebuit să-i anunţaţi lipsa. Cînd aţi văzut-o ultima oară?

— Cînd l-am văzut ultima oară, aţi vrut să spuneţi, mă grăbesc eu să-l corectez pe poliţist.

— Pe cine?

— Pe buletin. Adică buletinul, nu?

— Eu vă-ntrebam de femeie, nu de buletin, domnule!

Zîmbesc, uşor distrat de confuzie, apoi îmi trece prin minte că zîmbetul e nepotrivit momentului, aşa că, afişînd o figură gravă, le spun cînd am văzut-o pe fosta mea vecină. După care, dîndu-mi seama că e nepoliticos să îi ţin la uşă, îi poftesc să intre.

— Şi n-aţi observat că vă lipseşte buletinul? întreabă, în sfîrşit, celălalt om al legii, imediat după ce îl prezint poliţiştilor pe cel cu bretele portocalii drept vărul meu.

— Nu, n-am avut timp.

Cînd, pizda mă-sii, a reuşit să-mi ia buletinul? Şi de ce? Îl aveam pe masă. Ori pe poliţa de deasupra patului. Ori într-unul dintre buzunarele pantalonilor pe care-i port şi-acum. De fapt, habar n-am unde mi-era buletinul, cu o zi în urmă. Aşa că putea să-l ia de oriunde. Dar de ce? Voia fosta mea iubită să aibă o fotografie cu mine? În cazul ăsta, putea să-mi ceară. Nu i-aş fi dat, dar ea ar fi putut totuşi să-mi ceară. Ori şi-a plănuit sinuciderea chiar în clipa în care am dat-o afară? Şi a luat actul meu de identitate, pentru a se asigura, astfel, că voi afla de moartea ei. Ultima variantă mi se pare cea mai plauzibilă.

Urmează o discuţie din care pot să observ că nu sînt nici pe departe ocolit de suspiciunile celor doi, dar mă străduiesc să răspund cît mai corect la întrebările lor. Chiar şi atunci cînd ele se dovedesc extrem de dificile, oprindu-se asupra relaţiei intime dintre mine şi fosta mea vecină.

— Da, a existat o asemenea relaţie, recunosc, fidel ideii de sinceritate, dar ea s-a terminat chiar ieri.

— Aşa, deodată?

— Da! Nu mi-a mai plăcut de ea şi, firesc, am considerat că e vremea să ne urmăm fiecare drumul.

— Numai că drumul ei s-a oprit într-un rîu...

Omul legii tace un moment, parcă impresionat de propria observaţie profundă, apoi se scarpină în cap, plescăie din buze, şi adaugă:

— Sînteţi convins că ieri v-aţi despărţit?

— Absolut.

Poliţiştii se privesc, murmură între ei ceva din care pricep că sfîrşitul legăturii mele intime cu ea ar putea să fie un bun motiv pentru sinucidere. Apoi ei se ridică şi, tocmai cînd îmi trece prin minte, eliberator, gîndul că totul se va termina aici, cel care a vorbit mai mult mă roagă să-i însoţesc pînă la sediul secţiei de Poliţie.

— De ce? Sînt arestat? mă sperii eu.

Îmi închipui instantaneu că soarta mi-a pregătit o ironie, făcînd să fiu arestat pentru o vină care nu-mi aparţine şi lăsînd vina cealaltă de izbelişte.

— Nu, domnule, vrem doar să ne daţi o declaraţie completă cu privire la persoana decedată. Sînteţi, conform celor afirmate, ultimul om care a văzut-o în viaţă. Şi-apoi, pentru ce să vă arestăm? Am avea vreun motiv? se interesează, bănuitor, omul în uniformă.

Dau energic din cap, a: „Nici urmă de motiv, domnilor poliţişti! Sînt un om profund cinstit, care n-are nimic de ascuns!“. Şi mă forţez chiar să zîmbesc, sperînd că voi reuşi în felul ăsta să elimin orice bănuială care ar putea plana asupra mea. Apoi îi rog pe cei doi să-mi acorde ceva timp

pentru a-mi schimba hainele.

Capitolul 11

Nu mă aflu pentru întîia oară într-un sediu de Poliţie. Lăsînd la o parte vizitele mele cu scopul de a-mi schimba buletinul ori paşaportul, a mai existat o ocazie în care m-am văzut nevoit să-mi petrec cîteva ore într-un asemenea loc.

Trebuie să fi avut şaisprezece ori şaptesprezece ani. Iar faptul că am ajuns la Poliţie s-a datorat unei secte, mă rog, unui cult religios, cel al Martorilor lui Iehova. De fapt, a fost consecinţa interesului pe care acest cult mi l-a stîrnit şi, mai ales, a modului cum am găsit de cuviinţă să pun capăt legăturii dintre mine şi tipul de Dumnezeu pe care l-am descoperit acolo.

De cîteva luni frecventam congregaţia Martorilor, începusem să cred o parte din teoriile lor, mă lăsasem de fumat, nu mai exageram nici cu alcoolul, mă apucasem chiar să mă adresez celorlalţi membri cu apelativul „frate“. Trebuie să recunosc că a fost o perioadă destul de interesantă şi, mai ales, destul de puţin stresantă din viaţa mea. Asta pentru că atunci ştiam următoarele: că Sfînta Treime nu există, e doar o marotă idioată a ortodocşilor; că iadul e o invenţie a aceloraşi ortodocşi, menită să sperie lumea; că Iisus n-a fost răstignit pe cruce, cum susţineau, de asemenea, senilii de ortodocşi, ci pe un stîlp de lemn; că sufletul şi, în consecinţă, stafiile sînt nişte personaje de poveşti, sădite în mintea oamenilor de, bineînţeles, aceiaşi ortodocşi; că Maica Domnului nu era altceva decît o continuare a cultului zeiţei Isis, preluată cu inconştienţă de blestemaţii ortodocşi. În concluzie, nu avea cum să nu-mi fie bine, din moment ce Martorii inventaseră un Dumnezeu total opus celui înfricoşător cu care mă obişnuisem, un Dumnezeu care pedepsea, practic, un unic păcat: acela de a nu face parte din rîndurile credincioşilor săi iubiţi, din rîndurile Martorilor lui Iehova.

Şi totuşi, în ciuda stării plăcute în care mă cufundam încetul cu încetul de cîteva luni, a intervenit ceva. O disfuncţie în sistemul pe care îl acceptasem. Disfuncţie care nu ţinea de întrebări metafizice, de neînţelesuri, ci, pur şi simplu, de firea mea, atît de umană, atît de profund lipsită de atingerea miraculoasă a divinităţii.

M-am lăsat convins, nu ştiu cum, de unul dintre prietenii laici pe care îi mai aveam încă la acea vreme să beau o bere cu el (Martorii nu

interziceau alcoolul, ci doar beţia). Apoi, uşor ameţit după prima bere, mi-am zis că nu o să arunce Dumnezeu cu fulgere după mine dacă mai beau una. Şi mai ameţit, am ajuns la concluzia că e aproape păcat să nu dau pe gît încă o halbă, din moment ce două au mers atît de bine. În final, după nu mai ştiu cîte beri băute, sesizînd printre bolboroseli că sînt perfect treaz, am gîndit că n-ar fi o mare problemă să beau şi puţină votcă.

Cum credinţa mi-era principala obsesie în acea perioadă, după ce am băut cu prietenul acela şi o sticlă de votcă, m-am îndreptat spre sediul congregaţiei, unde fraţii, nu mă îndoiam, aveau să mă primească bucuroşi, cu flori şi urale. Spre stupefacţia mea şi a celui care mi-era însoţitor, fraţii îmi aruncau priviri dubioase, iar unii dintre ei mă invitau chiar să plec acasă. Unde, susţineau, îmi va fi mai bine.

Faptul că mi se refuza, la un moment dat categoric, comuniunea cu Dumnezeu mă făcea să mă simt nedreptăţit. Cu atît mai mult cu cît – erau chiar atît de orbi? nu remarcau? – adusesem cu mine un nou adept al credinţei. Şi-l indicam, cu multă mîndrie, pe prietenul meu. Care, nu mai puţin binedispus decît mine, umbla cucernic printre fraţi, îi săruta cu multă dragoste şi urla cît îl ţineau plămînii:

— Iehova este singurul Dumnezeu adevărat! Trăiască marele Iehova! Să moară ortodocşii!

Nu puteam să pricep cum o asemenea manifestare de simpatie nu-i impresionează pînă la lacrimi pe Martori, de aceea am simţit nevoia să-i ţin isonul noului adept, cîntînd, împreună cu el, un imn pe care-l ştiam din copilărie. Abia pe la mijlocul cîntării mi-am dat seama că, în fapt, era vorba de un imn ortodox, din moment ce o slăveam de mama focului pe Preasfînta şi Preacurata Fecioară Maria; dar, tocmai cînd voiam să mă opresc, realizînd într-un fel gafa pe care o făceam, vreo doi-trei Martori mai vînjoşi ne-au apucat de braţe, invitîndu-ne afară.

Bineînţeles că o asemenea jignire, venită din partea unor oameni pe care îi numisem în nenumărate rînduri „fraţi“, mi-a provocat o furie pe care, oricîte eforturi aş fi făcut, n-aş fi avut cum să o controlez. În consecinţă, am început să dau din mîini energic şi, amintindu-mi brusc de furia ce l-a cuprins pe Iisus, într-un anume templu, să strig:

— Adevărat vă zic: casa asta era casă de rugăciune, iar voi aţi făcut-o peşteră de tîlhari!

Drept care nu mi-a mai păsat de nimic şi, scăpînd din prinsoarea Martorilor vînjoşi, stîrnit fiind în mine spiritul justiţiar, am pornit să dărîm tot ceea ce se afla în jur, însoţit în acţiunea aceasta de prietenul meu.

Nu ştiu cît a durat nebunia. Îmi amintesc doar că, la un moment dat, am început să pricep cîte ceva din ce se întîmpla în jurul meu. Şi nu mi-a

plăcut deloc ce pricepeam. Mă aflam în sediul Poliţiei. Iar lîngă mine, un om în uniformă, zelos, trăgîndu-mi ritmic cîte un baston pe spate, mă îndemna să semnez o declaraţie pe care, spunea el, o citisem vreme de vreo jumătate de oră. Am semnat în cele din urmă, nu atît pentru că înţelesesem ce era scris pe acea foaie de hîrtie, cît din cauză că efectul alcoolului începea să treacă, iar loviturile de baston se încăpăţînau a deveni din ce în ce mai dese şi, fireşte, mai dureroase.

Nu mai ştiu nici măcar cum am plecat de-acolo. Ceea ce-mi aduc foarte bine aminte e că, la ceva timp după aceea, mama a primit acasă o somaţie să se prezinte cu mine la sediul Poliţiei, pentru a plăti o amendă. Iar ăsta a fost un lucru cu adevărat dureros. Mult mai dureros decît mustrările de conştiinţă pe care le-am avut, cîteva zile după întîmplare, cu privire la Martorii lui Iehova.

De-atunci, am renunţat la comuniunea mea cu Dumnezeu. Nu numai cu acel Dumnezeu. Ci cu oricare altul, fie el ortodox, catolic, budist sau mahomedan. Nu i-am negat nici atunci, nu-i neg nici acum, în mod hotărît, existenţa. Însă, pentru faptul că insistă în a mi se prezenta atît de complex, atît de lipsit de o personalitate certă, concretă, evidentă, refuz să-mi mai pierd timpul pentru a-l înţelege. Nu văd rostul. În fine…

Iată-mă acum nevoit să păşesc din nou pragul Poliţiei, în urma unei situaţii care, deocamdată, pare a fi mai puţin gravă în ceea ce priveşte consecinţele asupra propriei mele persoane decît aceea din urmă cu cincisprezece ori şaisprezece ani. Dar n-am de unde şti ce va urma.

* * *

După ce urc cîteva scări în urma poliţiştilor, aceştia mă lasă să aştept pe un hol. În faţa uşii unui birou. Arătîndu-mi un fotoliu în care să mă aşez. În stînga mea, stînd în picioare şi păzit de un alt om al legii, se află un deţinut – îmi dau seama după cătuşele pe care le are la mîini. Mai bine zis, o matahală de doi metri, care rînjeşte enigmatic. Şi care, apoi, îmi face cu ochiul.

Eu întorc rapid privirea. Pentru că, în ciuda simpatiei pe care o am faţă de oamenii privaţi de libertate, simpatie accentuată de cînd există posibilitatea teoretică de a ajunge şi eu într-o asemenea postură, preferinţa mea ar fi totuşi să nu intru într-o relaţie prea apropiată cu nici unul dintre aceştia.

— Zi-mi un cuvînt, aud vocea groasă a deţinutului.

Cum însă nu văd vreun motiv pentru ca insul să mi se adreseze, din moment ce nu ţin minte să fi făcut vreodată cunoştinţă, mă abţin să întorc privirea spre el. Şi, holbîndu-mă la tavan, încep să fluier uşor, căutînd astfel

să nu se observe emoţia ce m-a cuprins. Apoi, pentru că tensiunea pluteşte în aer, încep să fluier cu mai multă ardoare. De parcă singurul lucru pe care mi l-aş fi dorit vreodată în viaţă ar fi fost să stau aici, pe un hol din clădirea Poliţiei, fluierînd spre pereţi.

— Zi-mi, mă, un cuvînt!

De astă dată, oricîtă plăcere mi-ar face să nu am dreptate, sînt aproape convins că vorbeşte cu mine. Situaţia e destul de dificilă. Mi-e clar, nu mă mai pot face că nu-l observ. Aşa că întorc încet capul spre el, aşternîndu-mi pe chip o expresie pe cît de mirată, pe atît de nevinovată.

— Lasă omul în pace, ce vrei de la el? intervine cel care îl păzeşte, prilejuindu-mi în felul ăsta un scurt, dar intens moment de speranţă.

Din păcate pentru mine însă, bărbatul cu cătuşe nu pare tocmai dispus să se supună autorităţii.

— Da’ ce, n-am voie să-l rog să-mi spună un cuvînt!? Dau cu parul, sau ce dracu’ fac?

Poate că gardianul se sperie la rîndul lui. Sau poate că regulamentul îi permite prizonierului să discute cu alte persoane – deşi, sincer să fiu, de această ultimă variantă mă cam îndoiesc. Cert este că omul în uniformă cedează şi dă din umeri indiferent, lăsîndu-mă să mă descurc singur.

Cum matahala mă priveşte insistent, renunţ să mai fluier, dîndu-mi seama că nu există alt mijloc de adaptare la situaţie decît acela de a-i face pe voie.

— Ce cuvînt?

— Orice vrei tu, îmi dă libertate cel cu cătuşe. Numai să fie unul lung.

Mă gîndesc cîteva clipe la diverse cuvinte, dar, parcă timorate la rîndul lor, acestea refuză să fie pronunţate. În cele din urmă, după cîteva secunde de mare presiune, reuşesc să îngaim:

— Calorifer.

— Refirolac! vine, cu promptitudine, replica matahalei.

Şi, pînă să mă dumiresc eu care-i sensul celor spuse de prizonier, acesta mi se adresează din nou:

— Zi-mi altul, mai greu.

Altul mai greu… Nu pricep. Adică mai lung ori mai complicat? Habar n-am ce vrea ăsta de la mine. Să-i spun cîteva neologisme, ori cîteva cuvinte interminabile? Şi, pînă la urmă, care-i scopul poveştii ăsteia?

Rugîndu-mă ca poliţiştii care m-au adus aici să iasă cît mai repede din birou, încerc să-l împac pe omul din stînga mea, oferindu-i ambele variante într-una singură:

— Circumvoluţiune!

— Enui-ţu-lov-mucric. Ce amar de cuvînt e ăsta, „circumvoluţiune“? mă întreabă, vădit iritat.

— Un cuvînt ca oricare altul, dau eu din umeri, permiţîndu-mi s-o fac pe interesantul.

— S-o crezi tu că-i ca oricare altul! N-ai văzut ce greu l-am pronunţat invers?

În sfîrşit, am toate motivele să răsuflu uşurat! Bolboroselile lui nu erau altceva decît cuvintele pe care le rosteam eu, doar că pronunţate invers! Nu ştiu cum se face, dar matahala din stînga mea îmi devine, deodată, simpatică.

Omul care îl păzeşte chicoteşte ca un copil, apoi arată cu degetul spre deţinut, teribil de bucuros:

— E prima dată cînd n-ai spus dintr-o suflare cuvîntul inversat. La faza asta a cîştigat, trebuie să recunoşti.

— Cum a cîştigat? ripostează enervat cel cu cătuşe la mîini. Vrei să spui că ăla era cuvînt? N-am auzit în viaţa mea de aşa cuvînt! Era ceva străin. Nu m-am lăudat niciodată că pot inversa cuvinte din altă limbă!

— Ei, hai, lasă, zîmbeşte condescendent gardianul, nu mai căuta scuze… A cîştigat şi gata!

În timp ce ăştia doi se ceartă amical, înghiontindu-se amuzaţi din cînd în cînd, eu, deşi habar n-am ce anume am cîştigat, încep să mă simt tot mai bine. Aşa că mă pregătesc să rostesc alte cuvinte dificile.

Din păcate însă, nu mi se mai oferă prilejul. Unul dintre cei doi bărbaţi în uniforme care m-au adus aici scoate capul pe uşa biroului şi mă invită înăuntru.

Intru în birou, de-a dreptul binedispus. Deşi n-ar trebui, probabil, să mă simt aşa. Şi, mai ales, n-ar trebui să mă arăt aşa în faţa bănuitorilor oameni ai legii. Avînd în vedere faptul că mă aflu aici pentru a da o declaraţie cu privire la o persoană decedată. Cu care, în plus, am avut şi relaţii intime. Însă nu la asta mă gîndesc acum. Ci la cei doi rămaşi pe hol, care, prin comportamentul lor, mă fac să-mi schimb părerea despre viaţa din închisoare. Dacă toţi puşcăriaşii ar fi aşa şi, poate mai important, dacă toţi gardienii ar fi aşa, nu m-aş feri, probabil, să recunosc că am omorît-o pe prostituata din bar. Să mărturisesc că am omorît-o, chiar dacă ea în momentul de faţă e sănătoasă. La urma urmei, nu aş avea decît de cîştigat. Un orar strict, masa servită la ore fixe şi, ca supliment, discuţii relaxante cu gardienii sau cu ceilalţi colegi de închisoare. În plus, n-aş mai avea nici pervazul care să mă atragă, care să se ofere spaţiu pentru aşteptarea unui impuls sinucigaş.

Închisoare. În-chi-soa-re. „Er-aso… Ba nu, ce naiba! Era-os-ih-c-

nî“, se străduieşte mintea mea să aranjeze cuvîntul invers, în vreme ce un poliţist, altul decît cei pe care îi cunosc deja, îmi întinde o foaie de hîrtie şi un pix.

Scriu declaraţia cu lux de amănunte, adăugînd, fără să mi-o ceară nimeni, chiar şi cîteva detalii intime în momentul în care ajung la paragraful de descriere a relaţiei cu fosta mea vecină. Şi, pe măsură ce mă apropii de sfîrşitul declaraţiei, tot mai multe imagini din perioada petrecută cu ea mi se conturează în minte. Iar odată cu aceste imagini, încep să conştientizez că femeia pe care am avut ocazia să o cunosc atît de bine a murit. Că, în plus, a murit sinucigîndu-se. Adică făcînd ceva ce eu îmi propun de mult timp să fac, fără a reuşi. Constat chiar că, scriind paragraful final, în care relatez cum s-a desfăşurat ultima noastră întîlnire, mă încearcă un uşor regret. Apoi, mai surprinzător chiar decît regretul, un val de admiraţie mă copleşeşte. Ea este, a fost, singura persoană cunoscută de mine care chiar a reuşit să se sinucidă!

Pentru întîia oară gîndesc că, dacă i-aş fi acordat mai multă atenţie fostei mele vecine, aş fi putut ajunge s-o iubesc. Iar remarca asta îmi curmă starea plăcută în care discuţia anterioară m-a plasat, obligîndu-mă la nostalgii cu ea, cu fosta mea iubită, în rol principal.

După ce semnez foaia de hîrtie, poliţiştii mă sfătuiesc să nu părăsesc oraşul atîta vreme cît ancheta nu este finalizată. Apoi mi se permite să plec.

Pe hol, deţinutul care a reuşit să-mi modifice într-o anume măsură imaginea despre puşcărie mă roagă să-l mai pun o dată la încercare.

— Intramuscular, spun fără nici un chef, amintindu-mi cuvîntul pe care îl aveam pregătit încă înainte de a intra în birou.

Apoi, nemaiavînd curiozitatea de a verifica dacă a reuşit să-l inverseze corect, îl salut şi părăsesc holul Poliţiei, îndreptîndu-mă spre casă.

Capitolul 12

Cînd copilul împlineşte un an, părinţii, aproape fără excepţie, se supun tradiţiei de a aduce în faţa odraslei lor o tavă plină cu felurite lucruri. Dacă au băiat, e aproape obligatoriu să pună în tavă următoarele: un pistol cu capse, o maşinuţă cu telecomandă, un avion cu baterii, un tîrnăcop de jucărie ori o lopăţică, o şurubelniţă, chiar şi un pachet de ţigări sau o pipă. Dacă au fată, apar alte lucruri, specifice feminităţii: un ruj, o poşetuţă, niscaiva coliere, o papiotă de aţă, o farfurioară… Indiferent de sexul copilului, pe acea tavă vor fi aşezate, eventual deasupra tuturor celorlalte obiecte, o carte, un caiet şi un creion. Odată toate acestea puse în faţa odraslei, părinţii aşteaptă cu nerăbdare ca sărbătoritul (sărbătorita) să aleagă unul dintre lucruri. Dacă băieţelul va alege tîrnăcopul, tatăl, plesnind de mîndrie, va exclama:

— Inginer constructor îl facem!

Nici nu i-ar putea trece prin cap să-şi vadă copilul, în viitor, devenind muncitor cu tîrnăcopul.

Dacă e ales avionul, de asemenea plesnind de bucurie, acelaşi tată va spune:

— Mînca-l-ar tata de aviator!

S-ar gîndi cumva el că odrasla i-ar putea ajunge un vînzător de bilete în vreun aeroport?

Dacă pistolul îl atrage pe copil, glasul masculin va da verdictul, cu tot atîta bucurie:

— O-ho-ho, domnule chestor de poliţie!

Ce altceva decît chestor? Cumva vreun borfaş?

Sau fetiţa: să presupunem că ar alege rujul.

— Fotomodel, va ţipa mama, fetiţa noastră va fi fotomodel!

În nici un caz curvă fandosită!

Papiota de aţă:

— Creatoare de modă celebră, fără doar şi poate!

Croitoreasă amărîtă, trăindu-şi viaţa de pe o zi pe alta? Ei, aş!

Dar nimic n-ar putea aduce o bucurie mai mare părinţilor decît ca alegerea copilului să fie cartea ori creionul. Din „savant“ şi „scriitor“ nu l-ar mai scoate multă vreme.

Eu, presupunînd prin absurd că aş avea vreodată copii, probabil ar

trebui să pun cu totul altceva pe tava de la împlinirea unui an de viaţă. Un laţ făcut din sfoară subţire. O sticluţă de cianură. O seringă pentru droguri. Un cuţit. Un pistol, chiar dacă prin asta mă încadrez în banal. Şi multe alte lucruri asemănătoare. Dacă aş crede cu adevărat că tradiţia asta oferă un indiciu asupra sorţii, m-aş lămuri în acest mod în privinţa felului de moarte pe care o va avea copilul meu. Sau, în cazul în care nu va alege nimic de pe tavă, aş şti că nu are stofă de sinucigaş…

Îmi întrerupe şirul acestor gînduri nu deosebit de inteligente uşa larg deschisă de la intrarea în apartamentul meu. Să fi încercat prietenul cu bretele portocalii să aerisească încăperea? Nu cred. Nu ar fi fost nevoie. Fereastra e aproape continuu deschisă. Şi-atunci? Să mă fi călcat hoţii?

Păşesc, cu destule emoţii, peste pragul uşii. Cel care mi-a fost oaspete în ultimele zile nu se află în apartament. La prima vedere, nu-mi lipseşte nici unul dintre lucrurile importante. Cum n-am ascuns bijuterii în nici un sertar dosnic, cum bani în vreun seif nu ţin, cum tablouri de valoare nu mi-au ornat niciodată pereţii, în afară de televizor şi, eventual, cîteva haine din dulap, nici un hoţ n-ar avea ce să fure. Iar televizorul şi hainele sînt la locul lor. Ba, mai mult, chiar şi acele haine în care l-am îmbrăcat pe prietenul meu, pentru scurta sa carieră de poştaş, se află, împăturite, pe pat. Ceea ce mă face să înţeleg că el a plecat din casa mea fără a fi forţat de nimeni şi de nimic. Şi fără să-mi lase vreo explicaţie.

Pentru a afla însă din surse sigure ce anume s-a întîmplat, ies din casă şi sun la uşa vecinilor mei de vizavi, cea mereu întredeschisă între orele şase dimineaţa şi şase seara. Nici nu apuc să sun bine, că bătrînul meu vecin de palier îşi scoate capul prin deschizătură şi-mi spune, arţăgos:

— Am fost deja la doamna administratoare, să ştii, băiete. Nu mă interesează ce rudă ţi-e vagabondul ăla. Poa’ să-ţi fie văr, frate, fiu, cumnat, pe mine nu mă interesează. Important e că stă la tine, mănîncă la tine, doarme la tine, aşa că v-am trecut pe amîndoi la administraţie. De ce să plăteşti matale doar pentru unul, din moment ce locuiţi doi aici?

Vorbele astea ar trebui să mă enerveze. Dar nu reacţionez în nici un fel. Nici nu văd de ce aş reacţiona, din moment ce la o altfel de întîmpinare nici nu mă puteam aştepta din partea sa.

— Lăsaţi asta, dau eu din mînă împăciuitor. L-aţi văzut în momentul în care a plecat?

— Cum să las astea, băiete!? se răsteşte bătrînul. Crezi cumva că se trece uşor peste aşa ceva? Toţi oamenii din blocul ăsta plătesc corect, iar matale vrei să înşeli statul? Ce, vagabondul ăla nu a consumat apă?

— Şi gaz metan! se aude, de după uşă, vocea consoartei interlocutorului meu. Spune-i de gazul metan.

— Şi gaz metan, da! Şi apă, şi gaz!

— Nici măcar nu s-a spălat, cît a stat la mine, zîmbesc eu.

— De asta mi-am putut da seama după cum arăta. Murdar din cap pînă în picioare. Dar apă n-a băut?

Dau din umeri, dîndu-mi seama că nu prea am ce răspunde la asemenea întrebare.

— Să plătească apa pe care a băut-o! nu se lasă bătrînul. Doar n-o să plătim noi, toţi oamenii din bloc, pentru el!

Apoi, după o pauză:

— Da, l-am văzut cînd a plecat.

Bucuros că a ajuns, în fine, la ceea ce mă interesează, îl întreb:

— Şi?

— Şi… ce!? nu înţelege moşul întrebarea mea.

Ca să fiu sincer, nici eu nu înţeleg prea bine ce anume vreau să mai aflu de la vecinul meu.

— Dacă vrei să ştii mai multe, află că a ieşit fluierînd, băiete! Auzi, să fluiere în scările unui bloc în care sînt bătrîni! De ce n-ar fluiera atunci şi într-o biserică, păcătosul!? Bătrînii au nevoie de linişte, să ştii. După o viaţă de muncă, au dreptul să se odihnească. Nu ca voi, tinerii din ziua de azi, care nu munciţi şi trăiţi pe spinarea altora…

Cu braţele încrucişate, cu un rictus de plictiseală în colţul gurii, dau totuşi din cap, aprobator, sperînd ca bătrînul să încheie cît mai repede apologia generaţiei sale, cea trecută prin atîtea intemperii ale vremurilor, cea oropsită de Stalin şi de comuniştii autohtoni, cea care a ştiut ce-nseamnă colectivizarea forţată şi aşteptarea zadarnică a sprijinului venit din partea americanilor, cea care şi-a îngropat fraţii omorîţi prin munţi pentru că au îndrăznit să se numească partizani, cea care…

Şi cînd te gîndeşti că trebuie să ascult toate astea numai pentru că prietenul meu cu bretele portocalii a îndrăznit să bea cîteva pahare din apa comună!

Cînd, în sfîrşit, vecinul meu consideră că m-a făcut să înţeleg o parte din adevărurile vieţii, ia un moment de pauză, răsuflă din greu şi adaugă:

— În plus, băiete, oaspetele tău a lăsat uşa deschisă. Îţi dai seama ce s-ar fi putut întîmpla? Dacă nu eram eu, să-ţi păzesc uşa, nimic n-ai mai fi avut acum în casă!

Trîntesc un „mulţumesc“ plictisit şi zeflemitor în acelaşi timp, după care mă îndrept spre apartamentul meu. Înainte de a închide uşa, îl mai aud pe vecin:

— Şi mai du-ţi gunoiul, băiete, că miroase. Nu-i de-ajuns că ţii

găleata plină, a mai trebuit să umpli şi două pungi! Iar chiuveta spal-o, dacă nu vrei să-ţi umpli casa de viermi!

Faptul că nu s-a mulţumit doar să-mi păzească apartamentul, ci a considerat că e de datoria lui să facă şi o inspecţie în interior ar trebui, din nou, să mă supere. Ar trebui, dar nici de data asta nu se întîmplă.

* * *

Dacă ar fi seară, m-aş duce direct la locomotiva ce-i serveşte drept locuinţă prietenului meu cu bretele portocalii. Seara, sînt aproape convins, va fi acolo. Însă e abia mijlocul zilei, aşa că mi-e greu să-mi imaginez unde s-ar putea afla el acum. Poate prin vreun bar. Poate rătăcind aiurea pe străzi. Poate...

Deşi nu sînt prea multe şanse să-l găsesc pînă spre seară, trebuie să ies din casă. Aici n-ar trece prea mult timp pînă să revin la gîndurile negre cu privire la viitorul meu de după gratii. Chiar dacă pînă şi gratiile îmi apar acum într-o lumină mai blîndă, după discuţia pe care am purtat-o cu deţinutul de pe holul Poliţiei.

În mod cert, trebuie să ies. Aici n-am ce face. Revistele porno nu mă mai pot atrage, mai ales în situaţia de faţă. Pînă şi gîndul la ele, combinat cu amintirea recentei morţi a fostei mele vecine, mă face să mă simt vinovat, de parcă aş aduce în felul ăsta atingere unui lucru sacru, de parcă aş fi un blasfemiator. Iar pe pervaz nu are nici un rost să urc; e prea multă lume jos şi mi-ar fi ruşine.

Trebuie să ies din casă. Însă, tocmai cînd sînt pe punctul de a face acest lucru, aud soneria. Administratoarea blocului în care locuiesc, crescătoarea de pisici căreia soţul i-a murit de inimă în urmă cu cinşpe ani, îmi zîmbeşte binevoitoare în cadrul uşii, aşteptînd s-o invit înăuntru.

* * *

Astăzi e ziua vecinilor. După enervanta, dar în acelaşi timp, trebuie să recunosc, savuroasa discuţie cu cel de vizavi, e rîndul administratoarei să-mi ofere cîteva minute din viaţa ei. Sau, mai degrabă, să-mi ocupe mie cîteva minute din viaţă. Pentru a-mi împlini ziua, ar trebui, probabil, să-l mai ascult şi pe purtătorul de dioptrii povestindu-mi, la o pipă, cum l-a înşelat prima nevastă cu un doctor, cum a mers el la război şi şi-a fracturat picioarele căzînd într-o tranşee, cum l-au dat rănit în luptă, cum a revenit acasă şi şi-a găsit a doua nevastă cu un doctor, cum, nervos, a dat admitere la medicină, pentru a fi şi el doctor, cum n-a intrat, pentru că tocmai l-a lovit o boală la ochi, iar el ar fi vrut să se facă medic chirurg, şi cum din cauza asta are el acum pensie mică… Da. Zilei ăsteia nu i-ar mai lipsi nimic

dacă l-aş întîlni şi pe vecinul meu purtător de nenumărate dioptrii.

În continuare binevoitoare, administratoarea se aşază în fotoliul pe care i-l indic eu.

— Am venit să vă spun, vorbeşte ea în cele din urmă, că n-am luat în seamă clevetirile răuvoitorilor de vizavi şi nu am trecut două persoane pe lista de întreţinere.

— Bine, mulţumesc, zic eu, hotărît să scap de femeia asta cît mai repede cu putinţă.

— Sînteţi drăguţ să-mi faceţi o cafea? îmi curmă ea speranţa, zîmbindu-mi cu simpatie.

Nu mă pot abţine:

— De ce?

Dacă ar putea să înţeleagă sensurile întrebării ăsteia, aşa cum există ele pentru mine, femeia din fotoliul meu ar trebui să răspundă la: „De ce mă tot înnebuniţi cu viaţa voastră infectă, de ce locuiţi aici, în acelaşi bloc cu mine, de ce nu vă aruncaţi cu toţii cu capul în jos de la balcoanele voastre, moşi ţicniţi, babe marcate încă de adormirea hormonilor, cucoane trecute, cu buze murate, vopsite în roşu-aprins? Şi, în definitiv, de ce, mama dracului, v-aţi născut?“. Cum însă „de ce“-ul meu nu sună decît a banală iritare, ea, uşor dojenitoare, nu poate să răspundă altceva decît:

— Păi, nu aşa e frumos să vă primiţi oaspeţii?

Oaspeţii… O înjur în gînd pentru zîmbetul senin pe care îl afişează şi pentru dorinţa pe care şi-a exprimat-o. Însă, în cele din urmă, pun apă la fiert, cugetînd că n-am totuşi foarte multe motive s-o dau afară.

În timp ce ne bem cafeaua, îmi povesteşte cu lux de amănunte cum au venit la ea vecinii mei de vizavi, cum i-au explicat, scandalizaţi la culme, că în blocul nostru locuieşte de cîteva săptămîni o nouă persoană, cum…

— Doar de două zile locuieşte la mine, o întrerup eu în acest moment al povestirii. De fapt, nici măcar două zile n-au trecut în întregime.

— Exact ce credeam şi eu! Sînt nişte cîrcotaşi, nişte oameni fără nici un scrupul. Nu fac decît să arunce cu noroi în alţi oameni care, spre deosebire de ei, sînt foarte drăguţi! Foarte drăguţi!

Bucurîndu-mă de compliment, întrucît e clar că m-a inclus în categoria celor foarte drăguţi, o ascult în continuare, cu ceva mai multă bunăvoinţă decît pînă acum.

Un lucru curios se întîmplă apoi. În timp ce continuă să-şi exprime indignarea cu privire la comportamentul unor oameni ce locuiesc în blocul nostru, o observ de cîteva ori clipind cu insistenţă din ochiul drept. Şi nu prea ştiu cum să interpretez asta: ca pe un tic de care nu se poate debarasa ori ca pe un mod de a-mi transmite o anumită complicitate, născută din deja

recunoscuta simpatie pe care mi-o poartă? Nu o ştiu însă destul de bine ca să găsesc o soluţie la dilema asta. Oricum, gestul ei ar avea oarece farmec, dacă ar fi cu vreo zece ani mai tînără.

— Aţi auzit, întreabă, după ce mai soarbe o gură de cafea şi după ce renunţă la indignare, ce a păţit fostul pompier?

Dau din umeri şi-mi strîmb buzele a neştiinţă.

— Ei, bine, atunci să vă povestesc.

Oftez. Şi mă pregătesc să o ascult.

— A ieşit din casă, cu bastonul lui alb. Îi ştiţi bastonul alb, nu-i aşa?

— Îhî…

— În fine, continuă, după ce primeşte răspunsul meu afirmativ, a ieşit cu bastonul lui, prefăcîndu-se că-i orb, ţinînd în buzunar banii pentru marmeladă. Numai că, vedeţi cum e soarta, n-avea de unde să ştie că un copil o să încerce să-i fure banii. Ei bine, tocmai asta s-a întîmplat: un copil, dintr-ăia fără căpătîi, care trăiesc pe stradă ori prin canale, a încercat să-i fure banii. Simţind mîna aia de copil în buzunarul său, vecinul nostru s-a enervat şi, ha, ha, vă daţi seama ce prostie?, a uitat să mai facă pe orbul. A început să-l urmărească pe micul hoţ, pe stradă, strigînd şi, în cele din urmă, aruncînd cu bastonul după el. Bineînţeles că nu l-a prins, dar asta nu mai contează. Ei bine, ce credeţi că a urmat?

Dau iar din umeri, plictisit.

— N-o să vă vină să credeţi: a fost văzut de unul dintre cei care-l ştiau orb. De-atunci, ha, ha, fostul pompier nu mai e lăsat să intre în faţă la cozi, pentru că acela care l-a văzut a povestit tuturor întîmplarea.

Mă priveşte, aşteptînd să mă entuziasmez la auzul unei atare întîmplări, dar eu, oricît m-aş strădui să fiu amabil, nu pot spune decît un plat:

— Interesant.

Pentru că nu mă vede rîzînd, administratoarea îşi şterge la rîndul ei zîmbetul de pe chip, suspinînd afectată. Apoi, pentru o scurtă vreme, se lasă între noi o tăcere stînjenitoare.

— Ce mai face fosta noastră locatară, care s-a mutat la ţară? se interesează ea în cele din urmă, aşternîndu-şi un altfel de surîs între obraji, unul plin de subînţelesuri.

— Păi…

— Am auzit de la aceiaşi vecini care au venit la mine cu pîra – după cum vedeţi, mai sînt şi clevetitori, nesimţiţii – că aţi fi avut ieri o ceartă şi… Mă rog, vă spun: cică ea ar fi ieşit de la dumneavoastră plîngînd.

Nu mă mir că are cunoştinţă despre toate astea. E firesc pentru cei

doi curioşi, care-şi ţin permanent uşa întredeschisă, să ştie în amănunt ce se întîmplă pe palierul nostru. Din acest motiv sînt convins că, de fapt, femeia din faţa mea ar fi vrut să întrebe: „Ce mai face fosta dumneavoastră iubită?“. Pentru că, uşor de dedus, nu e străină de întreaga poveste referitoare la relaţia mea amoroasă. Mă miră doar faptul că nu ştie de vizita poliţiştilor. Să fi fost spionii de alături adormiţi la acea oră?

Ce mai face fosta mea iubită? Aş putea să-i spun că a murit. Mai mult, dacă aş ţine cu tot dinadinsul să-mi creez o aură de masculinitate absolută, aş putea recunoaşte că s-a omorît din pricina mea. Dar sînt conştient că ar urma o serie de întrebări prelungită pînă cine ştie cînd. Or, de asta nu prea am chef în momentul de faţă. Aşa că, normal, dau pentru a treia oară din umeri.

— Înţeleg că vă plac femeile mature, experimentate, adaugă cumva şăgalnic administratoarea şi clipeşte iarăşi din ochiul drept.

De data asta, aproape fără nici un dubiu, găsesc explicaţia pentru gestul ei. Nu are nici un tic. Se străduieşte doar să-şi adune umbrele de cochetărie feminină pe care le mai posedă, pentru a… Femeia asta, care-mi zîmbeşte cu atîta simpatie şi îmi face insistent cu ochiul, încearcă să flirteze cu mine!

Părerea mi-e susţinută şi de piciorul care, pe sub măsuţa ce ne desparte, mîngîie cu mult zel piciorul meu.

— Vă rog să nu mă înţelegeţi greşit, dar… Uneori, pentru oamenii drăguţi, fac reduceri la întreţinere. Se poate, dacă te pricepi să faci calcule, încearcă ea roşie la faţă, să-mi facă o ofertă cît mai atractivă, continuînd să dea caraghios din picioare pentru a mă atinge. Acum, dacă tot v-aţi despărţit de cealaltă, presupun că sînteţi liber, nu?

Mă ridic brusc, îndepărtîndu-mă puţin, ocolind picioarele care se lungesc sub măsuţă. Şi, în timp ce ea, vădit jenată, revine la o poziţie demnă, îmi vine mie rîndul să zîmbesc. La aşa ceva, trebuie să recunosc, mi-ar fi fost destul de greu să mă aştept. La naiba! Cum aş fi putut să mă aştept? Nici măcar nu ştiu dacă pînă azi, în afara chestiunilor oficiale, am schimbat mai mult de douăzeci de cuvinte cu administratoarea!

O privesc atent pe femeia din faţa mea. În ciuda cîtorva riduri, a buzelor intens rujate, a părului rărit de vreme, nu-mi pare complet neatractivă. Dacă ar fi avut zece ani mai puţin… Gîndesc că-i prea greu să iau o hotărîre pe loc în privinţa ei, mai ales ţinînd cont de evenimentele care mi-au bulversat, în ultimele trei zile, viaţa. Aşa că, zîmbind în continuare, îi spun:

— Nu m-ar deranja reducerile la întreţinere. Problema e că încă nu-i cazul să vorbim despre asta. Vedeţi, astăzi am cîteva probleme… În altă zi

însă putem discuta.

Îmbujorarea îi sporeşte evident, iar chipul i se luminează. Promisiunea pe care o simte în vorbele mele o face chiar să tremure uşor.

— Sînteţi convins că o să discutăm? mă întreabă, aproape rugător.

Dau din cap, afirmativ. Apoi profit de proaspăt stabilita apropiere dintre noi şi-i explic, fără prea multe menajamente, că sînt nevoit să plec undeva. Se ridică la rîndul ei din fotoliu şi, cît se poate de bucuroasă, îmi întinde mîna.

— Pot să vă tutuiesc?

Îmi place modul acesta politicos, respectuos chiar, de a-mi cere un lucru care, altminteri, în urma discuţiei ce tocmai se apropie de sfîrşit, s-ar impune de la sine. Aşa că dau din umeri şi, aşternîndu-mi pe chip cea mai firească expresie de complicitate, accept:

— Îhî.

— Şi dumnea…

Se corectează:

— Şi tu poţi.

Privesc în urma ei în timp ce urcă în lift, sprintenă, parcă întinerită cu acei zece ani de care avea nevoie pentru a fi chiar atractivă. Apoi, rămas singur, ca întotdeauna după asemenea momente, încep iarăşi să rîd.

Capitolul 13

Niciodată n-o să-mi dau seama ce mă împinge pe mine în situaţii pe care nu am puterea să le rezolv. Cîţiva ar sări cu gură mare şi-ar spune: „Soarta, dom'le!“. Soarta, pe naiba! Dumnezeu? El, poate. El, da. În opinia mea, de om care a renunţat de mult să-l mai idolatrizeze pe Dumnezeu, el ne-a înzestrat cu liberul-arbitru doar pentru propria-i distracţie. Cu nişte marionete n-avea cum să se distreze. Cu păpuşi se joacă doar copiii, înzestrîndu-le în imaginaţia lor cu viaţă. El ştie însă prea bine diferenţa dintre imaginaţie şi realitate. Aşa că ne-a dat liberul-arbitru şi s-a aranjat în felul ăsta cu o sumedenie de gaguri. Noi, aici, ne maimuţărim, iar El rîde. Stă comod în cel mai bun loc din lojă, îngerii lui stau bine-mersi în staluri, iar noi, ăilalţi, caraghioşii, stăm pe o scenă. Din cînd în cînd, Acela hohoteşte sau, în funcţie de jocul nostru, se enervează. Cînd rîde, ne aplaudă şi ne dă senzaţia că, gata, L-am prins de picior. Cînd se enervează pe vreunul dintre noi, îl împunge cu atît de obişnuita înjurătură: „Du-te dracului!“…

Dar nu cred că e cazul să filosofez cu privire la Dumnezeu. N-am mai făcut acest lucru de multă vreme. Pentru că n-am găsit vreun rost în asta. Oricum, niciodată vorbele înţelepte pe care divinitatea le-a transmis spre folosul oamenilor nu mi-au fost mie de folos. Sau, poate… Poate o singură dată. Mi-au folosit să mă apropii de fratele meu, pentru care, pînă în acel moment, nu aveam o prea mare simpatie. Şi nici el pentru mine.

Fratele meu a dat de mic semne că între el şi Cel de Sus ar fi o relaţie specială. El a fost singurul din familia noastră care a reuşit să leşine de emoţie, pe cînd avea vreo trei ani, într-o biserică, în timp ce corul intona o „osana“. Mă rog, eu întotdeauna am avut ceva îndoieli cu privire la emoţia care l-ar fi cuprins pe fratele meu la vîrsta aia, punînd leşinul mai mult pe seama fumului înecăcios de tămîie din biserică. Dar nici mama, nici bunica nu erau de părerea mea. Ele au susţinut întotdeauna că leşinul copilului nu se datora unor cauze lumeşti, ci că el reprezenta clipa în care aripa îngerului l-a atins. Din acel moment, în familia din care făceam parte s-a construit cu migală viitorul băiatului mai mic decît mine cu doi ani. Iar eu am fost nevoit să suport mereu comparaţia cu el. O comparaţie care, fireşte, nu avea cum să nu mă deranjeze.

Cu nerăbdare au aşteptat mama şi bunica trecerea anilor. O

nerăbdare sporită de faptul că, la insistenţele lor, fratele meu terminase de citit Biblia pe cînd avea vreo zece ani, învăţase pe de rost o groază de pasaje din *Psaltire* înainte de a împlini doişpe ani, citise cu multă însufleţire *Patericul* pe cînd avea vreo treisprezece ani şi, în sfîrşit, în anul în care urma să primească buletinul şi să dea admitere la Seminarul Teologic, îşi scosese pe fişe pasaje din *Pelerinul rus* şi le recita în biserica din satul bunicilor mei. Iar ţărăncile plîngeau şi-l mîngîiau pe cap şi spuneau că da, îngerul i-a dat binecuvîntarea. Oricine îşi poate imagina deci cîte lacrimi s-au vărsat, ce isterie le-a cuprins pe mama şi pe bunica şi cîte bătăi a încasat fratele meu cînd, cu două luni înainte de examenul de admitere, el le-a spus că renunţă la Seminarul Teologic.

— Dar nu şi la credinţă, şi-a asigurat el familia, nu, oameni buni, nu şi la credinţă. Eu cred în Dumnezeu mai mult decît oricînd. Numai că, vedeţi, nu în falsul Dumnezeu pe care vi-l imaginaţi voi, a adăugat.

Iar ultimul cuvînt, „voi“, a fost rostit cu dispreţ, cu atîta dispreţ cît poate pune în vorbele sale un copil de paişpe ani, cu voce piţigăiată, dar hotărîtă.

— Şi care este, mă rog, noul Dumnezeu în care crezi? l-am întrebat în noaptea ce a urmat, privindu-i vînătăile lăsate pe picioare de vergile de molid pe care bunica le smulsese, roşie la faţă, spumegînd de furie, din arborele aflat în spatele şurii.

— Singurul Dumnezeu adevărat, s-a auzit de sub plapumă aceeaşi voce piţigăiată şi hotărîtă, schimbată oarecum de oftaturi. Cel care nu e denaturat de tradiţii şi de alte scorneli ale minţii omeneşti. Eu cred în Iehova.

— De cînd?

— De multă vreme. De cîteva luni, dar n-am avut curajul s-o spun nimănui pînă acum.

Spre marea-mi surpriză, avînd în vedere relaţiile dintre noi, mi s-a făcut atunci milă de fratele meu şi l-am luat în braţe. Parcă am şi plîns puţin acolo, în pat, alături de el, apoi l-am mîngîiat pe cap şi i-am spus ceva ce, ţinînd cont de vîrsta de şaisprezece ani pe care o aveam şi de prea puţinele mele antecedente din domeniul credinţei, s-a dovedit o remarcă extraordinar de matură:

— Ştii, unor oameni li se oferă un Dumnezeu, alţii îl găsesc singuri. Chestia importantă e că numai ăia care dau de Dumnezeu aşa, de capul lor, pot să se laude că, uite, ei l-au descoperit pe Ăl de Sus. Ceilalţi n-au cum, pentru că ei iau totul de-a gata, nu-i duce mintea să-l caute.

După care a urmat singura învăţătură a lui Dumnezeu pentru oameni care, cum am afirmat, mi-a fost de folos.

— Cu ceva vreme în urmă spuneai chiar tu că în Biblie scrie: „Caută-mă şi mă vei găsi“…

Fratele meu s-a luminat atunci, aproape pot jura că l-am văzut luminat la faţă în întunericul din cameră, şi mi-a zis că mă iubeşte, pentru că am dreptate. Am zis şi eu că-l iubesc şi l-am îmbrăţişat din nou. M-am simţit inteligent şi profund atunci, deşi, trebuie să recunosc, eram cam mirat că el nu-şi amintise acea frază divină care îmi trecuse mie prin cap.

Din clipa aia, eu şi fratele meu am devenit cei mai buni prieteni. Cu atît mai mult cu cît el a repetat de multe ori că mă iubeşte, iar eu am continuat să-l îndemn socratic să se cunoască pe el însuşi şi, în felul ăsta, să-l găsească pe Dumnezeul adevărat. Mai mult, din iubire pentru fratele meu, în scurt timp am devenit, la rîndul meu, interesat de Dumnezeul pe care îl propovăduia. Aşa am ajuns să merg, pentru cîteva luni, la adunările grupului de credincioşi ai lui Iehova.

Între timp, fratele meu a găsit – ca şi mine, de altfel; numai motivele au diferit – că nici Iehova nu-i destul de adevărat. Şi, drept răzbunare faţă de Dumnezeul care interzicea oamenilor să pună mîna pe armă, s-a făcut ofiţer în armată. De-atunci, de cînd a devenit om respectabil, a refuzat să mă mai recunoască drept frate, din moment ce eu, care fusesem exmatriculat, pe motiv de beţii repetate, din facultate, nu eram decît o lichea, o scursură a societăţii, un om de care nimeni nu putea fi mîndru.

Dar nu ştiu ce mi-a venit acum să mă gîndesc la fratele meu, la toate chestiile astea care mă îndeamnă la melancolie. E însă important să-i dau minţii mele o ocupaţie, ceva care să îndepărteze imaginile vieţii de după gratii, care mă bîntuie chiar şi acum, cînd am ieşit din casă.

* * *

Ceva nu se leagă. De ce mi-e atît de frică de închisoare? Totul s-ar putea rezolva simplu: în momentul în care firul anchetei referitoare la prostituată (în cazul nefericit în care ea ar fi moartă) ar duce spre prietenul meu cu bretele portocalii şi, implicit, spre mine, aş avea soluţia de a scăpa. M-aş urca, aşa cum o fac de atîta vreme, pe pervaz. Şi, într-o asemenea situaţie, impulsul ar trebui să vină. Logic, n-ar avea cum să nu vină! În fond, pînă acum dorinţa mea de sinucidere încerca să nege ziua de mîine. Încerca să nege orice posibil viitor. Nu pricep de ce, în ultima vreme, îmi văd viitorul atît de clar, cînd, în principiu, aş avea opţiunea morţii. Nu înţeleg de ce începe deja să mă strîngă pijamaua de puşcăriaş. Nu ştiu de ce zăbrelele s-au transformat într-o obsesie pentru mine. Ceva, în mod cert, nu se prea leagă.

Poate că am prea multe dorinţe. Poate din motivul ăsta nu vine

impulsul. Am, oare, atît de multe şi de puternice dorinţe? Dacă le am, care ar fi acelea? Să-mi poarte de grijă o femeie frumoasă şi să facă sex cu mine pînă simt că-mi crapă inima? Să primesc o moştenire de la vreun ipotetic unchi din America? Să fiu fotbalist şi să joc, măcar cinci minute, pe cel mai cunoscut stadion italian? Să mă aleagă poporul preşedinte? Să inventez o maşinărie, ca un magnet, care să atragă banii pierduţi de toţi oamenii lumii? Astea sînt prostii, nu dorinţe.

Atunci, din ce cauză mi-e frică de închisoare? Am fost convins, întotdeauna, că m-aş arunca pe geam fără ezitare, dacă aş simţi impulsul. Dar problema tocmai aici poate fi: dacă undeva, în subconştientul meu, s-a strecurat ideea neghioabă că, în fapt, impulsul respectiv ar fi bine să nu vină niciodată? Dacă acelaşi subconştient al meu lucrează, ca prostul, pe speranţe, pe închipuiri de mai bine, refuzînd să vadă că nimic, nicicînd, niciunde nu are vreun rost? În cazul în care acesta ar fi adevărul, toate dimineţile mele petrecute pe pervaz s-ar transforma într-un caraghioslîc ieftin. Iar mie nu mi-ar rămîne decît să fiu un om trist, teribil de trist, căruia îi lipseşte pînă şi curajul elementar de a termina cu viaţa într-un mod demn. Dar, cu siguranţă, nu ăsta-i adevărul!

Deţinător de dorinţe care i-au împiedicat sinuciderea a fost mai degrabă acel vechi cunoscut al meu, care îşi dorea o moarte de cîine.

— Aş culege nişte cîini fără stăpîn, îmi spunea el. I-aş vîrî în saci, apoi aş merge cu ei într-o pădure. După care i-aş spînzura pe toţi într-un copac. Şi, între cîinii ăia muribunzi, m-aş spînzura şi eu. Ca să înţeleagă toată lumea ce viaţă am avut şi să vadă de ce moarte am parte.

— Ce moarte?

În afară de cruzimea cu care voia să spînzure nişte bieţi cîini, nimic nu mă făcea să descopăr extraordinarul într-o asemenea moarte. Dar eu, se pare, nu mă pricepeam la metafore tot atît de bine pe cît se pricepea el.

— Cum, nu înţelegi!? După o viaţă de cîine, o moarte de cîine! mi-a explicat.

Deşi totul suna a melodramă ieftină, dacă şi-ar fi pus în practică ideea, aş fi considerat-o, în cele din urmă, apreciabilă. Însă el, după ce mi-a descris cu lux de amănunte, în repetate rînduri, momentul acela pe care îl vedea glorios, tocmai cînd era pe punctul de a-mi stîrni respectul şi poate chiar admiraţia, m-a anunţat că se însoară. De atunci nu l-am mai întîlnit.

Da, acel cunoscut al meu putea fi acuzat de dorinţe. Dovadă stă şi faptul că şi-a îndeplinit una, cea a căsătoriei, renunţînd la gîndul sinuciderii. Pe cînd eu… Pentru ce aş putea fi eu acuzat? Poate doar pentru că mi-aş dori – de ce n-aş recunoaşte? – să fac sex cu administratoarea blocului în care locuiesc. Dar dorinţa asta s-a născut de puţin timp, de numai cîteva ore.

Pe cînd frica de închisoare o simt de mult mai multe ore. De cînd nici nu-mi trecea prin cap să-mi închipui o pasiune a administratoarei pentru mine. Cu alte cuvinte, de cînd nu existau dorinţe care să pună o piedică opţiunii sinuciderii.

Deoarece, în ciuda eforturilor mele, nu reuşesc să ajung la nici o concluzie, conchid că iarăşi m-am vîrît de bunăvoie în nişte enigme fără sorţi de rezolvare. Nemulţumit, accept constatarea: „Ceva nu se leagă, totuşi“, apoi îmi îndepărtez toate gîndurile astea obositoare, încercînd să-mi dau seama în ce zonă a oraşului m-au purtat paşii.

* * *

Mă apropii de fîntîna arteziană din piaţa mare a oraşului şi mă aşez pe o bancă. Norii au căpătat deja contururile serii, în timp ce eu mi-am ocupat mintea cu gînduri care nu au dus la nici un rezultat. În plus, am străbătut o distanţă destul de mare pe jos, pînă aici, în centru, aşa că e firesc să simt nevoia de a mă odihni cîteva minute.

În stînga mea, doi bătrînei freacă în mîini nişte zaruri şi le aruncă pe o tablă. În dreapta, o pereche de îndrăgostiţi. Deasupra mea, nişte porumbei fîlfîie din aripi, zburînd aproape de pămînt, în cercuri mici, a ploaie. „În mod sigur, mă uit eu spre cerul înnorat, în mod sigur, în seara asta o să plouă.“

Jos, în apropierea băncii pe care stau, un cerşetor, care nu pare să aibă mai mult de cinşpe-şaişpe ani, îşi poartă picioarele ciuntite pe un căruţ făcut dintr-o bucată de lemn, la care a ataşat nişte rulmenţi. Vine lîngă picioarele mele şi mă priveşte, zîmbind tîmp, lăsînd vederii cîţiva dinţi aşezaţi alandala. Zîmbesc şi eu, pentru că altceva n-am ce face. Şi ne privim aşa, o vreme. Eu zîmbesc, el zîmbeşte. Altfel spus, eu rînjesc a nedumerire, el rînjeşte a foame, probabil. Sau a… Ştiu eu a ce?

— Ce vrei? îl întreb într-un tîrziu.

El continuă să rînjească, fără să schiţeze vreun gest, de parcă n-ar fi auzit întrebarea.

— Zi-mi odată ce naiba vrei! ridic eu vocea, deja agasat de situaţie.

— O ţigară, vine în sfîrşit spre mine glasul celuilalt, de undeva din adîncul cavităţii străjuite de dinţi aşezaţi alandala.

— Da’ la ce-ţi trebuie? întreb înţelept, de parcă o ţigară ar fi folositoare la treburi din cele mai diverse.

— Iaca-mi trebuie, uite-aşa, îşi arată în continuare dinţii omul de la picioarele mele.

— Da’ tu ce faci pentru o ţigară?

Nici măcar eu nu ştiu ce-am vrut să spun cu asta. Ce aştept de la el?

Să se scălîmbăie în faţa mea, să dea din mîini, să guiţe ca porcul, să facă tot felul de clovnerii pentru o ţigară? Îmi amintesc de gîndurile mele despre Dumnezeu şi-mi dau seama că-i cer cerşetorului nişte gaguri, parcă dintr-un soi de răzbunare faţă de Cel de Sus. Ca să-l fac, probabil, să priceapă că, uite, în clipa asta, şi eu sînt asemenea Lui, controlînd viaţa (sau măcar un moment din viaţa) unui amărît. Cîtă prostie!

— Îţi cînt o colindă, zice ăla de la picioarele mele. Sau…

Tocmai cînd, conştient de modul stupid în care încerc să-i fac în ciudă Celui de Sus, sînt pe punctul de a-i da milogului o ţigară, fără a-i cere nimic în schimb, vorbele pe care le adaugă reuşesc să-mi stîrnească un oarecare interes.

— Sau, dacă te interesează, îţi povestesc despre un văr de-al meu din Italia.

Să-mi cînte o colindă pentru a primi ceva, chiar dacă pînă la Crăciun mai e ceva timp, mi se pare potrivit la un cerşetor. Dar să-mi povestească despre nu ştiu ce văr din Italia!? Aşa ceva n-am mai auzit.

— Zi-mi despre vărul ăla al tău, spun, băgînd ţigara la loc în pachet.

Cel de la picioarele mele observă cît de aproape a fost de a primi ţigara, fără alte pretenţii din partea mea, şi regretă, se vede pe chipul său, că l-a luat gura pe dinainte. Aşa că, din moment ce, oricum, nu mai are ce pierde, plusează:

— Da’ îmi dai şi bani?

— Nu. Bani n-am. Dar îţi dau trei sau, uite, chiar cinci ţigări. E bine?

Cel din căruţ dă din cap, numai pe jumătate mulţumit, apoi, oftînd de parcă s-ar pregăti pentru nu ştiu ce corvoadă, începe să povestească:

— Am un văr în Italia. Şi el are nişte porumbei d-ăia care duce scrisori un’ le zici să ducă. Îi spui la ureche: „Uite, bă porumbelule, mergi acolo un’ te trimit eu!“. Şi el, săracu’, pleacă, că n-are ce face. Văru’ meu ne trimite aşa nouă, la tot neamul lui, scrisori. Cu porumbeii ăştia. Şi nu numai scrisori, dacă vrei să ştii. De toate! În plicuri bagă, cîn’ are, şi dolari, de la italienii la care lucrează. Numa’ că, o dată, porumbeii a fost prinşi de mafea d-acolo, de la ei. Ştii ce-i aia mafe?

— Mafie, aşa îi zice... Sigur că ştiu.

Nu mă ia în seamă.

— Sîn’ nişte oameni răi, consideră el totuşi că e bine să-mi explice. Şi pen’ că-s răi, după ce i-a prins pe porumbei, ăia, bandiţii de la mafe, le-a tăiat aripile la săracii porumbei.

Se opreşte, rînjindu-şi în continuare dinţii spre mine. Iar eu, deşi nu-s destul de credul să-mi închipui că cel de la picioarele mele chiar are un

văr în Italia, deşi sînt convins că toată povestea asta a auzit-o pe undeva şi a preluat-o în scopul cîştigării unor bani, trebuie să accept că e un mod original de a cerşi. Şi îmi doresc să văd pînă unde va ajunge. Însă el a înţepenit în expresia sa rînjitoare, fără a mai da vreun semn că ar intenţiona să continue.

— Şi ce-i cu asta? întreb. Atît? Asta-i povestea?

Dă din cap că nu. Apoi întinde mîna.

— Prima dată-mi dai ţigările, apoi îţi zic sfîrşitu'.

— Nu, că pe urmă fugi.

— Nu fug, zău! Ce, crezi că-s mai iute ca tine, care ai picioarele-ntregi?

Îmi dau seama că, din căruţul lui, pînă şi cuvîntul „fugă" ar trebui să i se pară lipsit de semnificaţie. Aşa că scot din pachet cinci ţigări, apoi le aşez, una cîte una, în palma întinsă. El le vîră într-un buzunar şi continuă:

— Nu mai am ce să povestesc mult. Numa' că porumbeii a ajuns pîn' la urmă la noi cu scrisorile. Ştii cum? A venit, săracii, atîta amar de drum pe jos!

Îl privesc crucit pe cerşetor, dar nu mai apuc să spun nimic cu privire la bazaconia pe care tocmai mi-a turnat-o, pentru că el începe să dea din mîini pe asfalt, punîndu-şi astfel căruţul în mişcare, şi se îndepărtează. Probabil, în căutarea altui fraier dornic să-i asculte povestea cu „mafea" italiană.

* * *

Păşesc printre liniile triajului, amintindu-mi că, în urmă cu patruzeci şi opt de ore, mă aflam cam în acelaşi loc, îndreptîndu-mă spre gară. Atunci nu-mi doream altceva decît să găsesc o prostituată (şi am găsit una; numai că, din nefericire, tocmai cînd s-a produs întîlnirea mea cu ea, a primit un scaun în cap). Acum sper să-l găsesc pe prietenul meu cu bretele portocalii. Şi alt loc mai bun să-l caut, în afară de locomotiva pe care şi-a amenajat-o drept casă, nu există la ora asta.

Nici nu-mi dau seama de ce vreau atît de mult să îl reîntîlnesc. Poate pentru că sînt curios să aflu dacă, între timp, el a descoperit ce s-a întîmplat cu fata pe care a lovit-o în bar. Şi, pornind de-aici, poate pentru că mi-e frică. Mi-e frică să nu se fi omorît, în cazul în care fata aia n-a reuşit să supravieţuiască…

Odată cu frica asta, înţeleg, aproape cu silă faţă de mine, de ce m-au bîntuit în ultima vreme imaginile vieţii de după gratii. Pentru că, indiferent dacă prostituata a murit sau nu, acum sînt aproape sigur de un fapt: impulsul n-o să vină niciodată, oricît l-aş aştepta eu pe pervazul ferestrei!

Aşa că nu pentru el, pentru prietenul cu bretele portocalii îmi fac eu griji. Ci – naiba să mă ia! – pentru mine. Dacă fata a murit, dacă şi el a reuşit să se omoare (ceea ce ar fi foarte posibil, din moment ce, nu cu mult timp în urmă, mi-a şi spus: „Dacă aia ar fi dat ortu' popii, n-aş fi ezitat să mă omor; n-aş mai fi glumit, n-aş mai fi sperat să mă salveze cineva, m-aş fi omorît, şi-atît"), rămîn singur, ca prostul, aşteptînd în fiecare zi să-mi vină poliţiştii la uşă. Singur, cu toate dorinţele stocate în subconştientul meu. Cu toate dorinţele astea idioate, pe care nu vreau să le recunosc, dar care-mi frînează impulsul.

Ajuns aproape de locomotivă, mă uit atent pe părţile ei laterale. Cele două bucăţi de şină se află la locul lor. Însă am motive să răsuflu uşurat: agăţat de ele nu se află nici un laţ.

Aşa că, nemaiavînd altceva de făcut afară, urc scările ce duc spre fosta cabină a mecanicului, sperînd din tot sufletul să-l găsesc aici pe prietenul meu cu bretele portocalii.

Capitolul 14

Spre liniştea mea, el se află în cabină.

Se întoarce spre mine, tresărind uşor, în momentul în care-apar pe uşă. Apoi, recunoscîndu-mă, duce mîna la piept, dă drumul unui oftat de uşurare şi, în cele din urmă liniştit, mă salută, lăsîndu-şi mîna să fluture spre mine. Un salut care exprimă în acelaşi timp lehamite şi bunăvoinţă, de parcă s-ar fi aşteptat să vin, dar, în acelaşi timp, ar fi fost mai mulţumit să-i înşel aşteptările.

— Ce faci? îl întreb prosteşte, neavînd nici o altă idee pentru a începe discuţia.

— Bine, răspunde mecanic, la fel de prosteşte, forţat însă de întrebarea mea.

În clipa următoare stăm tăcuţi, uitîndu-ne unul la altul, fără a găsi o cale de a continua conversaţia. Însă faptul că-l observ ascunzînd ceva la spate reuşeşte să curme, la timp, momentul de tăcere.

— Ce-ai acolo?

— Nimic.

— Ascunzi ceva la spate. Cum adică, nimic?

— Uite-aşa, nimic.

Schimbul de cuvinte care sufocă orice urmă de inteligenţă continuă. Ceea ce are darul să mă irite, mai ales că, în felul ăsta, conversaţia noastră are toate şansele să fie presărată de tăceri prelungi, cărora nu le prea înţeleg motivul. De ce naiba? Care ar fi justificarea tensiunii dintre noi?

— Ai plecat lăsînd uşa deschisă! mă răstesc, hotărît să îl provoc totuşi la vorbă. Dacă-mi furau hoţii lucrurile?

— Care lucruri? rînjeşte el spre mine. N-ai cu mult mai multe decît mine, continuă, arătîndu-mi, cu un gest larg al mîinii, cabina de locomotivă pe care şi-a aranjat-o drept locuinţă. Şi mie nu mi-i deloc frică să las uşa deschisă.

Nici n-ar avea cum s-o închidă, pentru simplul motiv că, din cîte observ aruncînd o privire fugară, locomotiva nici n-are vreo uşă. Dacă a avut cîndva, şi ar fi fost absurd să nu fi avut, acestea au fost scoase din balamale şi folosite, probabil, ca fier vechi. Cît despre interior… Chiar dacă praful de cărbune, amestecat cu tot felul de uleiuri, a aşezat pe pereţi un strat negru, păstos, pot spune despre încăperea asta mică, fostă cabină a

mecanicilor, că nu se îndepărtează chiar foarte mult de ideea mea despre confort. Peste ceea ce cîndva s-a numit bord, prietenul meu cu bretele portocalii a întins o muşama, pictată cu floricele care, odinioară, au avut probabil ceva mai multe culori decît griul de-acum, întinsă pe o suprafaţă cam de doi metri lungime şi de vreo douăzeci-treizeci de centimetri lăţime. Pe această suprafaţă, într-un colţ, aproape lipit de fereastră, tronează un ghiveci, fără urmă de floare, umplut cu pămînt – ghiveci învelit în staniol. Mai spre mijloc, într-un ulcior de pămînt ars, cu buza spartă, sînt vîrîte o lingură şi două cuţite. În fine, în partea opusă ghiveciului se află o lampă veche, din aceea cu fitil şi gaz. Cu puţin efort de imaginaţie aş putea să îmi închipui că toată această suprafaţă reprezintă o masă. Jos, lîngă deja acceptata masă, se află două oale, ruginite pe dinafară, şi o cutie plină cu haine împăturite. Tot acolo, jos, la o distanţă mai mică de-un metru de cutia pentru haine, se întinde patul. Patul? Mă rog… Împrejmuit de urmele evidente a două şine de cale ferată (iată la ce foloseşte prietenul meu cele două bucăţi de fier, în afara încercărilor sale sinucigaşe: pentru a delimita spaţiul în care doarme), acesta se recomandă ca pat printr-o pernă, la rîndul ei soioasă, şi prin cele două cearşafuri împăturite cu grijă într-un colţ al lui.

Cam ăsta e tabloul complet al interiorului locomotivei-casă. Dacă mă gîndesc că, în plus faţă de prietenul meu, eu nu posed decît un televizor, o noptieră, două fotolii şi un pat adevărat, aproape că sînt de-acord cu părerea lui privitoare la hoţii care nu ar fi avut ce să-mi fure din apartament. Şi dacă adaug la toate astea faptul că, aici, nu plăteşte nici chirie, nici întreţinere, nu mi-ar lipsi probabil prea mult pînă la a simţi cum mă încearcă o oarecare invidie.

— Da. Te-ai aranjat frumos, spun, dînd din cap a apreciere.

Îmi răspunde plat:

— Da, m-am.

Iar atitudinea asta, care tensionează în continuare atmosfera, mă face să gîndesc că e foarte probabil să fi aflat ceva despre prostituata din bar (să fi aflat – Doamne fereşte! – că a murit?). Şi că, venind aici, l-am deranjat de la o treabă foarte importantă: aceea de a se sinucide. Aproape îmi confirmă părerea prin ceea ce spune:

— Aş fi vrut să vii mai tîrziu.

— De ce? ridic eu vocea. Ca să ai timp să te omori?

Se uită la mine ca la un netot, iar uimirea pe care o afişează pare sinceră.

— De ce să mă omor!? Acu’, după ce mi-ai spus că aia n-a dat ortu’ popii, după ce am scăpat de orice grijă, să mă omor?

Îmi mai aruncă o privire din care ar trebui să mă facă să pricep că l-

am înveselit cu bănuielile mele prosteşti. Să se omoare, auzi!? De parcă n-ar avea altceva mai bun de făcut!

Iar siguranţa asta a lui reuşeşte să mă înveselească şi pe mine. Pentru că-mi devine foarte clar: m-am speriat degeaba. Chiar dacă s-ar face vinovat de crimă, nici el n-ar fi în stare să se omoare, aşa cum nu sînt nici eu. N-ar fi capabil să facă altceva decît a făcut pînă acum: să însceneze o sinucidere, asumîndu-şi, e adevărat, unele riscuri, dar sperînd totodată din tot sufletul că cineva îl va salva. Şi sperînd că, în cele din urmă, va fi iertat pentru crima lui. Toate tentativele lui de a se omorî, sînt lămurit, nu au fost decît o fanfaronadă a unui om slab (la fel de slab ca şi mine, ca să nu fiu nedrept). Şi totuşi, în pofida unor principii pe care credeam că le am, constatarea asta nu aduce după sine vreun dispreţ faţă de prietenul meu cu bretele portocalii.

— De asta am vrut să întîrzii, îmi întinde două bucăţi de sfoară, pe care le-a ţinut ascunse la spate. Tocma' mă pregăteam să le fac laţuri cînd ai intrat.

Nu mai pricep nimic! Cu numai cîteva clipe în urmă a părut revoltat de bănuiala mea, acum îmi arată acele două bucăţi de sfoară… Vrea oare, nebunul, să ne sinucidem împreună? Toată judecata anterioară cu privire la slăbiciunea lui să fi fost greşită? Chiar îşi doreşte să se omoare?

Confuzia nu durează mai mult de cîteva secunde. Faţa lui veselă, modul în care îmi flutură sub ochi cele două laţuri mă fac să pricep. „Dacă ne prefacem că ne omorîm, mi-a spus el azi-dimineaţă, ceferiştii ar crede că ne pare rău pentru chestia aia întîmplată în bar. Că ne pare rău pentru c-am bătut-o pe prostituată şi că de asta am vrut să ne omorîm. Şi poate că, aşa, ne vor ierta."

În continuare, se pare că cel care are de suferit sînt numai eu. Incertitudinea rămîne să mă chinuiască doar pe mine. Prietenul meu cu bretele portocalii a redevenit cel despre care mi-a vorbit asistenta de la dispensar, cel frămîntat de un singur gînd: „Cum să fac să fiu iertat?". Cu alte cuvinte, ce să facă pentru a putea să hălăduiască iarăşi prin gara lui, să revină iarăşi, fără griji, în locomotiva lui, să-şi piardă iarăşi nopţile în barul lui, bîndu-şi tot pe datorie paharul de votcă? Redus la esenţă: cum naiba să facă pentru a-şi trăi, iarăşi, în felul lui, viaţa?

— Ce zici? mă întreabă, învîrtind nerăbdător sforile alea în mînă. O facem?

Toate constatările anterioare cu privire la cel din faţa mea mă fac să am un sentiment de regret. Şi mă mai fac să zîmbesc, sub impulsul unui plan care începe a se contura în mintea mea. Să zîmbesc şi să dau din umeri a: „Ce altceva putem face?".

* * *

După eforturile pe care le depunem pentru a rearanja bucăţile de şină şi a le înţepeni cît mai bine în interior, ne acordăm cîteva minute de odihnă.

Ies şi privesc din faţă locomotiva, pentru a avea o imagine cît mai cuprinzătoare. Cele două bucăţi lungi de fier dau locomotivei un aer grotesc, de pasăre uriaşă, cu aripi scheletice roase de vînt. Momentele în care admir de afară imaginea nu se prelungesc însă prea mult. Prietenul meu îmi cere să încerc trăinicia spînzurătorii care mi-e destinată mie, cea situată deasupra intrării din dreapta a locomotivei. După care o încearcă pe a sa, de deasupra celeilalte intrări, prinzîndu-se cu mîinile de funie şi lăsîndu-şi corpul să atîrne în gol. Frînghia rezistă, şina, de asemenea.

În sfîrşit, mulţumiţi de treaba făcută, ne aşezăm, fiecare în dreptul laţului său, aşteptînd în întuneric vreun ceferist.

— Tre’ numaidecît să fie un ceferist, îmi explică, pentru că numa’ aşa vestea despre noi – şi, scoţînd limba, ridică mîna şi face un gest, de parcă s-ar trage de o funie – o să ajungă şi la cei care au fost acum trei seri în bar. Dacă ne salvează un om din oraş, unu’ oarecare, nu rezolvăm nimic. Ca să li se facă milă şi să ne ierte pentru scandalu’ ăla, tre’ numaidecît să ne găsească un ceferist.

Aşteptarea asta, enervantă pentru mine, dar destul de mulţumitoare pentru el se pare, după expresia pe care i-o întrezăresc pe chip, se prelungeşte prea mult. Cum nu văd de ce aş aştepta în tăcere venirea unui ceferist, îmi permit să-i vorbesc, încercînd să-mi rezolv o curiozitate:

— Zi-mi, din moment ce niciodată n-ai avut de gînd să mori, de ce, pizda mă-sii, îţi îndepărtezi laţul atît de mult de locomotivă? Aşa, cînd îţi dai drumul, nu mai ai nici o şansă să te agăţi înapoi de locomotivă, să te salvezi singur. N-ar fi mai convenabil să-l aşezi mai aproape, în aşa fel încît să te poţi salva, dacă-i cazul?

Dă din cap, semn că prin întrebarea asta îmi dovedesc amatorismul în ceea ce priveşte o sinucidere, sau, mă rog, o falsă sinucidere, bine organizată, şi-mi explică:

— Dac-aş face aşa şi cineva şi-ar da seama că pot să ies singur din laţu’ ăsta, s-ar duce dracu’ toată munca. În momentu’ ăla ar pricepe c-am încercat să-l păcălesc, vestea s-ar răspîndi şi gata. Cine mă mai crede după aia?

— Şi aşa te crede cineva? Asistenta aia de la dispensar ştia că tu nu vrei să te omori de-adevăratelea.

Faptul că-i amintesc asta îl nemulţumeşte vădit. Gesticulează,

mormăind ceva pentru sine, apoi îmi explică:

— Da, aia ştia. I-am spus eu, odată, şi de-atunci s-a apucat să-mi pună tot felu' de întrebări. N-am avut ce face. Eram aproape mort cînd i-am zis, abia ştiam ce-i cu mine. Era după accidentul de tren pe care l-am avut.

— Accidentul de tren?

Îmi aduc aminte iarăşi povestirea asistentei. Mi-a spus şi ea ceva despre asta. Mai mult, mi-a vorbit parcă despre două asemenea tentative de sinucidere.

— Îhî, îmi răspunde prietenul meu. Asta era înainte de a găsi şinele. Prima oară cînd mi-am pus capu' pe linie, nişte tipi m-au tras în ultimu' moment din faţa unui rapid. A doua oară, nu ştiu ce dracu' s-a-ntîmplat. Stăteam cu gîtu' lipit de linie, trenul venea, şi eu aşteptam liniştit să fiu apucat de haine şi tras din faţa lui, ca şi prima oară. Numa' că, tocma' atunci cînd au vrut nişte ceferişti să mă tragă, m-am împiedicat, habar n-am cum dracu', şi am căzut drept în bot, între linii. Atîta îmi mai amintesc. Norocu' meu a fost c-aveam şubă pe mine. Acuma, ştii, orice locomotivă are apărătoare dintr-aia, aşa că m-a prins cu apărătoarea de şubă şi m-a tîrît, în loc să treacă peste mine. Ce mai, am avut noroc! Oricum, după aia m-am lecuit de trenuri…

Se opreşte din povestire, făcîndu-şi mîna pîlnie la urechi.

— Şşşt…

Devin şi eu atent, privind în faţă, încercînd să desluşesc ceea ce el pare să audă. În cîteva secunde capăt, la rîndul meu, certitudinea că se apropie cineva de noi.

— Vezi dacă e ceferist, şopteşte cel din stînga mea.

Încerc să întrezăresc în luminile vagi ale gării dacă omul e îmbrăcat în uniformă. Nu reuşesc să-mi dau seama. Se pare însă că prietenul meu cu bretele portocalii are vederea mai bună, pentru că îmi spune, pe acelaşi ton coborît:

— Are caschetă, e ceferist. Numa' că… Ezită cîteva secunde, se uită cu mare atenţie, apoi: Numa' că nu-i bun.

— De ce naiba n-ar fi bun? şoptesc eu, iritat.

Nu mai pricep nimic. Ce aşteaptă oare prietenul meu? Ca omul care se apropie să aibă calificare în domeniul sinuciderilor? Să-şi arate diploma de salvator-al-nebunilor-sinucigaşi-care-se-spînzură-de-locomotive, şi abia după aceea să ne lăsăm pe mîna lui?

— Şşşt…

Bărbatul e tot mai aproape. Prietenul meu îmi face semn să mă aşez în zona pe care el o consideră pat, pentru a fi ascuns de privirile celui ce se apropie. Se aşază şi el. Stăm tăcuţi, încordaţi, pînă cînd auzim paşii trecînd

pe lîngă locomotivă, apoi îndepărtîndu-se. În sfîrşit, deşi cu voce în continuare coborîtă, repet întrebarea:

— De ce naiba nu era bun?

— Aşa, lasă…

Nici nu se uită la mine. Iese din nou la uşă şi, punîndu-şi mîna streaşină la ochi, de parcă s-ar feri de nu ştiu ce lumină orbitoare, priveşte în lungul liniei ferate.

— Nu era unul dintr-ăia care au fost în bar?

— Nu, îmi spune, în continuare întors cu spatele la mine, nu era unul dintr-ăia…

— Cum naiba ţi-ai dat seama? E întuneric. Ce, îi cunoşti aşa de bine pe toţi ăia încît…

— Da, îi cunosc.

— Îi cunoşti pe naiba! Zi-mi: de ce nu era bun?

Se întoarce în sfîrşit spre mine. Îmi pare că ascunde ceva. Încearcă apoi să-mi vorbească, dar se opreşte. Dă din mînă şi revine în poziţia anterioară, privind spre gară.

— Ce ai, mă? Ce nu vrei să-mi spui?

— Nimic.

— Păi, văd că nu vrei să-mi spui nimic. Dar nu ştiu de ce! Ce fel de secret ai faţă de mine?

Renunţă să mai privească afară. Se aşază pe perna soioasă şi-mi cere o ţigară. Şi-o aprinde şi pufăie din ea, privind undeva peste bordul cabinei, peste masă adică. Urmăresc şi eu fumul, care se împleteşte undeva deasupra ghiveciului învelit în staniol, pornind apoi spre geamul de deasupra bordului, formînd… Gata. Gata!

— De ce nu ţi-a convenit ceferistul ăla!? ridic eu vocea. Ce-avea? Era lepros sau ce?

— Da’ despre altceva nu vrei să vorbim? Parc-ai fi o ţaţă: ce-avea ceferistu’ ăla, ce-avea ceferistu’ ăla, mă maimuţăreşte. Iaca, nu mi-a plăcut de faţa lui! Tu poţi să te laşi pe mîna cui vrei, da’ mie nu-mi convine să fiu salvat de unu’ cu o faţă care nu-mi place!

— Eşti nebun!

Se uită brusc spre mine, ridicînd degetul arătător:

— Nu-s nebun!

— Atunci de ce…

— Nu-s nebun! accentuează el, aproape ameninţător.

— Bine, dom’le, nu eşti.

În definitiv, nici eu nu mă înţeleg. Poate că, într-adevăr, nu i-a plăcut faţa ăluia. Sau poate era unul cu care avusese o încăierare şi ştia că

respectivul nu îl va salva. Cine ştie? De ce să-mi bat mintea cu asemenea întrebări. Probabil că înverşunarea asta de-a afla e cauzată de planul pe care mi l-am construit. Vreau să se termine odată. Vreau să…

Se ridică brusc de lîngă mine şi se repede din nou spre locul în care ar fi trebuit să se afle o uşă a locomotivei. În clipa următoare, îmi dau seama de ce s-a ridicat. De undeva de departe se-aude un fluierat. Prietenul meu priveşte concentrat spre omul care se-apropie. Fără să se întoarcă spre mine, îmi face cu mîna semn să mă ridic.

— Ăsta-i bun, îl aud în cele din urmă.

Apoi mă îndeamnă să-mi trec laţul peste cap, iar eu mă conformez. Mă ţin de bara care, cu multă vreme în urmă, îi era de ajutor mecanicului pentru a urca în cabină şi tremur. Laţul pe care îl simt în jurul gîtului îmi sporeşte încordarea. Întorc capul spre prietenul meu. Ţinîndu-se la rîndul lui de bară, stă aplecat, cu tot corpul în afară, aşteptînd momentul în care ceferistul e destul de aproape. Tremură şi el.

— Hai, acuma! aud în cele din urmă.

Îl văd cum se lasă în laţ. Aşa că, în sfîrşit eliberat de emoţii, îmi dau jos funia din jurul gîtului, conform planului pe care mi-l stabilisem dinainte. Apoi cobor în grabă scările, încercînd să mă ascund de privirile omului care se apropie de noi, fluierînd, pe calea ferată. Din păcate, tocmai cînd încep să fug prin spatele locomotivei, îndepărtîndu-mă, am proasta inspiraţie să mai privesc o dată spre ceferist. Şi mă opresc din alergare, afurisindu-l din toată inima pe bărbatul care, pe neaşteptate, îşi schimbă direcţia, îndreptîndu-se spre… naiba ştie spre ce! Curmîndu-mi planul. Şi enervîndu-mă la culme.

Îmi doresc să-mi continuu fuga, să nu mă mai intereseze, să-l las în plata Domnului pe prietenul meu cu bretele portocalii. Să-l las naibii acolo, atîrnat în ştreang. Pentru cîţiva paşi, chiar mă conformez tentaţiei. În cele din urmă însă, îl mai afurisesc o dată pe cretinul care şi-a găsit să-şi schimbe brusc drumul, tocmai cînd totul părea să fie în regulă. Şi mă întorc.

Ceferistul se îndepărtează de locomotivă, îndreptîndu-se spre o clădire situată undeva în dreapta. Dacă aş fi paranoic, aş considera premeditată schimbarea sa de direcţie. Nu sînt însă. De aceea îmi dau seama că ăla nu l-a văzut pe prietenul meu atîrnînd în laţ; îmi dau seama că totul se datorează întîmplării. Dar tocmai asta reuşeşte să mă înfurie şi mai tare.

Pentru că n-am nici o şansă să-mi controlez nervii şi pentru că ăla se îndepărtează molcom, fluierînd nepăsător, pun mîna pe o piatră şi o arunc în direcţia lui. Se opreşte.

— Eu am aruncat! ţip spre el, fluturîndu-mi mîinile prin aer, ca să fiu sigur că mă vede. Te deranjează!?

Remarc, în ciuda nervilor, că întrebarea nu e născută din vreo

sclipire a inteligenţei mele. Dar observaţia asta de bun-simţ nu mă opreşte să pun mîna pe alt bolovan şi să-l arunc în direcţia ceferistului.

Sare într-o parte, ferindu-se.

— Ce, pizda mă-tii, vrei!? îi aud, în sfîrşit, vocea.

— Să te ia dracu’, asta vreau! urlu, supărat că nu mi-am atins ţinta nici cu a doua piatră. Să crăpi!

Omul, după cîteva clipe de ezitare, se hotărăşte s-o ia la fugă. Iar eu nu găsesc altceva de făcut decît să alerg după el. Şi, în alergare, mai reuşesc să apuc din cînd în cînd cîte-o piatră. Şi să o arunc în direcţia lui. Nu uit nici să-l înjur din tot sufletul. Această urmărire se sfîrşeşte însă curînd. Pentru că, la un moment dat, mai proaspăt decît mine, ceferistul dispare din raza mea vizuală. Ceea ce-mi dă răgaz să-mi amintesc de prietenul meu cu bretele portocalii.

Mai înjur o dată, cu sete, apoi mă întorc, gîfîind, spre locomotivă. Îl dau jos din laţ pe spînzurat, îl culc pe pămînt, îi trag două palme. Apoi mai multe. Pentru că nu pare însă deranjat de palmele mele, neschiţînd vreun gest prin care să-mi arate că ar mai trăi, îmi zic că trebuie să-i aplic alt tratament.

Şi, în timp ce-i fac respiraţie gură la gură, îmi vine în minte imaginea fostei mele vecine. Care, clătinînd înţelegător din cap, ni se adresează: „Vai, drăgălaşilor, dar nu vă fie ruşine; şi soţul meu, Dumnezeu să-l ierte, îmi spunea: Dacă n-ai fi tu, femeie, nu ştiu, zău, ce-aş face; aş trece probabil pe invers“.

În sfîrşit, prietenul meu cu bretele portocalii începe să tuşească, liniştindu-mă. După cîteva clipe deschide ochii, priveşte aiurea în jur… În cele din urmă mă apucă de braţ, se sprijină de mine pentru a se ridica în şezut. Apoi mă întreabă, printre accesele de tuse:

— Ce dracu’ s-a-ntîmplat!?

Dau din mînă a lehamite.

— Nimic, îi spun.

Pare iritat de răspunsul meu, dar nu mai insistă. Stăm aşa: eu, în şezut, pe pietrele dintre linii, cu mîinile în şolduri, lipsit de gînduri; el, sprijinit de braţul meu, tuşind încă, înecat de aerul cu care plămînii săi tocmai se reobişnuiesc.

După un timp, atenţia mi se îndreaptă spre cele două bucăţi lungi de fier care dau locomotivei un aspect ciudat, de pasăre uriaşă, cu aripi scheletice roase de vînt. Şi iarăşi mă izbeşte conştientizarea unei nepotriviri, la fel ca atunci cînd priveam calul din sufrageria vărului meu, la fel ca atunci cînd priveam whisky-ul scump din căldarea amicului meu fost teolog. Nepotrivirea dintre aripile subţiri, inutile, şi construcţia asta neagră

de fier, uriaşă în comparaţie cu ele.

Fără să-mi dau seama de ce, simt nevoia să-i mărturisesc celui de lîngă mine:

— Nu ştiu dacă prostituata aia a murit sau trăieşte.

El mă surprinde cu un hohot sau, mai bine zis, cu un horcăit ce seamănă a hohot de rîs.

— Ştii, îmi zice, nu te fă că nu ştii. Şi eu… şi eu ştiu. Am aflat. Îţi închipuiai c-o să… c-o să te cred, aşa, doar că mi-ai spus?

Şi mai surprins, aştept să continue. El n-o face însă.

— Şi? întreb, în cele din urmă. A scăpat?

Prietenul meu, înecîndu-se, tuşind, chinuindu-se să tragă în piept cît mai mult aer deodată, nu-şi poate stăvili totuşi rîsul:

— Ceferistul ăla… ceferistul avea în mînă o trusă de scule, n-ai observat? De asta am zis că primu'… primu' nu era bun; el n-avea scule, el venea direct spre noi… mergea în triaj, lucrează în triaj. N-avea scule… A trecut pe lîngă noi, ai văzut doar. Ăst'lalt, în schimb… Nu ţi-ai dat seama? Nu venea spre locomotivă, mergea la depou… doar ăia care lucrează la depou au trusa aia cu scule… era clar… am priceput de cum l-am văzut. Depoul… depoul e în partea aia, indică el cu mîna o direcţie, cea în care omul fugărit cu pietre a fugit.

— Şi-atunci, mă revolt eu, dacă ştiai că nu se-ndreaptă spre noi, dacă ştiai că n-o să ne salveze, de ce dracu' ţi-ai mai dat drumul în laţ!? De ce m-ai pus şi pe mine să-mi vîr gîtul în…?

Brusc, îmi dau seama că nu mai are nici un rost să continuu întrebarea, pentru că răspunsul e simplu. El ştia ce s-a întîmplat cu prostituata, ştia şi că ceferistul acela n-avea să ne salveze niciodată, ştia că vom atîrna amîndoi, în laţurile noastre, pînă la Sfîntu' Aşteaptă. Ştia c-o să mor şi eu, alături de el, ca neghiobul, fără să mai am nevoie de vreun impuls, de vreun pervaz, de vreun motiv sau de vreo lipsă de motive. Ştia. Şi asta ar fi vrut să se întîmple. Iar legătura nu era greu de făcut. Deloc greu de făcut.

— Şi zici c-ai aflat ce-a păţit, spun, cu voce domolită, resemnată.

— Îhî. Doar de-asta am venit aici: să aflu. Prea erai speriat cînd au apărut poliţiştii ăia la uşă. M-am gîndit că ai tu motive să fii speriat.

— Da, accept eu, eram speriat. Numai că atunci nu ştiam. N-am reuşit să aflu nimic cînd am fost în gară, seara trecută. Nu ţi-am spus, pentru că mi-era milă de cum te chinuiai numai la gîndul că ea ar putea fi…

Prietenul meu cu bretele portocalii nu mai spune nimic. Stă în şezut, aplecat, cu capul în mîini, trăgînd cu greutate aer în piept.

— Şi eşti sigur? Chiar a murit?

Îşi ridică din palme capul şi-l clatină în semn că n-are nici o îndoială. Ochii bulbucaţi, privirea lui năucă ţintuindu-mă, gura larg deschisă, limba uşor ieşită, bărbia care-i tremură… Imaginea asta îmi aduce în coşul pieptului, total nepotrivit momentului, un hohot de rîs.

Cîteva clipe mai tîrziu, în triajul ăsta atît de liniştit peste noapte nu se mai aud decît hohotele noastre. Al meu, unul prelung, izbucnire căreia, dacă ar fi nevoie, nu i-aş putea găsi o explicaţie. Al lui, un hohot însoţitor, chinuit, poticnit în repetate accese de tuse.

Referinţe critice selective

„Blazarea, plictisul, timpuriul *taedium vitae*, ping-pongul cu abisul, mimarea codurilor de comportament ascund o frustrare mistică. Într-o lume destabilizată, personajul se opune, la limita ridicolului asumat, să devină un «om recent». Încă mai conştientizează fisura modernă: «Disfuncţie care nu ţinea de întrebări metafizice, de neînţelesuri, ci, pur şi simplu, de firea mea, atît de umană, atît de profund lipsită de atingerea miraculoasă a divinităţii». Absurdul existenţei contemporane vine nu din absenţa lui Dumnezeu, ci din «convertirea» Lui la *entertainment*: «Aşa că ne-a dat liberul-arbitru şi s-a aranjat în felul ăsta cu o sumedenie de gaguri. Noi, aici, ne maimuţărim, iar El rîde». Persistenţa în bufonerie, complicitatea autoironică – trădînd o dispoziţie contemplativă – cu «visul său de om ridicol» sugerează, în aceste condiţii, efortul de a se păstra în graţia Celui de Sus. Pare a spune: «Îţi place tumba, îţi place paiaţeria, îţi place circul, bine, Doamne, facă-se voia Ta! Numai nu uita de mine!». Sinuciderea însăşi face parte din joc, e un mijloc de a-I atrage atenţia, de vreme ce mult aşteptatul impuls letal «e hotărîre pură, fără opţiune, fără nimic», aşadar un schopenhauerism pe dos, o voinţă de a muri la fel de lipsită de spiritualitate ca şi voinţa oarbă de a trăi. Marele merit al cărţii lui Teodorovici constă în reabilitarea comicului de limbaj şi de situaţie – savuroase ambele – pe treapta arlechiniadei mistice.“

O. Nimigean, „Lucian Dan Teodorovici sau tristeţea metafizică a saltimbancului“,
Monitorul de Iaşi, *nr. 93 (3290), 20 aprilie 2002*

„Romanul lui Lucian Dan Teodorovici se citeşte printr-o altă funcţie cerebrală decît cea obişnuită. Se priveşte, mai bine spus, pentru că e o dramatizare ironică a celei mai banale lumi cu putinţă. [...] Imaginea esenţială a romanului este, dincolo de povestea ţesută impecabil, verosimilă pînă la identificare cu realul, aşteptarea comică a impulsului sinucigaş prin care autorul anulează o

întreagă metafizică: «Un ritual. Totul a devenit deja un ritual comic, în aşteptarea impulsului sinucigaş. Din păcate, ca întotdeauna, ăla nu vrea să vină. Şi-atunci, ce altceva îmi rămîne de făcut decît să privesc, aproape lipsit de senzaţii, de sentimente, clădirile de ciment ce se-ntind sub (sau paralel cu) mine? Clădiri tăiate sub formă de cuburi. Cuburi găurite monoton de pătrate. Pătrate prin care se mai zăreşte, chiar la ora asta matinală, cîte un om. Om pregătind mîncare. Om străduindu-se să aşeze o perdea. Om muşcînd din ceva. Om băgînd mîna sub fusta nevestei». Aşa cum ştim dintotdeauna, lumea e un circ. Cu uşile închise, din care scapă cine poate. Iar romanul lui Lucian Dan Teodorovici, scris cu talent organic într-un limbaj derivat din precizia incomodă a argoticelor, răsare (floare a răului…) în mijlocul scenei pentru a spune că lumea e un circ…“

Gabriela Glăvan, „Clovnul şi sinucigaşul“,
Orizont, *nr. 5 (1436), 20 mai 2002*

„Ceea ce surprinde plăcut la acest roman care operează cu lucruri atît de serioase ca viaţa, moartea, violenţa (*prietenul* omoară o prostituată în timpul unei crize de furie, vecina de sus e bătută de soţ din gelozie în urma unei glume a *eroului*, oamenii se ceartă şi se iau la bătaie tot timpul şi din orice etc.) este tonul relaxat, lipsa celei mai mici urme de demonstrativism, «uşurătatea» care plasează întîmplările într-un «firesc» *à la* Tarantino (dialogurile amintesc uneori de acelaşi scenarist şi regizor). Repetatele tentative de sinucidere, eşuate permanent în ridicol (mai puţin a *vecinei*, care e de altfel singura «relativ» nepremeditată), participă din plin la umorul cinic către sinistru în care cartea excelează. *Seminaristul* vrea să se sinucidă consumînd o cantitate enormă de whisky de cea mai bună calitate, dar *prietenul* invitat să asiste varsă preţiosul lichid. *Eroul* se urcă în fiecare dimineaţă pe pervaz cu gîndul să sară, dar de fiecare dată amînă sau «e deranjat» de cineva care îl vede. *Prietenul* se spînzură de nişte şine de cale ferată cocoţate pe o locomotivă veche (în care locuieşte!), dar numai cînd vede că se apropie cineva care l-ar putea salva. *Circul* acesta în care *omul-pasăre* zboară întotdeauna «mîine» eşuează, firesc, într-un rîs isteric prin care personajele, în finalul care taie brusc firul evenimentelor romanului, se sustrag disperării.“

Cristina Ionică, „Spectaculosul în două zile“,
România literară, *nr. 21, 29 mai 2002*

„Toţi eroii lui Teodorovici sînt Oameni-păsări: «O zi zboară, o zi nu zboară. Azi nu zboară!» (şi e un azi perpetuu), atraşi unul către celălalt de bizare idei şi încercări de sinucidere veşnic ratate. Singura care totuşi reuşeşte să-şi ia viaţa, fostă vecină şi iubită, n-a fantazat niciodată cu ideea, de aceea moartea ei e perfect banală. Pentru anonimul narator, viaţa, la prima vedere atît de neinteresantă, e un spectacol de circ, plin de neprevăzut, la care locul său rămîne însă în tribune. Lumea în care se învîrte – vecinii de bloc, administratoarea, ceferişti, prostituate, un deţinut care pronunţă cuvinte de la coadă la cap, un absolvent de Teologie în căutarea motivului pentru care Dumnezeu a creat lumea şi a banilor pentru zece litri de whisky scump cu care să se sinucidă – e un pic, o idee sărită de pe fix, iar jocurile ei, pentru care naratorul nu pare niciodată gata şi nici în stare să le ţină piept, sînt răbufnirile unei normalităţi prea mult ţinute în chingi. Şi nimic nu ne poate face mai multă plăcere nouă, cititorilor din fotoliu, decît iluzia că aşa ceva nu ni se poate întîmpla...“

Iulia Popovici, Agora-on-line *(www.aol.ro),*
iunie 2002

„Melanj de umor şi tristeţe, de ridicol şi seriozitate, romanul lui Lucian Dan Teodorovici este o apologie a sinuciderii. Scris la persoana I, *Circul nostru vă prezintă:* variante de sinucidere, ca soluţie de salvare dintr-o lume banală şi sufocantă, plictisitoare chiar. Personajul narator e un om fără nume, ca toţi ceilalţi eroi din carte, desemnaţi doar prin sintagme precum «prietenul meu cu bretele portocalii» sau «amicul meu fost teolog». El încearcă în fiecare dimineaţă să se arunce de pe geamul de la etajul cinci, dar îi lipseşte, asemenea poeţilor inspiraţia sau muza, «impulsul sinucigaş». [...] Mult rîs în cartea lui Teodorovici, rîsul în hohote al personajelor în faţa ridicolului lumii, rîsul sănătos al cititorului, umor negru, absurd, autoironie, umor de limbaj, de situaţie. Dar în spatele scenei e enorm de multă tristeţe. Tristeţea clovnului (clovnul-personaj, clovnul-cititor), care e cu atît mai trist cu cît îşi înţelege mai acut condiţia de om care, după ce şi-a ratat viaţa, nu poate să nu-şi rateze şi moartea.“

Sanda Tivadar, în Familia,
nr. 7-8, iulie-august 2002

„Apariţia la Editura Polirom a romanului *Circul nostru vă prezintă:*, semnat de tînărul prozator Lucian Dan Teodorovici, constituie, fără nici o exagerare, un eveniment. Cartea prezintă marele avantaj că poate fi parcursă şi de cititorii mai puţin familiarizaţi cu estetica romanului modern. Literatura a devenit de mai multe decenii locul de întîlnire al elitelor. Autori de elită scriu într-un limbaj de elită cărţi pentru cititori de elită. În ceea ce-l priveşte pe Lucian Dan Teodorovici, căruia nu-i sînt deloc străine numeroasele artificii narative moderne, multe dintre temele obsesive ale literaturii îşi găsesc o cu totul altă reprezentare. Astfel, putem considera ca supratemă a romanului sinuciderea, dar aceasta este scoasă de sub presiunea obişnuitei sale gravităţi. [...] Acţiunea romanului începe pe pervazul unei ferestre şi se termină într-o locomotivă veche, dezafectată. Şi între aceste două puncte există o legătură foarte solidă. Sinuciderea nu are loc nici prin aruncarea de pe pervaz, nici prin spînzurarea de cele «două bucăţi lungi de fier care dau locomotivei un aspect ciudat, de pasăre uriaşă, cu aripi scheletice roase de vînt». Scena de încheiere a romanului este scrisă cu minuţiozitate. Ea reorganizează secvenţele principale şi le amplifică sensurile. Omul-pasăre pare acum un infirm, o caricatură a ceva ce s-a dorit a fi senzaţional. Aripile sale sînt la fel de nepotrivite şi de inutile precum cele două ţevi de care pînă la urmă nimeni nu atîrnă.“

Şerban Axinte, „Lumea din nasul clovnului“,
Contrafort, *nr. 9-10, septembrie-octombrie*
2002

„Un «circ» din care nu lipsesc «ţiganii din autobuz», «posedata», «falsul sinucigaş», «vecina-amantă», «prostituatele din gară» şi «beţivii din gara ceferiştilor», personaje parcă rupte din paginile ziarelor de scandal, majoritatea lor fără figuri şi fără biografii substanţiale. Cei care totuşi se desprind şi se individualizează sînt uniţi de ideea de sinucidere cu care au, într-un fel sau altul,

legătură. Hazliul trio de sinucigaşi (eroul-narator, prietenul acestuia salvat de la sinucidere şi bătrîna amantă-vecină a primului) îşi joacă rolul parodic în scene memorabile, subsumate aceleiaşi idei de «lume ca circ». Ironia face ca singura care se va sinucide în final să fie vecina (se îneacă pradă disperării de a nu mai fi iubită de tînărul ei vecin), «amatoare» faţă de ceilalţi care aveau antecedente în acest sens. Prietenul-fals sinucigaş e un histrion în toată puterea cuvîntului, el mimează sinuciderea şi face o profesie din asta, dar nu merge nici el pînă la capăt. Romanul se încheie burlesc cu ultima încercare – nereuşită şi ea – de sinucidere a celor doi, într-un rîs nebun, amar totuşi, cheie şi motivaţie ascunsă a întregii construcţii narative. Observaţia inteligentă, dialogul spumos şi firesc, umorul frizînd băşcălia de multe ori, ca şi expresia strunită, fără redundanţe, fac din acest roman o carte remarcabilă, iar din Lucian Dan Teodorovici, un autor de raftul întîi.“

Florina Pîrjol, „Circul nostru vă prezintă“,
Observator cultural, *nr. 136, 1 octombrie 2002*

„O umanitate dezabuzată, cu inşi cretini şi femei epileptice care cad în biserică, un peisaj cu loseri jalnici şi curve de doi bani, cu blocuri şi vecini de un burlesc agresiv, totul adunat în persoana de existenţialism parodiat a Naratorului («ca întotdeauna, şi astăzi vreau să mă sinucid») în care – dacă vrei – simţi vag greaţa sartriană, «serviciile» inutile ale lui Clémence din *Căderea* camusiană, umbra *Solitarului* ionescian ş.a.m.d., trecuţi prin demonia de carnaval a liniei Gogol-Sologub-Bulgakov. Convins, parcă, la rîndu-i, că sinuciderea este singura problemă cu adevărat filosofică, omul nostru îşi joacă sisific moartea zilnică la modul clovnesc, părăsind balustrada finală în favoarea unei reviste porno, pe temeiurile căreia se masturbează, surprins fiind în respectiva postură de vecina care-i face curat şi care, astfel, din milostenie şi menopauză, îi devine amantă. [...] Dacă ar fi să extrag o morală pentru toată această fabulă cvasifelliniană, ar fi rîndurile cu care începe capitolul opt: «Un nebun se plimbă pe stradă, trăgînd după el o funie. Cineva, care a avut răbdarea să-l privească o vreme, se apropie de el şi-l întreabă, uimit: Dom’le, de ce naiba tragi funia aia după tine? Nebunul dă din umeri, apoi îi răspunde, dovedind o logică de necombătut: Am încercat s-o împing, dar se îndoaie!». Cam aşa e şi cu ţărişoara de balamuc a personajului nostru.“

Dan C. Mihăilescu, „Fabulă cu clovni“,
Ziarul de duminică, *23 mai 2003*

„Ştiţi ce m-a tras pe mine de mînecă? Această propoziţie, aflată chiar pe prima pagină; vrînd-nevrînd, îţi cad ochii pe ea: «Ca întotdeauna, şi astăzi vreau să mă sinucid». Ia stai, îmi spun, cartea asta trebuie să fie super. Cum adică «şi astăzi vreau să mă sinucid»? Vedeţi, în această propoziţie stă ghemuită toată povestea din pîntecele acestui roman trăsnit. Pentru că e suficient să citeşti cîteva pagini pentru a înţelege că *Circul nostru vă prezintă:* este un altfel de roman. În acest spaţiu urban, în care se întîlnesc cîţiva sinucigaşi (de profesie, aş putea spune), spaţiu pe care Lucian Dan Teodorovici îl construieşte încet-încet în romanul său (nici nu ştiu dacă face ceva mai mult decît să arunce o privire afară şi să ne spună şi nouă ce vede acolo), te simţi cam ca la circ. Aceşti oameni seamănă cu tine şi nu prea. În loc să te apuce tremurul de frică pentru pielea lor (pentru că, automat, un tip care vorbeşte la persoana întîi o face pentru a-ţi stîrni simpatia, pentru a te atrage de partea lui), gîndindu-te că, la un moment dat, tot o să-i vezi striviţi de asfalt, dimpotrivă. Parcă aştepţi să vezi dacă aceşti bravi sinucigaşi sînt pe atît de bravi pe cît le place să creadă.“

Elena Vlădăreanu, „Cercul sinucigaşilor profesionişti“,
Cotidianul, *5 iunie 2003*

„Lucian Dan Teodorovici e un maestru al circului suicidar, al bufonadelor patibulare. Unuia singur dintre personaje îi reuşeşte numărul final: o femeie între două vîrste, abandonată de amant şi diletantă în materie. Din disperare, se îneacă. Cel vinovat de moartea ei nu este mai culpabil însă decît o *causa occasionalis*. Clovnii acestui circ «al nostru» sînt nişte simple mecanisme. Ei (re)acţionează prin impulsuri aleatorii, îndeobşte; iar dacă-şi dau picioare-n dos, e pentru că n-ar face, altfel, pasul (nu paşii!) înainte. Destinul lor este al funiei, cea care trebuie trasă pentru că nu poate fi împinsă. Circul circulă dintr-un (im)pas într-altul, ca în romanul picaresc... În pofida deriziunii însă, cartea lui Teodorovici e tristă, ca

existenţialismul de cîrciumă şi gang. Tristeţe amărîtă şi sordidă, insidioasă ca o igrasie care-l îmbibă, finalmente, pe ipocritul spectator, ce moţăie în tihna dulce a unei «bune conştiinţe». Un disconfort, o stînjeneală, o jenă a complicităţii îl fac să se foiască-n scaun. Bariere, între scenă şi sală, nu există: aerul circulă în dublu sens. Dacă, pe scenă, se găteşte la o gazorniţă imundă, sala se umple de duhoare. E, poate, ceea ce a vrut să sublinieze autorul, în dedicaţia adresată mie: «O încercare de a uni perspectiva spectatorului cu a acrobatului din circul nostru». Din *Circul nostru vă prezintă:*. Din Circul nostru vă prezintă două puncte. Adică două puncte de vedere… Care, identice, sînt unul şi acelaşi.“

Şerban Foarţă, „Circul nostru vă prezintă două puncte“, România literară, *nr. 35, 3-9 septembrie 2003*

„Lumea romanului e un circ pentru că însăşi lumea în care trăim seamănă cu un circ în care vecinii de bloc, ţiganii din cartierele mărginaşe, pensionarii din tramvaie, aurolacii de pe stradă şi din canale sînt clovnii unei parodii de viaţă în care plictiseala, şi nu disperarea, pe care o depăşeşte la un moment dat tocmai prin excesul de gravitate, devine un posibil motiv de sinucidere. Lucian Dan Teodorovici prelucrează destul de puţin faptul divers care ne asaltează zilnic şi pentru care cu toţii am ajuns să ne dăm în vînt, dar îl pune natural într-o poveste care îşi păstrează neostentativ filonul absurd, fără a cădea în morga tragicului nici atunci cînd frizează deznădejdea. Nu amarul haz de necaz, ci chiar savoarea – protejată de indiferenţă – a unei situaţii comice! Acesta pare să fie secretul acestui roman în care cititorul se distrează urmărind neîntrerupt personajele aflate mereu pe picior de sinucidere. O sinucidere psihică continuă, într-un prezent păgubos. [...] Pe scurt, un roman – stilistic – foarte bine scris (lucru rar întîlnit la scriitorii tineri), corect, care se citeşte dintr-o răsuflare, cu dialoguri spumoase, meditaţii pe măsură şi întîmplări relativ puţine care, chiar dacă lasă uneori impresia că acţiunea trenează, plac prin amestecul inteligent de umor, inedit şi absurd gratuit.“

Marius Chivu, „Terapia prin sinucidere“, 22, *nr. 705, 9-15 septembrie 2003*

„*Circul nostru vă prezintă:* este un roman foarte reuşit, scris cu o maturitate pe care nu te-ai aştepta s-o găseşti la un tînăr, cu un subiect incitant şi într-un stil fără tendinţe de epatare. Este, de altfel, «mersul» noilor generaţii (de la film la literatură), acela de a face mesajul artistic cît mai tranzitiv. Nu neapărat comercial, ci mult mai simplu, mult mai puţin codificat. Avem de-a face cu povestea unor «sinucigaşi de profesie»: oameni care îşi dedică tot timpul unui singur ţel – sinuciderea. Poveştile unor oameni disperaţi (fără ca ei să ştie prea bine cauza propriilor drame) sînt pentru autorul nostru un nesfîrşit prilej de ironie. Nu veţi găsi în această carte un ton sumbru sau discuţii filosofice nesfîrşite despre sinucidere. Multe pasaje sînt comice sau groteşti: este un text senin, vioi, în care sînt revitalizate teme uzate în literatura clasică. Starea-limită devine o stare normală: sinuciderea, un mod de viaţă. Personajul principal se trezeşte în fiecare dimineaţă, se urcă pe pervaz şi aşteaptă să vină cineva să-l salveze, să-i spună să nu se arunce. Alt personaj se spînzură tot timpul, dar numai atunci cînd vede la orizont un potenţial salvator. Un al treilea, absolvent de Teologie, încearcă să descopere cele mai «plăcute» metode de sinucidere. Face sex neprotejat cu prostituate în speranţa că va găsi o boală fatală (nu se pricopseşte decît cu boli contagioase obişnuite, lucru care îl aduce la deznădejde). Sau găseşte altă metodă, sinuciderea prin alcool: umple o găleată de 10 litri cu whisky-ul cel mai bun pe care l-a putut procura, apoi o varsă într-o încăierare cu prietenii.“

C. Rogozanu, „Sinuciderea, un mod de viaţă“,
Evenimentul zilei, *22 noiembrie 2003*

„Lucian Dan Teodorovici aruncă în aer tot ce-i pică în mînă, personaje fulgurante în globuri de cristal, reviste porno, melancolii incandescente, iepuri şi căţei, bătăi în calorifer, adică feliuţe subţiri din acest jambon imens care e România, acea ţărişoară underground pe care-o vedeţi prin gări sau la ştirile de la ora cinci. Miezul poveştii este hălăduiala a doi sinucigaşi fals melodramatici, care patinează existenţial prin periferia tuturor lumilor inimaginabile în căutarea miraculosului «nimic». Două sute de pagini de circ sută la sută roma(â)nesc se vor scurge prin faţa voastră în acest spectacol reuşit, nerecomandat pensionarilor cardiaci, recomandat însă tuturor celor care vor să guste o porţie de viaţă preparată un pic mai altfel, după o reţetă originală, condimentată cu nouăzeci şi nouă de

arome extrem de picante.“

Alin Ionescu, în Academia Caţavencu, *16 decembrie 2003*

„Una dintre mizele mari ale romanului stă în grotescul situaţiilor în care e prins naratorul, cele mai multe parodiind evenimente altfel obişnuite în viaţa oricărui individ. [...] Romanul se încheie, bineînţeles, tot cu o încercare ratată de sinucidere, după celelalte de pe parcursul celor două zile, cît durează, joycean, evenimentele din carte. De data asta în doi, eroul şi prietenul său cu bretele portocalii, care, contrar obiceiului, izbucnesc într-un clocotitor hohot de rîs. E singura reacţie normală la circul la care au participat, singura care să elibereze permanenta poftă de viaţă şi de moarte, într-un spectacol nesfîrşit. Adăugate la toate acestea, stilul percutant, manifestat în propoziţii scurte, lipsite de vreo dimensiune figurată, arătînd parcă graba cu care se iese dintr-un cotidian redundant, face din romanul lui Lucian Dan Teodorovici o carte de proză veritabilă, bună, de citit pe nerăsuflate.“

Adrian G. Romilă, „Parabolă, parodie şi realism grotesc“,
Viaţa românească, *nr. 1-2, ianuarie-februarie 2004*

„După un debut remarcabil, cu romanul de mici dimensiuni şi un titlu trăsnit *Cu puţin timp înaintea coborîrii extratereştrilor printre noi*, publicat în 1999 la o mică editură din Iaşi, OuTopos, după încă un volum, de povestiri, *Lumea văzută printr-o gaură de mărimea unei ţigări marijuana*, apărut în 2000, în condiţii execrabile, la Tîrgu-Jiu, Lucian Dan Teodorovici a devenit, în fine, cunoscut prin a treia lui carte, editată în 2002 de Polirom şi purtînd iarăşi un titlu extravagant: *Circul nostru vă prezintă:* (cu două puncte la final). Abia de aici încolo se poate vorbi despre o receptare critică a tînărului prozator. Şi nu e o întîmplare: este borna de la care bibliografia unui autor profesionist s-a aşezat pe

un făgaş editorial normal. Au urmat, tot la Polirom, volumul de povestiri *Atunci i-am ars două palme* (2004) şi o nouă ediţie, revăzută şi consistent adăugită, din romanul de debut (2005). După cinci cărţi şi nenumărate contribuţii publicistice, Lucian Dan Teodorovici e recunoscut ca unul dintre cei mai reprezentativi scriitori din noua generaţie.“

Daniel Cristea-Enache, „Trei sinucigaşi“,
România literară, *nr. 7, 22 februarie 2006*

„Sinuciderea ca modus vivendi, iată spectacolul în care Lucian Dan Teodorovici îşi plasează personajele-marionetă. Lumea devine un circ trist în care oamenii joacă un rol ridicol, nici măcar amuzant, ci derizoriu; de aceea autorul nu cade decît arareori în păcatul patetismului, el îşi vede personajele ca pe nişte simple automatisme şi de aceea le tratează ca atare: cu umor, ironie etc. Grotescul este o dominantă a acestui roman, gravitatea aşteptată de cititor în anumite situaţii cade în burlesc, comicul devine tutelar, conducînd la o bine strunită şi deloc forţată abdicare a tragicului. În anumite pagini, romanul împrumută în mod fericit discursul parodiei: subiectul existenţialist, care ar fi impus altora o tratare gravă, cu dese scufundări în psihicul personajelor, îi prilejuieşte tînărului prozator ieşean ocazia de a forţa nota şi de a înşela orizontul de aşteptare al unui lector prea cuminte, tributar unor experienţe la care, spirit postmodern, autorul nu are cum să adere. Discursul clasicizat al unor opere canonizate este, astfel, subminat cu naturaleţe. Scriitorul se retrage tactic din paginile cărţii, lăsîndu-şi personajul să se manifeste. Iar acesta nu face decît să observe lucid coordonatele lumii în care trăieşte, dar pe care nu o acceptă: chiar dacă pune pe seama divinităţii sau a destinului condiţia sa de marionetă, el are, vag, certitudinea precarităţii sale.“

Bogdan Creţu, în Adevărul literar şi artistic,
23 septembrie 2006